

Naqqiut

Siunnersuut 13. august 2019-imeersoq taarserpaa.

(Ilanngussaq tamaat kukkunersiuinermut teknikkimullu tunngasunik annikinnerusunik iluarsisooqarpoq)

Tusarniaanermut akissutit pillugit allakkiaq

Oqartussanik suliniaqatigiiffinnillu il.il. tusarniaaneq. Siunnersuut piffissami 30. april 2019-imiit 5. juni 2019-imi tusarniutigineqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuut www.naalackersuisut.gl aqqutigalugu tamanut saqqummiunneqarpoq.

Tusarniaanermut akissuteqaatit tamarmik tamakkiisuutillugit Inatsisartuni ataatsimiititaliamut sularinnittussamut ilanngullugit nassiunneqarput.

Aallaqqaasiut:

Aaqqissugaaneratigut kiisalu oqaatsitigut kukkunernik amigaatinillu tusarniaanermi akissutini uparuaanerit oqaaseqarfigeqqinnagit siunnersuummut missingiummi iluarsineqarput.

Missingersuutip imarisaanut tunngasunik oqaaseqaatillit tusarniaanermi akissutit tiguneqartut tamarmiutillugit issuarneqarput aamma naalackersuisooqarfiup oqaaseqaatai *uingasunik* allanneqarlutik.

Siunnersuut tusarniaavigineqartartuni tulluittuni tusarniaassutigineqarsimavoq.

SIK, IMAK, ASG, PPK, AK, GE (Sulisitsisut), KNAPK, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, BK Revision, EY Grønland, BDO, GrønlandsBanken, Bandnordik, Avannaata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Qeqertalik, Qeqqat Kommunia, Kommune Kujalleq, Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisooqarfia, Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisooqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisooqarfik, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisooqarfik, Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalackersuisooqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermullu Naalackersuisooqarfik, Nunanut Allanut Naalackersuisooqarfik, Peqqissutsimut Naalackersuisooqarfik, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisooqarfik, Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisooqarfia, Datatilsynet, Moderniseringsstyrelsen, Nukissiorfiit aamma INI A/S.

1 GrønlandsBANKEN (GB)

GB inatsisissatut siunnersuummi siunertamut iluarinnippoq, tassa pisortanut akiligassat akilinngitsuugarpassuit innuttaasut sinnerannut aningaasartuutit qaffatsimmatigit.

Soorlu aningaaseriviup 2017-imi tusarniaanermi akissutaanit eqqaaneqartoq inuppassuit akilinngitsuugaqarsimasut akiitsut akiligassat akilernissaannut aningaasanik atorsinnaasaminnik peqarunangimmata. Taamaalilluni Akiitsut pillugit nassuiaammit (feb

2017) kiisalu oktobarimi isumasioqatigiinnermi 2016-imi allagartarsuarnit takuneqarsinnaavoq pissarsiassat katersorneqarsimasut tamarmiusut 75 %-iisa missaat inunnut 150.000 kr.-nik ikinnerusunik isertitaqartuneersut. 150.000 kr.-nik aningaasatigut killiliineq naleqquppoq, tassa 120.000 - 150.000-kr.-t akornanni isertitaqarnek ilaqutariinnikkut pissutsit aalajangersimasut apeqqutaatillugit inuussutigisinnaasat naammaannaartut killinganiipput.

GB-li aamma isumaqarluni aarlerinartuusoq pissarsiassat akiligassat 25 %-iisa missaat inunnut suliffeqarfinnullu akiitsuminnik taassumaluunniit ilaanik akiliisinnaassuseqartunut kisiannili piumassuseqanngitsunut tunngasuummata. Aammattaaq Ilanngaassivik siumut sammisumik ikinnerusut pisortanut akilinngisaqalersinnaanerannut iluaqutaasinnaasoq, naatsorsuutigineqartariaqarlunilu innuttaasorpasuit piffissami sivikinnerusumi sivilunerusumiluunniit akissarsiaqarlutik atorfeqartuusut.

Naalackersuisoqarfiup nuannaarutigalugu tusaatissatut tiguaa inuiaqatigiinni ajornartorsiut pillugu ataatsimoortumik paasinnittoqarlunilu akuersisoqarnera. Naak siunnersuut akiligassanut ingerlaavartunut akileeqqusinikkut aaqqissuussinermi eqqussinissamik taamaallaat siunertaqaraluartoq, aaqqissuussinierlu inummi ataatsimi akiitsooreersunik akileeqqusiniannikkaluartoq GB-ip tusarniaanermi akissutaani allanneqartutut inoqarpoq akiligassanik ingerlaavartunik akiliinissamut naammattunik isertitaanngitsunik. Siunnersuut taamaalilluni kisimiissinnaanngilaq. Aaqqiissutissaq taamaalilluni tassaavoq pisinnaasut imminnut pilersornissaannut kajumissaaruteqarnerup annertusinissaanut suliaqarnissaq. Aamma isumaginninnikkut aaqqissuussineq imminut pilersorsinnaanngitsunik isumaginnittoq.

Siunnersuut naatsorsuutigineqarpoq inunnut naammattunik isertitaqartunut, kisiannili akiligassanik akiliinngitsoortartunut sunniuteqarnerpaajussasoq, taamaalillutillu piumassuserinngisaannik akiitsoqartitsisutut pisortanik atuisut. Siunnersuulli naatsorsuutigineqarpoq akiligassanik akileeqqusisarnermik nalinginnaasumik pisariillisaanermik qaffaassasoq, tassunga ilanngullugit inuit nikerartunik isertitaqartut.

Inatsisissatut siunnersuut nassiuteqqinneqartoq malunnartumik pitsaanerulersimavoq tassa inatsisissatut siunnersuummi Nunatsinni najugaqartut tamarmik ilaanngimmata, kisiannili innuttaasut pisortanut akilinngisaqartut kisimik pineqarlutik. Ajorarluartumillu Nunatsinni innuttaasut tamarmik aaqqissuussinermut nalunaarsimanissaat pillugu eqqarsaat aalajangiussimanearluni.

Tassani erseqqissaannarneqassaaq kikkut tamarmik aallaaviatigut Ilanngaassivik aqqutigalugu isertitassaminnik tigusaqartassammata. Taamaattorli imaanngilaq isertitaniit akiligassat akileqquneqassasut. Tamannali siunnersuummi aalajangersakkat malillugit taamaallaat pisinnaalluni inuk akileeqqusinermik aaqqissuussinermut ilaappat.

Taamaattorli innuttaasut pisortanut akilinngisanik peqarunnaarsimasut aamma
Ilanngaassiviup ingerlaannartumik akiligassanik akiliisarneranit aamma
ilaajunnaartarnissaannik inatsisissatut siunnersuut pitsaanerusumik allaaserinnissinnaalluni.

*Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Innuttaasut akilinngisanik naafferaallutik akilersuisut
akileraartarnermut ingerlatsivimmut qinnuteqarnermikkut ilaajunnaarsinnaapput,
siunnersuummi piunasaqaatinik aalajangersarneqarsimasunik naammassinnikkunik.
Innuttaasut arlalissuit akileeqqusinermik aaqqissuussinermut atuilernissaannut
atuinngilernissaannullu inatsisimalersinnaanerup annikitsumiitinnissaa siunnersuummi
pingaartinneqarpoq. Tamanna tulluassanngilaq tassa tamanna allaffissornikkut
anigaasartuutit qaffannerinik kinguneqassammat, pisortat pissarsiassaqtartut
aaqqissuussinermi atuisinnaanerit sapernarnerulersillugu akilinngitsuugaqalernermik
kinguneqarsinnaasoq.*

Inatsisissatut siunnersuulli sulit kingunerisinnaallugu namminersortunik akiligassaqaarfiusunik
isumaqatigiissuteqareersimasut sunnerneqarsinnaallutik aamma namminersortunut
akiligassaqaarfiusunut iluaqutaanngitsumik ajornerulersitsilluni.

*Oqaaseqaat nalinginnaasumik oqaaseqaataavoq allannguinnissamullu pissutissaqartitsinani.
Namminersortunut akiligassaqaarfiusunut pissutsit pillugit ataani oqaaseqaatinut
innersuussisoqarpoq.*

Tamakkiisumik akissarsianik aaqqissuussinermi passussisinnaasumik, kiisalu inatsisissatut
siunnersuummi tullerriaarinikkut pingaarnersiunermik passussisinnaasumik qarasaasiatigut
aaqqissuussinermik nutaanik inerisaasoqassaaq. Kingumut anigaaseriviup uparuassavaa
kalaallit nunaanni aaqqiinissaq - Ilanngaassivik - Savalimmiuni aaqqiinermi tassannga
isumassarsiffiusumiit pisariunerulersinnaanera.

Ineriartortitsinermi anigaasartuutit qaffasissuusinnaapput. Kalaallit Nunaanni
akunnermusiaqarlutik atorfeqartorpasuit, ullut 14-ikkaarlugit akissarsiaqtartut, ukiup
ilaannani atorfeqartut amerlanertigullu nikerartumik sulisartut eqqarsaatigalugit
akissarsialerissut eqaalluinnartumik aaqqissugaasariaqarpoq.

*Savalimmini tamakkiisumik akissarsialerissutip piareersarneranut anigaasartuutit
naalackersuisoqarfiup ilisimanngilai. Kalaallit Nunaanni atorfinitsitsinermi pissutsit
akissarsisitsinermi pissutsit Savalimmiuneersunit allaanerunersut pillugit Naalackersuisut
aamma ilisimasaqanngillat. Oqaatigineqassaaq Savalimmiuni aaqqissuussinernup
siunnersuutillu akornanni assigiinnngissuteqarmat, kiisalu Savalimmiuni aaqqissuussineq
ukiorpasuit matuma siorna suliarineqarsimammat. Assersuussineq ullumikkut Kalaallit
Nunaanni Ilanngaassiviup inerisarnissaanut atulersinnissaanullu inerisaanermi
anigaasartuutit qanoq amerlatigisinnaaneranut assimik eqqortumik takutitsisinnaanera
taamaattumik naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq. Aammattaaq oqaatigineqassalluni*

Ilanngaassivik pillugu qarasaasiatigut aaqqissuussinerup qanoq ittuusinnaaneranik allaaserinnittumik teknikikkut nalunaarusiortoqarsimammat, tassunga ilanngullugu aaqqissuussineq sunik pisinnaassanersoq, kiisalu qarasaasiatigut ineriartortitsinermi aningaasartuutit naatsorsuutigineqartut nalilerneqarlutik. Siunnersuutip aningaasatigut kinguneriumaagaanut allaaserisamut innersuussisoqarpoq.

Namminersortut akiligassaqarfiit aamma pisortani akiligassaqarfiit akornanni pissutsit qanoq passunneqarnissaannut nassuiaammik inatsit imaqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi namminersortut akiligassaqarfiit innuttaasut pisortanut akiitsutigut pisussaaffiit naleqqiullugu pingaanninnerusumik piviusumik inissinneqassappata aningaaserivik isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuut oqimaatigiinngitsaq. Tamanna aamma qaammatip siulianut pissarsiassat akilerneqanngitsut qaammatip tulliani namminersortut akiligassaqarfiusut pissarsiassaannit salliutinneqarnissaannut inatsisissatut siunnersuummi tunngavissiisoqarneranut atatillugu isigineqassaaq.

Siunnersuummi qitiutinneqarpoq inuit akiligassanik akileeqqusinermut ilaasut pisortanut allatigut akiligassap atuuttuusup akilinnginnissaanut periarfissaqannginnerat. Pissutsit imaattariaqanngillat innuttaasup assersuutigalugu ineqarnermut akiliutissamut taarsiullugu taarsigassarsiaminik akiliinissamik toqqaanera pissutigalugu pisortat piumassuserinngisaminnik taarsigassarsititsisuunissaat, ullumikkut taamaattoqarsinnaalluni.

Siunnersuummi nassuiaatinit soorlu allaaserineqartoq tamanna namminersortunut akiligassaqarfinnut ajortumik sunniuteqarsinnaavoq.

Oqaatigineqassaaq siunnersuut innuttaasut akiligassaasa annertussusaannut sunniuteqanngimmat. Aningaasartuutit aalajangersimasunik taarsigassarsianillu akilersuinissamut innuttaasup naammattunik isertitaqarnerata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu taarsigassarsisitsisoq taarsigassarsisup aningaasanik atorsinnaanersoq naliliisariaqarpoq.

Immikkoortumi tassani siunnersuut aamma pisortat aningaasanik akileeqqusinissamut periarfissaannik killiliisumik siunnersuummi aningaasanik atorneqarsinnaasunik aalajangersaasoqarneranut, innuttaasut Ilanngaassivimmi akiligassat pillugit piffissami sivilunerusumik siunnersuummi piffissaliisoqarneranut kiisalu innuttaasunut pisortat immikkut nalinginnaasumik pisussaaffeqarneranik atatillugu isigineqassaaq.

Akiligassaqarfittut akilinngitsuukkanik akiitsoqarfigineqartutut pisortat inatsisitigut inissisimanagerat siunnersuummit sunnerneqanngilaq taamaattumillu pisortat immikkoortumi tassani namminersortuni akiligassaqarfinnut pitsaanerusumik ajornerusumilluunniit inatsisitigut inissisimalernatik.

Aalisarnermut naleqqiullugu aningaaserivimmit malugeqquneqassaaq allanut namminersortunut taarsigassarsisitsisunut (pisortanut taarsigassarsisitsisuunngitsaq)

pingaartumik umiatsiaararsortut pingaarnertut pigisaat nalillit tassaammata taakku ingerlaavartumik tunisinikkut isertitaat. Aalisartut aningaasatigut ingerlataannut akuliuuttoqarpat aamma assersuutigalugu umiatsiaararsorlutik aalisartunut aningaasanik taarsigassarsisitsinissaq malunnartumik pilerinarunnaassaaq.

Oqaaseqaat allannguinnissamut pissutissaqartitsinngilaq, tassa nalinginnaasumik oqaaseqaat pineqarmat. Soorlu qulaani allaaserineqartoq inuussutissarsiorluni aalisartup aningaasanik atorsinnaaneraniq naliliiffiginissaa aningaaseriviup nammineq aalajangissavaa, aamma pineqartoq aningaasartuutiminik aalajangersimasunik akiliisarnissamut taarsigassarsianillu akilersuinissamut periarfissaqarnersoq nalilersorlugu. Naatsorsuutigisariaqarpoq siunnersuummi akiligassanik akileeqqusinermut ilaasut inuit arlallit aningaaserivimmi taarsinnaassanngitsut, tassa pisortanut akilinngitsuugaqaramik.

Apeqqut piviusoq tassaavoq aningaaserivik imaluunniit pisortat piumasarinngisamik taarsigassarsisitsisutut, innuttaasoq naammattunik isertitaqarunnaarpat annaasariaqartartunngussanersoq. Tassani siunnersuummi siunniunneqarpoq siunnersuummut ilaasunut akiligassanut naleqqiullugu pisortat salliutinneqarnissaat. Aammattaaq namminersortut akiligassaqartitsisunut il.il. pissutsit pillugit nassuiaatinut innersuussisoqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi tunngavigineqartussat tassaapput pinngitsoorani pisortat digitalikkut allakkeriveqarnissaat. Aammattaaq pisortatigut aningaaserivimmi kontoqarnissaq eqqunneqassalluni. Tunngavigineqartut sukumiisumik allaaserineqanngillat, aningaaserivilli immikkut inerisarneqartunik aaqqissuussinerit akisuut taamaaqataanillu qaffasissuseqanngitsut pinnagit Danmarkimi ilisimaneqartunik aaqqissuussinernik pioreersunik kaammattuuteqarnissamut pissutissaqarpoq. Amerlanerit Danmarkimiit ilisimaneqartunik aaqqissuussinernik assingusunik allanik atuisut kalaallit nunaanni innuttaasut qulaatiinnarlugit immikkut aaqqissuussinernik pinngitsaaliisoqarnissaa tulluannigilaq. Namminersorlutik Oqartussat tassunga atatillugu pisortanut namminersortunullu annertuumik iluaqutaasumik Kalaallit Nunaata nunanit allanit isumannaatsuusutut akuerineqarnissaa isiginiartariaqarpat. Tamanna Kalaallit Nunaanni aamma EU-mi suliffeqarfiit namminersortut akornanni aporfeqanngitsumik suleqatigiinneranni kiisalu pisortani innuttaasut inuttut paasissutissaataannik suliarinninnermi siunissami ungasinnerusumi kisiartaalluni aaqqiinerussaaq.

Oqaaseqaatit allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Ilanngaassivimmut apeqqutaapput pisortani qarasaasiaqarnikkut aaqqiissutinik allanik arlalinnik eqqussisoqarnissaa, taakkununnga pingaartumik ilaalluni pisortani aningaaserivimmi konto aamma pisortat digitalikkut allakkeriviat. Aaqqiinerillu taakku qanoq atulersinneqarnissaannut siunnersuut isummersunngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 32-mi pisortani kontup atorneqarnissaa allaaserineqarpoq. Kontunik taakkuninnga aqutsinissamut pisortat sutigut naatsorsuutigisaqarnersut

anigaaserivimmut paasinanngilaq. Nassuiaatilli paasinarsisippaat inatsisissatut siunnersuummi piumasaqaatit allat naammassineqarpata (anigaasat atorsinnaasat) pisortat akileqqusaanik akiliinissamut konto taamaallaat atorneqassasoq. Pisortat digitalikkut aaqqiissuteqarneri aqputigalugit tamanna qanoq iliornikkut piviusunngortinneqarsinnaava?

§ 32 (maannakkut § 31) annertuumik naalisarneqarsimavoq. Siunnersuummi siunertaq tassaavoq Ilangaassivimmit tunniussinerup anigaaserivimmi ataasiakkaat kontuannut pisassasoq, erseqqissarnissaa. Anigaasat taakkununga innuttaasut ataasiakkaat pigisaraat. Aalajangersakkat naatsorsuutigineqarput pisortat anigaaserivimmi kontuat pillugu inatsisissamit malittarisassanit allangortinneqassasoq. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq malittarisassat allangortinneqassasut anigaasat innuttaasup akiliisussaataasumut innersuussutigisaanut kontumut tunniunneqassasut taamaallaat allassimalerluni.

2 SIK

Siullermik SIK isumaqarpoq suna tamarmi pisortanit isumagineqartariaqanngitsoq, akerlianilli inuk nammineersinnaassasoq, aammalu malunnarmat ilaasortat amerligaluttuinnartut PBS aqputigalugu namminneq akiligassat amerlanerit isumagisaraat.

Aamma SIK isumaqarpoq ilaasortagut akiligassanut piaaralutik akileerusunneq ajortut, illuatungaatigulli meeqqaminnut akissaqarniarlutik ilaatigut akiligassat tunulliutariaqartaraat. Soorunami SIK-p ilisimavaa ataasiakkaanik inoqartoq akiliisinnaassuseqaraluartik akiligassanut isumaginninngitsunik.

Uani akiligassallit ilaatigut pinngitsaalillugit Ilangaassivimmut inissinneqarnissaat siunniunneqarpoq, sinnerilu namminneq aalajangissagaat, tamannalu SIK-p iluarisimaarppaa, kisianni SIK-p pingaartippaa inummiit inummut nalilersuisoqartuartaqarnera.

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq SIK naleqqulluinnartumik isummanik saqqummiisoq. Akiligassami akilernissaanut namminerlu ilaquttamilu inuussutissaqartinneqarnissaat ataasiakkaat akisussaaffigaat. Pitsaanerussaaq tamatta ataasiakkaarluta piffissaatillugu akiligassatsinnik akiliisarutta.

Ajoraluartumilli Kalaallit Nunaata inuiaqatigiinni annertuumik ajornartorsiuteqarpoq, kingunerisaalu pisortanut annertuunik akiitsoqarnikkut, inuuniarnikkut ajornartorsiuteqarnikkut inissiaqarfinnilu immikkoortortani anigaasarliornikkut ilaalu ilanggullugit malugilluarsinnaallutigit. Siunnersuut taamaalilluni ajornartorsiutit siunissami ajorseriarnissaasa pinngitsoortinniarlugit suliniummumut atasutut isigineqassaaq.

Tassami SIK-p ilisimavaa ilaatigut ilaasortatik akiligassaqaalertartut Kommuninit ikiorsiissutit utertitassanngorlugit inissinneqartarmata, taamaasigaangallu ilaasortat akiligassaminnut soorunami malinnaasinnaajunnaartarput.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Tassani pineqarpoq isumaginninnermi inatsisunik kommunit aqutsinerannut pingaartumillu utertillugit akiliinissamut pisussaaffeqartumik ikiuinnermut oqaaseqaat. Innuttaasoq aningaasanik utertitsilluni akiliinissamut periarfissaqarpat kommunit taamaallaat utertillugit akiliinissamik pisussaaffeqartumik ikiuisinnaapput.

Taamaakkaluartoq maannakkut siunnersuut SIK-p naammagisimaarpaa, Ilangaassivik aqutugalugu utertitsilluni akiliisoqartussaananis, tassa pisariaqartut soorlu inuussutissanut atisassarsiuutissanullu il.il. akilereerlugit aningaasat atorneqarsinnaasut qaangersimannngikkaanni.

Taamaattoq SIK isumaqarpoq taakkua minnerpaaffissat tassa kisimiittumut aammalu aappariinnut annikippallaartut, taamatullu SIK-p isikkoqartillugu akuerisinnaanngilaa, isumaqaramik kisimiittumut minnerpaamik akiligassat akilereerlugit inuussutissanut atugassat 7.000 koruuniusariaqartut, kiisalu aappariinnut minnerpaamik 10.000 koruuniullutik.

Meeqqamummi ataatsimut 1.600 kr-t inuussutigineqarpiarsinnaanngillat. Nerisassanut, atisassanut, timersornermut atugassat, mobiilinut ullumikkut pinngitsoorneqarsinnaanngitsumut atugassat il il 1.600 koruunit annikippallaarujussuaqaat, taamaattumik taanna aammattaaq qaffaavigineqartariaqarpoq.

SIK-llu Ilangaassivik akuersaarsinnaavaa, akiligassat akilereerlugit nerisassanut il.il. aningaasat atorneqarsinnaasut qaffanneqarsinnaappata, kiisalu meeqqanut tapit qaffanneqarsinnaappata.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Akileeqqusinermik aqqissuussinermut taamaallaat akiligassani ingerlaavartunik akileeqqusinerit ilaapput, tamatumalu kingunerinagu innuttaasoq amerlanerusunik ikinnerusunilluunniit aalajangersimasunik aningaasartuuteqalernissaa.

Siunnersuummi aningaasat atorneqarsinnaasut qaffannerisa kingunerissanngilaa innuttaasup aningaasaqarnikkut pitsaanerusumik inissimalernissaa, tassami aningaasartuutit isertitallu akornanni pissutsit taamaaginnartussaammata. Aningaasat atorneqarsinnaasut qaffanneqarpat tamatumalu kingunerissavaa akiligassat qaammammi siullermi akilinngitsoortarneri, tamatumalu kingunerissallugu innuttaasup nammineq akiligassami akilernissaanik isumaginnissinnaannginnera, imaluunniit akiligassaq qaammatini tulluuttuni pingasuni isertitatigut akileqquneqartariaqarluni, tamatumalu kingunerinnassallugu akiliinissap kinguartinneqarneranik. Naggataatigut akiligassaq akileeqqusinermik aqqissuussinermiit peerneqarpat innuttaasoq akiligassanik akilinngitsuugaqalersinnaalluni.

Illuani akilinngitsuukkat amerliartunnginnissaannik kinguneqarluartumik akileeqqusineramik aaqqissuussineramik qulakkeerinnittumik aappaanilu innuttaasup inuuniarnissamut naammattumik isertitaqartinnissaata akornanni pingaaruteqartumik oqimaaqatigiissitsineq taamaattumik pineqarpoq. Piviusuusorli ajoraluartumik tassaavoq innuttaasut amerlasuut siunnersuummi siunnersuutigineqartut aningaasat inorlugit aningaasanik inuussuteqarmata. Tusarniaanermi akissummi aningaasat SIK-mit siunnersuutigineqartut taamaattumik akilinngitsuukkat amerlinerannik kinguneqarsinnaapput. Tassunga atatillugu assersuutigalugu eqqaaneqarsinnaavoq aningaasartuutit aalajangersimasut matussuserenerisigut qaammammut 1.600-1.800 kr.-t missaannut kisermaa pisortanit ullumikkut ikiorsiissuteqartinneqartarmat. Aappariinnut aningaasat appasinnerulaarput, pisartagaqartorli meeraqarpat qaffasinnerullutik. Aningaasat kommunimiit kommunimut allanngorarput. Siunnersuummi aningaasat taamaattumik aallaaviatigut pisortanit ikiorsiissutinit iluaqusiinerupput.

Aammattaaq siunnersuummi periarfissaalluni kommunalbestyrelsi, ataasiakkaanut aningaasat atorineqarsinnaasut qaffanneqarnissaannik aalajangiisinnaallutik, Naalackersuisunit aalajangersarneqartut malittarisassat malillugit. Taamaaliortoqarsinnaavoq assersuutigalugu innuttaasoq innarluuteqarpat imaluunniit namminersortuni inissiami attartortakkamiipput, pisortat inissiaataanni najugaqarani.

SIK-mit oqaaseqaatit qulaani allassimasut tunngavigalugit siunnersuummut ilanngunneqanngillat. Aningaasat atorineqarsinnaasut qaffanneqarnerinut tunngasup siusinnerusukkat eqqaaneqartup nalunaarutip ilusilersornerani sulinermit SIK Naalackersuisunit peqataatinneqarsinnaavoq.

3 Atorfillit Kattuffiat (AK)

Inatsisissatut siunnersuummi siunniussanut AK tapersersuivoq. AK isumaqarpoq akilinngitsuukkat siunissami amerliartunnginnissaat qulakkeerniarlugu suliniuteqarnissaq pisariaqarluinnartoq.

AK-li isumaqarluni ilanngaassiviup eqqunneqarneratigut ajortumik kinguneqassasoq, aamma akilinngitsuukkanik piviusumik appartitsissanersoq apeqquserneqarsinnaalluni.

AK inatsisissatut siunnersuummi ajornartorsiutit pillugit imatut oqaaseqaateqarpoq:

Nassuiaatini nalinginnaasuni ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

"Pissarsiassat annertuut inuussutissarsiorderup tungaatigut artukkiipput, assersuutigalugu sulisut akissarsiassaannik uninngatitsigallarnermik suliaqartunut. Akissarsiassanik uninngatitsigallartarneq kalaallit nunaanni suliffinni sulisartut sivikitsuinnarmik sulisarnerannut patsisaaqataasutut nalilerneqarpoq, tassa akissarsiassaannik

uninngatitsigallartarnerup sulisut suliffiminniit soraartarnerisa akornanni ataqatigiittoqartoq takuneqarsinnaammat."

AK isumaqataavoq tamanna sivikitsumik atorfinitsitsisarnermut peqqutaaqataasinnaasoq, isumaqarlunili ajornartorsiut taamaaqataanik akissarsiatigut atorfinitsitsinermilu pissutsinut ajortunut aamma sulisut piukkunnaateqartut aalajangiussimanissaannut akissarsianik aalajangersaanermi kajumissaateqannginnera tunngassuteqartoq.

Eqqorpoq amerlasuut sivikitsuinnarmik atorfinitsinneqartarnerannut pissutaasut arlalissuusinnaammata. Akissarsiassanik uninngatitsigallarneq arlalinniit pissutaasoq ataasiinnaavoq. Siunnersuummi pineqanngillat innuttaasut akissarsiatigut atorfinitsinermilu atugaat.

Tulliatut AK isumaqarpoq akissarsianik uninngatitsigallarneq pissutigalugu sulisoq soraarpat taava aamma akissarsiat aqutigalugit akiligassanik ingerlaavartunik pinngitsaaliinikkut akileeqquisoqarpat taamatut pisinnaassasut.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Oqaatigineqassaaq siunnersuutikkut ullumikkornit amerlanerusunik imaluunniit ikinnerusunik akiligassanik innuttaasoq pissarsissanngimmat. Innuttaasup pisortanut akiligassami akilinngitsoornerisigut innuttaasoq pitsaanerusumik inissisimalernaviannngilaq.

Naatsorsuutigisariaqarpoq innuttaasunut sulinissamut piareersimasunut akissarsiffiusumik sulinissaq toqqarpassuk sulinermilu tassani ingerlaannarlutik pingaarnerpaaajusoq tassani isertitatigut siuariarnermik innuttaasup misigisaqarnera. Tassani pissutsit assigiinngitsut pingaaruteqarput, tassunga ilanngullugit pisortanit pisartakkat akileraarutillu ikiliartornerinik pissuteqartumik isertitat qaffannerisigut akileraartarnerup qaffattarnera. Sulisoqarnermi ilanngaatiq eqqunneqarnissaa Naalackersuisut sulissutigaat, appasissumik akunnattumillu isertitaqartunut suliffeqarfinni peqataanissaq pilerinarnerulerluni. Naalackersuisut aamma imminut pilersornissaq pillugu suliniummik sulissuteqarput, imminut pilersornerup qaffannissaanik iluaqutaasinnaasunik suliniutit arlallit ilaallutik.

Pisortani atorfeqartut arlalissuusut isumaqatigiissuteqarnikkut akissarsiaqartut eqqarsaatigalugit AK isumaqarpoq pisortanut ingerlaavartumik akiligassanut assigiinngitsunut akissarsiani ilanngaassisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarnissaq sulisitsisup aamma sulisullu akornanni tamanna suliassaasariaqartoq. AK isumaqarpoq taamatut iluseqartillugu ilanngaassiviup eqqunneqarneratigut isumaqatigiissutitigut aamma atorfeqartup sulisitsisullu akornanni isumaqatigiissutaasut allatigut aalajangersarneqartup atorfeqartup piviusumik akissarsiai atorneqarsinnaasut pillugit tunngaviusoq millisinneqassasoq. AK naliliivoq akissarsiani ajorseriarnernik atorfeqartut misigisaannut akissarsiatigut taartaasunik qaffaasoqarnissaa pillugu piumasaqaateqarnikkut akissarsianik aalajangersaasarnermut aaqjissuussineq tatisimannilersinnaasoq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Kingumut oqaatigineqassaaq siunnersuut innuttaasup aalajangersimasumik aningaasartuutaanut sunniuteqanngimmat. Innuttaasup aningaasat atorsinnaasai, tassa aningaasartuutit aalajangersimasut akilereernerisigut innuttaasumit atorneqarsinnaasut aningaasat taamaattumik siunnersuummi allanngortinneqassanngillat.

Kinguneqarluarnerusumik akiligassanik akileeqqusinerup siuarsarnissaanik akilinngitsuukkanillu annikillisaanissamik siunertaqartumik inuiaqatigiinni suliniutinik sulisisisut sulinermilu kattuffiit naammassiniartussaasariaqanngillat. Isumaqatigiissutinik tunngaveqartumik aaqqiineq aamma isumaqatigiissutinut pineqartunut taamaallaat tunngasariaqarpoq.

Aaqqissuussineq innuttaasunut akilinngitsuugaqarsimasunut nalinginnaasumik aaqqissuussinertut eqqunneqartariaqarpoq, taamaalilluni innuttaasut inatsisitigut isumannaatsuunerannik qulakkeerinnittumik innuttaasunillu assigiiaartumik iliuuseqarfiusumik aaqqissuussinerup naammassineqarnera qulakkeerneqarluni. Siunnersuummi pingaarnertut siunertaq tassaavoq aaqqiinermik ataatsimik eqqussineq taamaalilluni kikkut tamarmik ilaatinneqarlutik, apeqqutaanani pineqartoq isumaginninnermi pisartagaqarnersoq, nammineerluni inuussutissarsiuteqarnersoq imaluunniit pisortani suliffeqarfimmiluunniit namminersortunit atorfeqarnersoq.

Aamma ajornartorsiutaavoq pinngitsaaliinikkut akileeqqusisarnissamik aaqqissuussinerup siunnersuutigineqartup akilinngitsuukkat ingerlaavartumillu akiliisarnerit akornanni immikkoortitsinermik millisaanera, taamaalilluni innuttaasut aaqqissuussinermut ilaasut akileeqqusineq akiliinissamik kiffartuussinertut isiginagu akiliisitsiniarnermi alloriarnertut misigineqarluni.

Kiisalu AK naliliilluni akissarsiat aqputigalugit ingerlaavartumik akiliinernik akiliisitsiniarnerup kingunerissagaa akilinngitsuukkanik akiliisitsiniarnissamut aningaasatigut akissaqarunnaarnissaq.

Siunnersuutip annerusumik akiligassanik akileeqqusinernut tunngasuunera pingaarluinnarpoq. Akilinngitsuukkanut ingerlaavartumillu akiligassanut naleqqiullugu unaminartut periaatsitigut assigiinngitsutigut isigineqarsinnaapput. Innuttaasut akiligaasanik akiliinissamut akilinngitsuukkanillu akiliisinnaallutik naammattunik isertitaqartut taamaaliortariaqarput. Innuttaasut aningaasartuutit naammaginartut aalajangersimasullu akilernissaannut naammaqqatartunik akissaqartut taamaaliortariaqarput. Akilinngitsuukkanilli akilersuinissamut peqquneqartariaqarnatik.

Akissarsianik tigummigallagaqarnissamut atatillugu akiliisitsiniartarnermi oqartussani naammaginartumik inuunerup ingerlatiinnarnissaanut innuttaasooq naammattunik

isertitaqarnersoq pillugu naliliineq allanngussanngilaq. Allatut oqaatigalugu akilinngitsuukkanik akileeqqusiniarnermi akiliisitsiniarnermi oqartussanut sakkut killiliinerillu suut atuuttuunerinut siunnersuut allannguinnigilaq. Siunnersuulli innuttaasut isertitai pillugit paasissutissanik pitsaanerusunik pissarsisinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu aamma akiliisitsiniarnermut iluaqutaasinnaalluni.

Suliassap qitiusumit ingerlanneqalerneranik eqqorneqartussat kommunini akissarsialeriffinni naatsorsuuseriffinnilu suliaqartut sulisut eqqarsaatigalugit atorfeqartut taakku atorfiisa atorunnaarsinnissaannut Naalakkersuisut qanoq qulakkeerinnissinnaanerit pillugu pilersaarummik AK ujartuivoq.

Tassani pineqarput nalinginnaasumik oqaaseqaatit siunnersuummi allannguinnissamut pissutissaqartitsinngitsut. Kommunini pissarsiassaqaqtunilu allani akiitsoqaqtunik passussinermut tunngaviusumik pisariaqartitsinernik siunnersuut piigaqanngilaq. Siunnersuulli naatsorsuutigineqarpoq allaffissornikkut pisariillisaasoqarneratigut sulisutigut isumalluutit allanut atorneqarsinnaanngussasut, assersuutigalugu nukingisaarutini sulinerit ikinnerusut. Kommunit imaluunniit pissarsiassaqaqtut allat tamatuma sulisunik ikilisaanissamut imaluunniit suliassaqaqfinnut allanut sulisunik nuussinissamik atorneqarnissaanik toqqaassanersut kommunit pissarsiqaqtussallu ataasiakkaat nammineq aalajangissavaat. Peqatigisaanik oqaatigineqassaaq siunnersuummi aamma sulisunut attuumassuteqanngitsunik allakkat nassiunnerinut akiliinernillu kiffartuussinerit atornerinut il.il. aningaasartuutini sipaaruteqarnermik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarmat.

AK-p tamarmiusumik kaammattuutigaa inatsisissatut siunnersuut, taanna taamaatinneqanngippat, pinngitsoorani ukunatigut allanngortinneqartariaqartoq:

- Akissarsiat aqutigalugit ingerlaavartumik akiliinernik akileeqqusineq siamasissumiit aalajangiiffigineqassasoq suliffeqarfinni ataasiakkaani kajumissutsimik aaqqissuussinernik ilassuteqarsinnaasoq aamma isumaqatigiissutit aqutigalugit sulisitsisut sulisartullu akornanni isumaqatigiissutigineqarluni.
- Qitiusumiit aaqqissuussineq akiliisitsiniarnermi oqartussat ilaatinneqartariaqarput, taamaalilluni ataqatigiissaarisoaqarluni innuttaasunullu aningaasaqarnikkut ajornartorsiuteqartunut ataqatigiissumik aaqqiisoqarluni. Aaqqissuussinernik assigiinngitsunik marlunnik pilersitsisoqassanngilaq.

Aaqqissuussinerup naammassineqarnerani kommunimi sulisut sulinermik annaasaqannginnissaat qulakkeerneqassaaq.

Oqaaseqaatit allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Siullermut isumaqatigiissutit tunngavigalugit kiffartuussinertigut akileeqqusinernik atuinermut tunngasunut qulaani allassimasut akineqarnerinut innersuussisoqarpoq.

Nr. 2-mut tunngatillugu eqqaaneqassaaq aalajangersimasumik siunertaammat Ilanngaassiviup maannakut akiliisitsiniarnermik aaqqissuussinerup atuuttumut malittarisassanullu atatillugu ingerlasinnaanerata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu ataqatigiissaarisooqarnissaa. Oqaatigineqassaarli oqartussatut ingerlatsinerit assigiinningsut marluk pineqarmata, tassa akiligassanik akileeqqusineq aamma akiliisitsiniarneq.

4 IMAK

IMAK-p siulersuisuisa siunnersuut nassiunneqartoq eqqartorpaat imalu oqaaseqaatissaqarlutik.

Inatsisissatut siunnersuut 2017-imi tusarniutigineqartumit inatsisissatut siunnersuummit immikkoortuni arlalialunni allaaneruvoq. IMAK-p siulersuisuili suli isumaqarput inatsisissatut siunnersuut kisimi pisariaqartuusoq, tassa pisortani oqartussat manna tikillugu pisortanut akilinngitsuukkanut naleqqiullugu kinguneqarluartumik akiliisitsiniarnermik ingerlatsisinnaasimangimmata.

Siulersuisut suli isumaqanngillat inunntut pisortani atorfeqanngitsunut akissarsisitsinermut tunngasunik pisortani allaffeqarfik isumaginnissasut. Siulersuisut aamma isumaqanngillat akiliisarnikkut aaqqissuussinermut kajumissuserisamik nalunaarnerup kingunerisaanik pisortani allaffeqarfik aningaaserivimmut eqqaanartunik suliaqassasut.

Oqaaseqaat allannguinnissamut pissutissaqartitsinngilaq, tassa siunnersuutip imarisaanut nalinginnaasumik oqaaseqaat pineqarmat. Siunnersuummut tunuliaqutaasunut qulaani akissutigisanut innersuussisoqarpoq.

IMAK-mi siulersuisut aamma tusarniaanermi akissummi 24. juni 2017-imeersumi oqaatigineqartunut suli innersuussissaaq - assiliner ilanngunneqarpoq.

IMAK-p tusarniaanermi akissutaa 24. juni 2017-imeersoq tulliuuttumi issuarneqarpoq oqaaseqarfigineqarlunilu. Oqaatigineqassaaq siunnersuut immikkoortuni arlalinni siunnersuummut 2017-imi tusarniutigineqartumut naleqqiullugu allanngortinneqarmat.

IMAK-p tupigusulluni siunnersuut atuarsimavaa minnerunngitsumik Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaa siunertaralugu inatsisit tunngaviusut pillugit isumalioqatigiissitamik pilersitsisoqarsimammat. Avammut Kalaallit Nunaat namminersortuussaaq, ilumulli innuttaasut tamarmik aquneqassapput, innuttaasut ilai pisortanut akiitsoqarmata, aamma pisortat manna tikillugu illersorneqarsinnaasumik akiliisitsiniarnermik ingerlatsisinnaasimangimmata.

IMAK-p aamma assut tupigusuutigivaa inatsisissatut siunnersuut, akissarsiortunut ataasiakkaanut taamatut annertutigisut sunniuteqartoq kalaallit nunaanni kattuffinnut isumaqatigiinniarsinnaatitaasunut tamanut tusarniutigalugu nassiunneqarsimangimmat.

Takuneqarsinnaavoq siunnersuut arlaatigut namminiilivinnissamut sulinermit akerliusoq. Namminiilivinnerup kinguneraa ilaatigut Kalaallit Nunaata inuiaqatigiinni unamminartut nammineq aaqqiiffigissagai. Tulliatut saqqummiunneqarpoq innuttaasut arlaatigut aqunneqalertussaanerat. Taamaattoqanngilaq. Siunnersuummi pisortanut akilinngitsuugaqarsimasut innuttaasunut akiligassat pillugit akileeqqusinermik aaqqissuussineq atulersinniarneqarpoq.

Ilumoorpoq innuttaasut pisortanut akilinngitsuugaqarsimasut eqqarsaatigalugit siunnersuut taakku isertitaminnut aalajangiisinnaanerat annikillineqassammat, tassa pisortanit akiligassamik (atuuttumik) innuttaasoq akiliinngitsoorsinnaassanngimmat. Tamannali taamaallaat atuutissalluni innuttaasup isertitai aningaasat atorsinnaasatut aalajangerneqarsimasut qaangersimappatigit. Kisianni innuttaasut aningaasartuutaat, ineqarnermut akiliutaat, innaallagissamut akiligassaat eqqagassalerinermut akiligassaat maannamutulli allanngunngillat. Allatut oqaatigalugu innuttaasut aningaasaqarnikkut pisussaaffii taakkuupput aamma atuinissamut periarfissaat taakkuullutik aamma ullumikkutulli sumi najugaqarnissartik il.il. nammineq toqqarsinnaallugu. Siunnersuutit, soorlu eqqaaneqartutut arlalinnik immikkoortoqarpoq, soorlu aningaasat atorneqarsinnaasut aalajangersimasut, akiliinissamut piffissat sivisunerusut innuttaasunut iluaqutaasut, naatsorsuutigineqarlunilu ataasiakkaanut akilinngitsuukkat nukingisaarinermilu akiliutit ikinnerunissaannut iluaqutaassalluni.

Ullumikkut imaappoq qitiusumik akiliisitsiniarnermi oqartussat aamma pissarsisussani ataasiakkaani akiitsortinik passussineq suliassarpassuarnik passussinermik artukkerneqarsimallutik, tassani innuttaasut akiliinissamut naammattumik isertitaqarlutik, kisiannili taamaaliunnginnissaq toqqartarlugu imaluunniit ukiup ilaannaani sulineq pissutigalugu sulinermit isertitat allanngorarlutik. Siunnersuummi siunertaavoq akiliisarnermik aaqqissuussinermik pilersitsinissaq. Aaqqissuussineq ullumikkornit kinguneqarluarnerujussuarmik akiligassanik akileeqqusisarnermut iluaqutaassaaq, taamaalilluni isumalluutit suliassanut allanut atorneqarsinnaallutik. Siunnersuut aamma akiligassanik akileeqqusinermut ilaasut pillugit aningaasartuutit aalajangersimasut isertitallu erseqqinnerusumik paasisaqarfiginissaannut iluaqutaasinnaavoq.

Savalimmiut assingusumik aaqqissuussinermik peqarneranut oqaaseqaatinut innersuussisoqarpoq. IMAK-p ilisimasaa naapertorlugu Savalimmiuni pissarsiassat allat tiguneqaratik akileraarutit akileraarutitigullu akiitsut kisimik tiguneqartarput.

IMAK pisortat akiligassaanni kukkunernut aamma pisortani oqartussat aningaasat kukkusumik tigummigallarneqartut pillugit assersuutissarpasuarnik takusaqarsimavoq, siulersuisut taamaattumik annilaangassutigaaq utertitsilluni akiliisoqassappat pissarsiaqartussamut naammagittaalliortoqarneraniit annertuallaamik akileeqqusisimanermiit piviusumik tunniussinissamut innuttaasumut piffissaq qanoq sivisutigisoq ingerlassanersoq.

Tullianik akissarsisoqarnissaanut utaqqisoqassava imaluunniit ingerlaavartumik tunniussisoqartassava.

Kukkusumik akileeqquisoqartarnissaa illuatungilerniarlugu piffissaq akerliliffissaq, pissarsiassaqtup naammagittaalliummik sukkasuumik suliarinninnissaanut pisussaaffiit pillugit malittarisassanik aamma pissarsiassaqtumik taarsiinissamut akisussaaneq pillugu malittarisassanik siunnersuut imaqtarpoq. Taakku saniatigut siunnersuut naapertorlugu pissarsiassaqtup ilanngaasivik aqqtigalugu akiligassanik akileeqqusinissaanut piunasaqaatit suut naammassineqarsimassanersut pillugit malittarisassanik ilitsersuutinillu aalajangersaasoqassaaq. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq pissarsiassaqtup akiitsortinik passussinissaanut piunasaqaatit.

IMAK-mit aamma annertuumik tupigusuutigineqarpoq pensioninut akiliutit qanoq suliarineqarnissaannut inatsisissamut siunnersuummi eqqaaneqanngilluinnarneri. Pissarsiassat allat sioqqullugit akiliisoqassava. Aammattaaq IMAK-mit ilisimaneqarpoq ulloq 1. januar 2017-imi pensioninut akiliisarnerit siumoortumik akileraarusersulertarnerannut atatillugu pisortani sulisitsisunit kukkusumik arlalissuarnik akiliisoqartarsimasoq, tassunga ilanngullugit kukkunerit sulii iluarsineqanngitsut.

Aammattaaq nassuiaatinit takuneqarsinnaavoq tamanna sulisitsisunut allaffissornikkut oqinnerulissasoq. Tamanna IMAK-p isumaqtiginngilaa. IMAK-p naliliinera malillugu tamanna sulisitsisunut allaffissornerulernermik kinguneqassaaq, assersuutigalugu ullormusianik tunniussinermut, ineqarnermut akiliutit akilernerinut il.il. atatillugu.

IMAK aamma isumaqtarpoq inatsisissatut siunnersuutip kingunerisinnaagaa assersuutigalugu ullormusianik aamma ullormusianik siumoortinik tunniussinerit tunniussisarnerit kinguaattoorfiussasut.

Sulisitsisup il.il. ullormusianit il.il. ilanngaassinissamut periarfissaqarneranut pissutsinut tunngasunik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit tusarniaanermi akissummut innersuussisoqarpoq.

IMAK isumaqtarpoq aningaasat atorsinnaasat ilaqutariinnut meeralinnut siunnersuutigineqartut soorlu nerisassanut, atisanut nanginullu tunngaviunerpaamik pisariaqartitanut naammangitsut.

Aningaasat atorineqarsinnaasut pillugit SIK-mit tusarniaanermi akissuttip akineqarneranut innersuussisoqarpoq.

IMAK qulaani allassimasunut innersuussilluni pisortat aqqissuussinermik siunnersuutigineqartumik passussisinnaanerannik tatiginninngilluinnarpoq. IMAK-p

taamaattumik kaammattuutigissavaa inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqassanngitsoq, Naalakkersuisulli maannakkut aaqqissuussinerup malunniuteqarnissaanut suliniuteqassasut.

Pisortat ullumikkut qarasaasiatigut aaqqissuussinernik arlalissuarnik aqutaqarput, tassunga ilanngullugit akileraarutit, akissarsiat sulianillu suliarinninnermi aaqqissuussinerit. Qarasaasiatigut aaqqissuussinerit ullumikkut innuttaasunut suliffeqarfinnullu pisortat ulluinnarni suliassanik naammassinninnerannut pingaaruteqarluinnarput. Aamma siunissami naatsorsuutigisariaqarluni qarasaasianik atuineq pisortat siunissami suliassanik naammassinninneranni ilaalluinnassasoq, tamannalu pissutigalugu pisarneq malillugu allaffissornikkut suliassaniit aningaasat pingaarnertut atugarissaarnermi pisartakkanik tunniussinermi atorneqalersinnaassasut.

5 Sulisitsisut (GE)

Naalakkersuisoqarfiup ukioq manna allagaa 26. marts-imeersoq innersuussutigalugu inatsisissatut siunnersuummut qulaani taaneqartumut Grønlands Erhvervsip (GE) oqaaseqaatai matumuuna nassiuunneqarput.

Aallarniutigalugu GE-p tusarniaanermi akissutaanut 3. juli 2017-imeersumut GE innersuussivoq, tak. pisortat pissarsiasaannik akileeqqusineq pillugu inatsisissatut siusinnerusukkut siunnersuutip assilerani ilanngunneqartoq, tassa pisortanut akilinngitsuukkanut inatsisitigut suliuniummut tunngavilersuutitut pingaarnersaasoq annertuumik allanngorsimangimmat.

Tunngaviusumik GE isumaqarpoq akuersaarneqarsinnaanngilluinnartoq inatsisiliortut tungaanniit akiliisarnermik aaqqissuussivikkut soorlu Ilanngaassivikkut namminersortuni akiligassaqarfii tamarmik mininneqarneri.

Akileraarutit siunnersuummilu pineqartut pisortat aningaasartuutaasa ilanngaatigineqarnerisa kingorna innuttaasut aningaasat atugassaat ima qaffasissuseqartumut siunnersuummi killilerneqarpata ullumikkut "inuutigisinnaasatut naammaannartutut" nassuiarneqartutut annertussilerlugit, taava nalunangilaq akiitsortini (ilaatigut) pisortanut akilinngitsuugaqalersimasuni "sinnikut" namminersortuni akiligassaqarfinnut sinnerutissasut.

Ilanngaassiviup pisortat aningaasartuutaannik siunissami akileeqqusisarnissanut taamaallaat tunngasuulernissaanik tamanna sakkortusineqarpoq, taanna naapertorlugu inuit pisortanut akilinngitsuugaqarsimasut aningaasanut sinneruttunut suli allanik aningaasartuuteqartassallutik.

Namminersortunut akiligassaqarfinnut pissutsinut tunngasuni GrønlandsBankenimit tusarniaanermi akissutip akineqarneranut innersuussisoqarpoq.

Siunnersuummut nassuiaatini allanneqarpoq tamatuma sunniutaasa ilaasa ilagigaat akissarsianik uninngatitsinissamut siunnersuummilu pineqartunut aningaasartuutit akilersinnissaannut siumut sammisumik sulisitsisut isumaginnittarunnaassasut.

Nassuiaat taanna namminersortuni akiligassaqaqfinnut "salloqittaaneruvoq", peqatigisaanik pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 2. maj 1996-imeersumi pisortanut akiitsut akilersinniarnissaannut pisortat periarfissaqarlutik. Tassani ilisimaneqartutut pisortani akilinningsuukkanut matussutissatut sulisup akissarsiatigut pissarsiassaata ilaanik sulisitsisumut uninngatitsinissamut pisortat periarfissaqarput.

Oqaatigineqassaaq, aningaasarsianit unerartitsisarnerit amerlasoorpassuit allaffissornikkut aqunnissaannut sulisitsisut akisussaasussaanginnerat, kisianni akiliisitsiniarnermut oqartussap siunissami taamaattut Ilanngaassivimmu saaffiginnissutigisassagai naapertuuttoq naatsorsuutigineqartoq, immikkoortumi tassani nassuiaatini innersuussutigineqarmat, tassami isertitat tamarmik aallaaviatigut periaaseq taanna aqputigisartussaammasuk. Taamatulli allanngineq inatsisini allani allannguisoqarnissaanik tunngaveqassaaq.

Peqatigisaanillu pisortat nammineq aalajangersakkat piffissaliussat malillugit akiligassaqaqfimmnut akiliisarpata, amerlanertigut pineqartumut piumasaaqammut akiliinissamut piffissaliussamut akerliusumik, - GE-p siusinnerusukkut tusarniaanermi akissutaaneq eqqaaneqartutut - akuersarneqarsinnaangilluinnartumik pisortat suliffeqarfiit namminersortut/akiligassaqaqarfiit akiliisinnaassuseqarnerannik iluaquteqarput.

Piffissaq eqqorlugu akiligassanik akiliinissaq pillugu inunnut "ajoqersuuserusukkaanni" tamatumunnga tunngaviussaaq assersuutaalluarlutik pisortat siuttuunissaat.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Pisortat innuttaasunut suliffeqarfinnillu akiligassanik akiliisarnerannut atuuttut suleriaatsit nalinginnaasumik siunnersuummi pineqanngillat. Oqaatigineqassaaq 2017-imi digitalimik akiliisarnernik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat akuerineqarmat, tassani siunertaalluni akiliisarnernik ingerlatsinerup suli digitalinnortinnissaanik pisariillisarneqarneranillu tapersersuisoq.

Inatsisissatut siunnersuutip matuma - soorlu siusinnerusukkut suliassaqaqfimmi tassani 2017-imi siunnersuutit saqqummiunneqartutut - suliffeqarfiit namminersortut inatsisitigut inissisimanerat annertuumik ajornerulersippai, tamatumunnga annertuutigut pissutaalluni innuttaasuni suliffeqarfinnilu pisortat pissarsiassaannik pisortat kinguneqarluartumik akiliisitsiniarsinnaanginnerat.

GE aamma isumaqarpoq "isertitat tamarmik Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartalernissaa" siunertamik equsuuitsitsisoq. Inuit pisortanut akiitsoqanngitsut akissarsiaasa Ilangaassivimmit ingerlaannartumik tunniuttalernissaannik arlaatigut siunnersuut suliaqarpoq.

GE-p pisortat piunasaqaataannik misilittagai peqqussutigaa inunnut eqqaaneqartunut akissarsiatigut isertitat Ilangaassivimmut akuliunneqanngisaannassasut. GE-p nalunngilaa ½akissarsiat aamma inummut pisortat piunasaqaataat pillugu nalornissutaasinnaasunut tunniunneqartarnerat.

Taamatut nalornisoqarnerali pisortanit aalajangiiffigineqartarpoq, GE-llu misilittakkat eqqaasai naapertorlugit inuit suliffeqarfiillu pissarsiassamik piviusumik pisinnaatitaaffigisamik sooq tunniunneqarnissaat pillugu nassuiaanissamut pisariaqanngitsumik nukiit atortariaqartarpat.

Taamatut - qularnanngitsumik - pisariutigisumik annertuumillu aningaasartuutaasumik akiliisitsiniartarfik akueritinniarneqarnissaa kissaatigineqarpat, tak. GE-p 2017-imi tusarniaanermi akissutaa, Ilangaassiviup atornerarnera inunnut pisortanut akiitsoqareersunut killeqartinneqartariaqarpoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq isertitat tamarmik Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartassasut. Taamaaliortoqassaaq ilaatigut sulititsisut eqqarsaatigalugit, tassa isertitat tamarmik assigiimmik tunniunneqartarnissaat qulakkeerneqassammat. Periarfissaq alla tassaassaaq innuttaasup isertitai Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqassanersut sulisitsisumit ingerlaavartumik nakkutigissagaa imaluunniit taakku toqqaannartumik innuttaasup kontuanut ikineqassanersut. Soorlu siunnersuummi allaaserineqartoq innuttaasut akiligassanik akileeqqusinermut ilaangippata akiligassat isertitaniit akileeqquneqartussaangillat, assersuutigalugu nalunaarsimaneq imaluunniit akileraartarnermut ingerlatsivik tamanna pillugu aalajangiisimaneq pissutigalugu.

Peqatigisaanik piunasaqaatit qaqugu akilernerqartussaaneritut naleqqiullugu pisortat piunasaqaataannut tunngatillugu tullerriaarisoaarluni Ilangaassivik aqutigalugu namminersortut pissarsiassaannik tunniussinissamut namminersortut akiligassaqaarfiit periarfissinneqartariaqarlutik.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. GE-miit siunnersuutip kingunerissavaa Ilangaassivik aqutigalugu akiliinissamut peqqussutinik taamaaqataanik akileeqqusinissaannut namminersortut pissarsiassaqaartut periarfissinneqassapput. Tamanna siunnersuummut ilaangilaq.

Innuttaasuni suliffeqarfinni pissarsiassanik akiliisitsiniarnermi pisortat tungaanniit sapersaatigineqaraluartoq pissarsiassat ilaannaarannguanik qanorluunniit namminersortunut akiligassaqaqrfiusunut periarfissaqaqrfiusumik aaqqissuussinermik eqqussinissaq iluaqutaanaviangilaq.

GE taamaattumik Naalakkersuisunut kaammattuivoq siunnersuut saqqummiunneqartoq atorunnaarsinneqassasoq aamma - tamannalu malinneqanngippat - siunnersuut taamaallaat inunnut suliffeqarfinnullu pisortanut maannakkut akiitsoqartunut killeqartinneqarluni.

Innuttaasut akiitsoqanngitsut ingerlaannartumik aaqqissuussinermut ilaajunnaarnissaannut tungasumut GrønlandsBankip tusarniaanermi akissutaata akineqarneranut innersuussisoqarpoq.

Ilanngaassivimmuut kinguneqartussamik periarfissatut allatut inunnut pisortanut akiitsoqartunut sunniuteqarluartumik akiitsut pillugit siunnersuinissaq pillugu neqeroorummik pisortat eqqussisariaqarput - aamma inunnut pisortanut akiitsoqarusunngitsunut, tamanna kissaatigineqarpat.

Suliassaqaqrfimmi tassani ilaatigut Kujataani misilittagaalersimasut nuna tamakkerlugu atorneqartariaqarput taamaaliornikkullu ataasiakkaani ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisuni akiliisinnaassuseq (aamma piumassuseq) pitsaanerulersinniarlugu.

Kalaallit Nunaata sinnerani akiitsut pillugit siunnersuisarnerup siaruartinnissaa Naalakkersuisunit sulissutigineqarpoq. Kujataani akiitsut pillugit siunnersuisarnermi misilittakkat pitsaasuusimapput, ajoraluartumilli naatsorsuutigineqarsinnaanani akiitsut pillugit siunnersuinissaq pillugu neqeroorut kisimiissinnaassasoq aamma akiitsutigut unaminartunik annertuunik iluarsisinnaassasoq.

Siunnersuutitut saqqummiunneqartup kingunerisinnaavaa namminersorlutik inuussutissarsiteqartut ilaannut aseruisinnaanera, tamannalu kingumut aningaasarsiornikkut siuariarnermut ajoqusiisinnaalluni, tamannalu Kalaallit Nunaata sapinngisamik sivisunerpaamik ingerlanniarsarisussaallugu.

Oqaaseqaat allannortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Siunnersuut naatsorsuutigineqarpoq Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut tamarmiusumut killeqartumik sunniuteqassasoq. Aningaasaqarnikkut kingunissanik siunnersuummi allaaserisaqarnermut innersuussisoqarpoq.

Pisortaniit akiligassanik kinguneqarluartumik akiliinissamik siuarsaasumik aaqqissuussinermik eqqussisoqarnera aallaaviatigut innuttaasut aningaasarnerannik ajorseriartitsissanngilaq, tassa innuttaasut ineqarnermut akiliutinut il.il. aningaasartuutaat allanngussanngimmata. Innuttaasut atuinissamut periarfissaanik siunnersuutip

ajornersitsinissaanut aamma namminersortut akiligassaqarfuit pissarsiassamik utertinnissaannut periarfissaannut tunngaviusut taamaalillutik innuttaasup pisortanut akiligassanik akiliinnginneranut atassuteqassaaq, taamaalillutillu pisortat piomassuserinngisamik taarsigassarsiniartarfittut ingerlalerlutik. Tamannali inuiaqatigiit aningaasarsiornikkut inissisimanerannut ineriartornerannullu naleqqutinngilaq.

Aammattaaq oqaatigineqassaaq pisortanut akiitsut annikitsut aamma kingunerissamassuk innuttaasut akiitsunut atasunut akiliutinut ernianullu siunissami annikinnerusumik aningaasartuuteqalernerat.

GE tusarniaanermi akissummini tusarniaanermi akissumminut 3. juli 2017-imeersumut tusarniaanermi akissummut ilanngunneqarsimasumut innersuussivoq. Tusarniaanermi akissut taakka issuarneqarpoq ataaniittumilu oqaaseqarfigineqarluni. Malugineqassaaq siunnersuut immikkoortuni arlalinni siunnersuummut 2017-imi tusarniutigineqartumut naleqqiullugu allanngortinneqarmat. Paragrafinut innersuussinerit iluarsineqanngillat.

Pisortanut akiitsut killeqartinnissaannut suliniutinik pilersitsisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarneranut GE isumaqataavoq.

Akiitsut pillugit nassuiaammit takuneqarsinnaavoq pisortanut akiitsut amerlanerpaartaat innuttaasuni isertitaqanngitsuni imaluunniit isertitakitsuni katersuussimasut. Akiitsut 60 %-ii innuttaasuni ukiumut 100.000 kr.-t tikillugit isertitaqartut akornanniippat. Akiitsut 25 %-ii innuttaasut 100.000-200.000 kr.-t akornanni ukiumut isertitaqartut akornanniippat.

Ilanngaassivik taamaattumik isertitakitsunut naleqqiullugu ajornartorsiummut iluaqutaanaviannngilaq, tassa innuttaasut taakku uninngatitsinissamut akissarsiatigut isertitaat annikereermata. Tassa imaappoq akiitsut 60 aamma 85 %-iisa akornanniittut Ilanngaassivikkut akilersinneqarsinnaanngillat. Tamanna tunuliaqutaralugu eqqarsaatigineqartariaqarpoq akiitsutigut ajornartorsiuup iluarsineqarnissaanut Ilanngaassivik iluamik aaqqiissutaanersoq.

Pisortat pissarsiassaannik assigiinngisitaartorpassuarnik akileeqqusinermi isumaginninnissamut aaqqissuussinermik annertooujussuarnik pisariusumilli inatsisissatut siunnersuut siunniussaqqarpoq, aammalu akiitsut 20-30 %-iinut akiitsutigut ajornartorsiummut taamaallaat sunniuteqartussaalluni, tassa innuttaasut akiitsoqartut 70-80 %-ii imatut annertutigisunik isertitaqanngimmata ilanngaassinissamut naammallutik, akileraarutit akitsuutillu eqqaassanngikkaanni.

Oqaaseqaat siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaataavoq, allannguinnissamut pissutissaqartitsinngitsoq. Soorlu allaaserineqartutut siunnersuutip pingaarnertut siunertaraa akileeqqusinermi aaqqissuussinermik nutaamik eqqussinissaq. Taamaattorli GE ajornartorsiummik annertooujussuarnik qaqqitsivoq. Soorlu eqqaaneqartutut inunnut

isertitakitsunut atasunik ajornartorsiutinik inatsisissatut siunnersuut aaqqiisinnaangilaq, tassani allanik suliniuteqartoqartariaqarpoq sakkoqartariaqarlunilu.

Qitiusumik akiliisitsiniarnermi oqartussat aamma pissarsiassaqaqtuni ataasiakkaani akiitsortinik passussisut ullumikkut suliasarpassuarnik passussinermik artukkerneqarsimapput, taakkunani innuttaasut akiliinissamut naammattumik isertitaqarlutik, akiliinatilli, imaluunniit ukiup ilaannaani sulisarneq pissutigalugu sulinermi allangorartumik isertitaqarlutik. Innuttaasut akiitsoqartut ilaatinnerisigut akiliinissamut aaqqissuussinermik atulersitsisoqarneratigut annertuumik sunniuteqartumik akiligassanik akiliisitsiniarneq piviusunngortinneqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Ullumikkut qitiusumik akiliisitsiniarnermi oqartussani suliaqarfiusut inuit 30.000-it sinnersimavaat. Taamaalilluni akiliisitsiniarnermik aaqqissuussinermut innuttaasut affai attuumassuteqarput.

Akiliisitsiniarnermik suliasaqaqfik ullumikkut Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlasoorujussuit akiitsunik amerliartorfiusuni unamminartunik passussinissamut tulluannngilaq. Akiliisitsiniarnermik aaqqissuussineq inatsisitigut pisussaaffinnik inatsisitigullu isumannaallisaanikkut qularnaveeqqutinik pituttugaavoq, tamatuma kingunerisaanik akiliisitsiniarneq suliasaalluni oqimaatsoq. Tassani pineqarput ataasiakkaanik sulianik suliarinninneq, assersuutigalugu inuussutigisinnaasanik naammaannartunik ataasiakkaanut naatsorsuinerit, allaffissornikkut annertuumik pisariaqartitsisut.

Innuttaasut akiliisinnaasut pillugit ingerlaavartumik akiliisitsinernik passussinermi ullumikkut atorneqartoq piffissamik isumalluutinillu appartitsissasoq siunnersuut naatsorsuutigineqarpoq. Siunnersuut taamaalilluni innuttaasuni aningaasanik akileqqusinnissamik sapernartuni sulianik suliarinninnissamut isumalluutit atornissaannut pilersitsisinnaassaaq. Inuk nalinginnaasumik appasissunik isertitaqartoq imaluunniit qaffasissunik aningaasartuuteqartoq paasineqarpat isumaginninnermi oqartussani tatisimanninnerup annertusineranik siunnersuut kinguneqarsinnaavoq. Akiitsulli toqqorternagit ajornartorsiutit taakku saqqummersinnaat pitsaanerungaarpoq. Ilumoorpoq soorlu GE allattoq akiitsut annertussusiisa ilai qularnanngitsumik akileqquneqarsinnaaviassanngillat. Akiitsulli nutaat amerliartornerisa pinngitsoortinnissaannut tamanna tunngavilersuutitut atorneqarsinnaanera Naalackersuisunit takujuminaatsinneqarpoq.

Akiitsut pillugit nassuiaammi aamma innuttaasut akunnattumik isertitaqartut akornanni akiitsutigut ilaatigut unamminartoqartoq allaaserineqarpoq. Tassani immikkut pineqarput BSU akilersuutillu. Akiitsunut taakkununnga naleqqiullugu Ilanngaassivik akiitsunut ikiuutaasinnaassaaq, kisianni aamma allatigut aaqqiisinnaassalluni, assersuutigalugu akilersuutini aamma BSU-mi pissarsiassanik akiliisitsiniarnissaq siunertaralugu

piumasaqaatitik pisortat toqqaannartumik eqqartuussivikkoortinnerisigut. Akilersuutit pillugit akiitsunik akiliisitsiniarnermut atatillugu kommuninut allaffissornerup sukkanerulerneranik oqinnerulerneranillu tamanna kinguneqassaaq.

Taarsigassarsiani peqqusinissamut akiliussinissamullu il.il. isumaginissaannut ullumikkut inatsisitigut tunngavissaqareerpoq. Qitiusumik akiliisitsiniarnermi oqartussat akiitsut ingerlaavartumik amerliartortut akileqquneqarnissaannut ullumikkut nukippassuarnik atuipput. GE-mit siunnersuutigineqartoq aaqqiinermi artukkiinerit amerlanerusut sulititsisunut inissinneqarneriniit kinguneqassaaq, tamannalu tulluarnani. Aammattaaq akissarsiatigut peqqusinertigut akissarsiortup aningaasatigut atugaanik sulisitsisup nalinginnaasumik pissarsiarinngisaanik paasissutissanik sulisitsisoq pissarsissaaq.

Eqqagassalerinermut tunngasuni akiitsut akileraarutit aqutigalugit akileqquneqarsinnaapput, tassa taanna innuttaasut tamarmik iluaqutigimmassuk. Aammattaaq tamanna akissarsiakitsut akiitsuunik ajornartorsiummut iluaqutaassalluni, tassa taakku akiliinissamut aningaasatigut periarfissaqanngimmata.

Unamminarteq alla annertoq tassaavoq attartornermi akiitsut, amerlanertigut innuttaasunut ataasiakkaanut inuuniarnikkut ajornartorsiornermik kinguneqartitsisartut. Tassani inatsisitigut eqqarsaatigineqarsinnaavoq sulisitsisoq imaluunniit oqartussat pisortani ikiorsiissutinik tunniussisartut, akissarsiat tunniunneqannginnerini pisortani attartukkami ineqarnermut akiliutissamik uninngatitsinissaat aalajangersarneqarluni.

Naalackersuisut isumaqataapput taanna kisimiilluni ineqarnermut akiliutit eqqagassatigullu akiitsut appartinnissaannut iluaqutaasinnaasoq. Tassanili atorfeqartup akissarsiaani akiligassat ilaatinnissaannut sulisitsisut arlalinnik artukkerneqassapput. Aammattaaq innuttaasut arlalinni atorfeqarsinnaallutik, nikerartumik atorfeqarfeqarsinnaallutik piffissallu ilaanni suliffeqarnatik, taamaalilluni akileqqusinissaq sapernarsisillugu.

Akileraarutit A-t eqqarsaatigalugit akiitsut aamma annertungaatsiarput. Akiitsut pillugit nassuiaat naapertorlugu ulloq 1. januar 2016-imi taakku 135,8 mio. kr.-nik annertussuseqarput. Akileraarutit A-mi akiitsut qanoq pinngortarneri pillugit erseqqinnerusumik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik misissuisariaqarpoq. Imaassinnaavoq siusinnerusukkat akuliuttoqarneratigut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akiitsut ikilisissinnaagai, taamaalilluni suliffeqarfiit, akileraartarnermut aqutsisoqarfiup akiitsunik akiliisitsiniarinnissaa sioqqullugu taamatut annertutigisunik akileraarutitigut akiitsoqarunnaarlutik. GE-mit kaammattuutigineqarpoq suliassaqarfinni oqimaannerusuni akiitsut appartinniarneranni atorneqarsinnaasunik allanik periutsinik peqarnerisoq erseqqinnerusumik misissorneqassasoq, taamatut annertuumik aaqquissuussinermik Ilanngaassivittut ittumik isummertoqarnissaa sioqqullugu.

Misissuereernerit kingorna Naalackersuisut Ilangaassivimmik eqqussiniarpata tamanna siullermik taamaallaat akileraarutitut akitsuutinullu tunngasuusariaqarpoq, § 8-mi takuneqarsinnaasuni immikkoortui tamarmmiunngitsuni.

Ilangaassiviup eqqunneqarnissaanut tunngavik pingaaruteqartoq aamma tassaavoq Namminersorlutik Oqartussat suleriaatsiminik nukittorsaanera aamma pisortat aamma pisortanit pigineqartut suliffeqarfiit nammineq akiligassaminnik piffissaq eqqorlugu akiliisarnissaat qulakkeerlugu. Taamaangippat suliffeqarfiit akiliisinnaassuseqarnikkut ajornartorsiuteqalissapput.

GE-mit akuttunngitsumik misigineqartarpoq pisortat nammineq akiligassaminnik piffissaq eqqorlugu akiliisanninnerat, allaffeqarfillu, akiligassat ilanngullugit naatsorsorneri eqqarsaatigalugit malittarisassat malillugit ingerlasimannginneri. Akiligassat ilanngullugit naatsorsornissaannut inatsisitigut tunngavissaqanngitsuni pisortat ilanngaassiinnartarpata tamanna suliffeqarfinnut annertuumik artukkiissaaq.

Pisortat inuussutissarsiortunut akiligassanik akiliisarneritut tunngasunut GE-mit tusarniaanermi akissutip qulaani akissutaanut innersuussisoqarpoq.

Aammattaq Ilangaassiviup kingunerissallugu Ilangaassivik aqutugalugu pisortat pissarsiassaasa kingorna namminersortuni akiligassaqarfinnut allanut sanilliullutik pisortat pitsaanerujussuarmik inatsisitigut inissisimalerlutik. Tamanna namminersortunut inuussutissarsiuteqartunut sunniuteqassaaq, taakku Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut nammineernerulernissaani siuttuusussaallutik.

Siunnersuummit takuneqarsinnaanngilaq pensioninik akiliisarnissaq qanoq ingerlanneqassanersoq. Innuttaasoq Kalaallit Nunaata avataani pensionitigut aaqquussuusaqartoq akileraarutit akilereernerisigut pensioneqassaaq. Taava ataasiakkaat nammineq akiliinermik isumaginnissappat? Taavami kalaallit nunaanni pensionitigut aaqquussuussinernut akiliisarnerit; taanna akileraarutit ilanngaatigitinnagit akilernerqartussaavoq. Tamanna qanoq aquneqassava. Pissutsinut taakkununga inatsisissatut siunnersuummi isummertoqarsimanngilaq. Sulisartumummi ineqarnermut akiliummik ilanngaassisarneq? Nalinginnaasumik suliffeqarfik akissarsiat tunniutinnginnerini taakkununga ilanngaassisarpoq. Taakkununga akiitsut pissarsiarinissaannut naleqqiullugu suliffeqarfiit inatsisitigut inissisimanera Ilangaassivimmi annertuumik ajornerulissaaq.

Oqaaseqaatit siunnersuummut 2017-imeersumut tunngasuupput. Siunnersuut allanngortinneqarpoq immikkoortumilu tassani erseqqissaasoqarluni. Namminersortuni akiligassaqarfinnut taakkulu inatsisitigut inissisimaneritut pissutsinut tunngasunut qulaani GE-mit tusarniaanermi akissutip aamma GrønlandsBankenip tusarniaanermi akissutaanut akissuummut innersuussisoqarpoq.

Aammattaaq akissarsiat Ilanngaassivimmu akilerneqarnissai sioqqullugu sulisitsisoq ineqarnermut akiliummik il.il. ilanngaassisinnaanersoq pillugu Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermi akissutaanut akissummut innersuussisoqarpoq.

GE naliliivoq qarasaasiatigut aaqqissuussinermik pjarisorujussuarmik annertuumik aningaasartuuteqarfiusussamik Namminersorlutik Oqartussat aallartitsilersut, tamatumalu kingunerissallugu suliffeqarfiit innuttaasullu annertuumik sanngiinnerulernerat, taassuminnga pilersaarusiorneq naammassiniarnerlu peqqissaaruteqqissaarlugu mianersoqqissaartumillu ingerlanngippat. - taamaattoqassappallu aallartinnerani suliasaqaqarfinnut ikittuinnarnut taamaallaat killeqartillugu. Ilanngaassivimmi siunniunneqartumiit pisariunnginnerujussuaq ullumikkut Savalimmiuni aaqqissuussineq qanoq ingerlanersoq erseqqinnerusumik nassuiarneqartariaqarpoq.

Ilumoorpoq aaqqissuussinermik eqqussineq peqqissaarluinnartumik piareersaanissamik tunngaveqassamat. Qarasaasiatigulli aaqqiinerit pisortani suliasatigut aaqqiinerit ilaattut ilanngunneqartarnissaat naatsorsuutigisariaqarluni.

Naggasiullugu GE-mit erseqqissarneqassaaq taamatut inatsisissatut siunnersuut nammineernerulernissatsinnut tikkuussinngimmat. tassani innuttaasut tamarmik nammineq inuunerminnut akisussaanissaat pisariaqarluni inuiaqatigiinnullu pitsaanerpaamik tapertaallutik. Siunnersuutigineqartumi Ilanngaassiviup kikkut tamaasa pisortanit aqunneqartussat inissippai, tassunga ilanngullugit piffissamut akiliisartut tamaasa.

Takuneqarsinnaavoq siunnersuut arlaatigut namminiilivinnissamut sulinermut akerliusoq. Namminiilivinnissap kingunerisaanik ilaatigut Kalaallit Nunaata inuiaqatigiinni unaminartut aaqqiiffigissavai. Tulliatut saqqummiunneqarpoq innuttaasut arlaatigut aqunneqalertussaanerat. Taamaattoqanngilaq. Siunnersuut tassaavoq pisortanut akiligassat pillugit akiliisitsisarnikkut aaqqissuussinerup atulersinneqarnissaa. Aammattaaq namminiilivinnissamut piissutsit pillugit IMAK-p tusarniaanermi akissutaanut akissummut innersuussisoqarpoq.

6 Kommune Kujalleq

Kommune Kujalliup Ilanngaassivik pillugu inatsisissatut siunnersuut soqutigalugu misissorsimavaa, inatsisissamut siunnersuummut 2017-imi tusarniutigineqartumut naleqqiullugu annertuumik nutarterneqarsimasoq.

Innuttaasuniit pisortanut akiliinerit sapinngisamik amerlanerpaat ingerlaannartumik pisariaqarnerat pillugu isummamut tunngaviusumik Kommune Kujalleq tapersersuivoq, taamaalilluni nukingisaarinernut akiliisitsiniarnernullu pisortat aningaasartuutaat allallu nukiit

taamaaliornikkut annikillineqarlutik, soorlu aamma ingerlaannartumik akiliinerit pisortani oqartussani akiitsut nakkutigineqarnerusumik ineriartornissaannut iluaqutaasinnaasut.

Inatsimmili siunniunneqartumi aaqqissuussinermik eqqussisoqarneratigut ingerlatsisoqarneratigullu aningaasartuutit inernernut anguneqarsinnaasunut naammaginartuusinnaanersut kommunimit nalorninartinneqarpoq. Kommuni taamaalilluni akiliisitsiniarnermut tunngasuni nammatassanik suliassanillu agguaaaneq pillugu ataani oqaaseqaatinut aamma innersuussivoq.

Oqaaseqaat siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaataavoq allanngortitsinissamut pissutissaqartitsinngitsoq. Siunnersuutikkut pisortat sipaaruteqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Taakku naatsorsuutigineqarpoq annerusumik tassaassasut akiitsut nutaat annikinnerulernissaat, tamannalu aamma akiitsut pisoqalineri pissutigalugit akiitsunik taamaatitsinerit ikilinerinik kinguneqassalluni. Akiliisitsiniarneq kinguneqarluarnerusooq akiliisitsiniarnerlu ingerlaannarnerusooq, allakkat nassiunnerinut, namminersortunut akiliisarnermik isumaginnittunut nukingisaaralunilu allakkannik nassiussisarnermut il.il. aningaasartuutit ikinnerulernerannik kinguneqartoq. Nassuiaatini nalinginnaasuni sipaarutissatut aningaasartuutissatullu naatsorsuutigineqartut allaaserineqarput. Maluginiarneqassaaq siunnersuutip eqqunneqarnerani aningaasartuutit maannakkut tunngavilersugaanerummata. Sipaarutilli missiliuinerinik tunngaveqarnerupput, tunngavigisanik pissarsiarineqarsinnaasunik tunngaveqartut. Aammattaaq erseqqissarneqassaaq siunnersuummi sipaarutit isertitalu taamaaginnassammata, tassa ukiumut sipaarutit pineqarmata. Akerlianilli aningaasartuutit annertuutigut aaqqissuussinermik pilersitsinermut atasumik ataasiaannarluni aningaasartuutaasussaallutik. Siunnersuut pillugu pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnerata pitsaanerulersinnissaa Naalakkersuisoqarfimmit sulissutigineqarpoq.

Ingerlaannartumik akiliisarfiusooq aaqqissuussineq imatut aaqqissuunneqartariaqarpoq akiitsunik akiliisitsiniarnermut ajoqusiinani, kommunilu taamaattumik isumaqarluni inatsisissatut siunnersuut siullermeertumik tusarniutigineqarmat tusarniaani akissummini 5. juli 2017-imeersumi KANUKOKAmit erseqqissaatigineqartoq apeqqut ataani allassimasooq qulaajarneqartariaqartoq.

"Maannakkut akiitsuusut inatsisissatut siunnersuutip eqqunneqarneratigut annaaneqariataarsinnaapput, tassa ingerlaavartumik akiligassanik akiliisarnermik aaqqissuussineq siunniunneqarmat akiitsut akilersornissaannut innuttaasuni akissaqarnissamut periarfissaarulluni. Allatut oqaatigalugu ukiualuit ingerlaneranni annertussutsit allanneqartut tungaannut nalikilliliinissamut pisariaqartitsisoqalersinnaalluni."

Kommuni taamaalilluni inatsisissatut siunnersuummi § 27-mut aamma innersuussivoq.

Nalikilliliinissamik pisariaqartitsinerup annertusinera ingerlatsinerlu aqutigalugu akiitsunik nalikilliliinerup kingunerissavaa kommunit aningaasaqarnerannik annertuumik artukkiinerulerneq.

Ilumoorpoq soorlu KANUKOKA tusarniaanermi 2017-imi akissummini allakkaa siunnersuummi siunertaq tassaasoq akiligassat ingerlaavartumik akilerneqartarnissaanik iluaqusiinissaq. Pingaarnertut salliutinneqartussa q tassaasariaqarpoq akiitsutigut ajornartorsiutit siunissami ajornerulinnginnissaat. Siunnersuutip kingunerisinnaavaa maannakkut akiitsut akileqquneqanngitsoorneri siunissamilu pisoqalisoorlutik, innuttaasoq akiligassat aalajangersimasut ingerlaavartut saniatigut akiitsut akilersornissaannut akissaqanngippat. Siunnersuulli aamma akiliisitsiniarnermi oqartussat isumalluutit allanut atorpeqarsinnaanerannut iluaqusiissasoq naatsorsuutigineqarpoq, taamaalilluni akiitsunik sinneruttunik akiliisitsiniarnermut kinguneqarluarnerusumut atorpeqarluutik. Siunnersuut taamaalilluni maannakkut akiitsunik akiliisitsiniarnermut pitsaasumik sunniuteqarsinnaavoq. Peqatigisaanilli naatsorsuutigisariaqarluni akiitsut ilai isertitani pissutsit il.il. pissutigalugit akilerneqarsinnaassanngitsut, Akiit aamma akiitsunik akilersuineq pillugu nassuiaammut 2017-imeersumut innersuussisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut kommuni isumaqarpoq Ilangaassivimmuut oqartussatut akisussaasut suli arlaatigut nalunartoqarmat, siusinnerusumi inatsisissatut siunnersuummut naleqqiullugu maannakkut erseqqinnerulluni aqqqissuussineq akileraartarnermik ingerlatsivimmit aqunneqassasoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq, tassa ersernerluttut suut pineqarnersut erseqqissumik takuneqarsinnaanngimmat. Oqartussaannermut pissutsit siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Nalunaarsukkanut akisussaasut oqartussat pillugit pissutsit aamma immikkut nassuiaatini erseqqissarneqarput.

Aqqqissuussinermi innuttaasuni aalajangersimasuni pisortat ingerlaavartumik pissarsiassaasa arlallit ingerlaannartumik akilerneqartarnissaasa qulakkeerniarneqarnera apeqqutaatinnagu kommuni tunngaviummik isumaqarpoq annertunerusumik qitiusumiit ingerlatsilerneq siumut aqqutissaanngitsoq.

Kommuni isumaqarpoq akiitsunik akiliisitsiniarnerup qitiusumit ingerlanneqarneranit misilittagaalersimasut eqqarsaatigalugit, pingaartumik tamanna akiitsut annertussusaatigut annikillisoqarneranik kinguneqarsimannngimmat akiitsunik akiliisitsiniarnerup kommuninut atertittariaqarnera eqqarsaatigineqartariaqartoq, tassanimi aamma qitiusumik akiliisitsiniarnermi oqartussanut naleqqiullutik innuttaasuni ataasiakkaani pissutsinik annertunerusumik aamma ilisimasaqarmata. Tassunga atatillugu kommunimit ernumassutigineqarpoq nutaamik qitiusumiit ingerlatsilerneq, maannakkut ingerlaavartumik akiliisitsisarnernik, akiitsut ineriartornerinut pitsaasumik kinguneqarunnangitsoq, akerlianilli

- eqqaaneqartutut - annertunerusumik nalikilliliisoqarnissaanik
pisariaqartitsisoqalersinnaalluni.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Siunnersuutip kingunerissavaa oqartussaanit tamanit il.il. ator neqarsinnaasunik qitiusumi aaqqissuussinernik aaqqiinernillu eqqussineq, oqartussalli sorliit ingerlataqarfimmi akisussaanerannik tunngaviusumik allannguisoqarneranik siunnersuut kinguneqassanngilaq. Oqartussat il.il. isertitanik tunniussisarteq akisussaassaaq, soorlu isumaginninnermi pisartakkat, pisartakkap eqqortuunissaanut aamma tiguisussap/CPR-normumut il.il. eqqortumut tunniunneqarnissaannut akisussaasoq. Suli aamma pissarsiaqartussat ataasiakkaat akiitsortinik suliaqarnermut akisussaapput.

Taanna siunertaq naapertorlugu ingerlassappat Ilangaassivimmi sulisutigut isumalluutit qanoq amerlatiginissaat inatsisissatut siunnersuummi amigartumik allaaserineqartutut kommunimit isigineqarpoq. Tassunga atatillugu aamma kommunimi sulisut ullumikkut akiligassaqarfinni suliaqartut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi atorfinitsinnissaannik neqeroorfigineqassanersut pillugu nassuiaat ujarborneqarluni, tassa kommunimit eqqaamaneqarmat akiliisitsiniarnermi oqartussat qitiusumit ingerlanneqalernerani kommunimi akiliisitsiniarnermi suliaqartut akileraartarnermik ingerlatsivimmi atorfininnissamik neqeroorfigineqarmata. Ilangaassiviup atulersinneranut atatillugu taamaaqataanik pisoqanngippat kommunimi sulisut arlallit suliffimminnik annaasaqarsinnaassapput.

Oqaaseqaat siunnersuutip imarisaanut attuumassuteqanngilaq, kingornatigullu atulersitsinissamat. Kommunimi sulisut il.il. amerlassusaannut sunniuteqarnermut naleqqiullugu kommunini sulisut amerlassusaat pillugu AK-mit tusarniaanermi akissummut naalakkersuisoqarfiup akissutaanut innersuussisoqarpoq.

Kommunimilli pitsaasuusutut isigineqarluni inatsisissatut siunnersuut nutaaq - inatsisissatut siunnersuummut 2017-imeersumut akerliusumik - innuttaasunut akiitsoqartunut pinngitsoorani akiliisarnermik aaqqissuussinissaq kisiat siunniunneqarmat, tamannalu aallaaviatigut naatsorsuutigineqartariaqarluni innuttaasut tamaasa pillugit aaqqissuussinermut sanilliullugu aqussallugu isumalluutitigut annikinnerusumik pisariaqartitsissasoq naatsorsuutigineqarluni.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq.

Kommunili isumaqarpoq, akissarsisitsinernik tamanik pinngitsoorani Ilangaassivimmut nuussisarneq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 4, aamma innuttaasunut aaqqissuussineq aqutugalugu aningaasanik akileeqqusiffiunngitsunut, oqartussat ataasiusut pinnagit tunniussisarneri oqartussat marluk aqqusaartalernerisa malitsigisaanik kukkusoqarsinnaallunilu tunniussiniarnermi kinguaattoortoqarsinnaalluni.

Innuttaasunut akiliinermi aaqqissuussinermut ilaasunut taamaallaat Ilanngaassivik aqputigalugu tunniussisartumik aaqqissuussinermik eqqussisoqarnissaa eqqarsaatigineqassasoq kommuni isumaqarpoq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 9.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Allannguutissatut siunnersuut akerlianik pisortanut sulisitsisunullu qaffasinnerusumik aningaasartuuteqarnermik kinguneqassaaq, tassa aaqqissuussinermik pilersitsisoqartussaassammat, tassani sulisitsisut pisortallu isertitanik tunniussineq Ilanngaassivikkut pissanersoq imaluunniit innuttaasup kontuanut toqqaannartumik nuussisoqassanersoq misissortussaallugu. Moderniseringsstyrelse tusarniaanermi akissummini aamma allaappat tamanut assigiittoq aaqqissuussineq pileriginerullugu.

Kommuni isumaqarpoq aaqqissuussineq taanna qitiusumiit ingerlanneqassappat, tak. apeqput taanna pillugu ataaniittoq, eqqarsaatigineqartariaqarpoq innuttaasunut akiitsoqartunut sammisumi Ilanngaassivik aqputigalugu pinngitsoorani akiliisarnissamut periarfissaq taarsiullugu akiliisitsiniarnermi oqartussanut immikkut sakkussanngortinneqassanersoq, taamaalilluni akileraartarnermut ingerlatsivimmi immikkoortortamik isumalluutitigut pisariusumik nutaami pilersitsineq inatsimillu oqimaatsumik aqutsinerup nutaap atulersinnissaa pinngitsoorlugu.

Aammattaaq kommunimit pissusissamisoornerusutut isigineqarluni kommunimi oqartussat innuttaasut aningaasaqarnerannik ilisimasaqarluartut, innuttaasut artorsarnartumik aningaasaqartunut ataqatigiinnerusumik akiliisarnernik pilersitsinissamut pitsaanerusumik periarfissaqassasut, tassaniissinnaallutik akiligassat ingerlaavartut akiitsunillu akilersuinerit, qitiusumik aaqqissuussineq akiliisitsiniarnermik akiliisarnermillu ingerlataqartoq pinnagu, taakku akornanni attuumassutit inatsisissatut siunnersuummi pitsaasumik allaaserineqarnatik nalunaarsuinermi paasissutissat ataatsimut ingerlannissaannut inatsisissamut tunngaviususaaq eqqaassanngikkaanni.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Kommunit ataasiakkaat tamarmik namminerisaminnik akiliisitsiniarnermik aaqqissuussinernik pilersitsissappata annikitsumik ingerlatsinermi annertuunik tamanna ajoquteqassaaq. Kommune Kujallermiit siunnersuut ataatsimut isigalugu akiligassanik akiliisitsiniarnermut inuiaqatigiit aningaasartuutaasa qaffannerannik kinguneqassasoq. Aammattaaq inatsisitigut tunngaveqanngitsumik taamatut aaqqissuussinernik pilersitsinissaq kommuninut inatsisinik malinninnani. Taamaattumik qanoq ikkaluarpulluunniit suliassaqarfimmi inatsiseqarnissaaq pisariaqassalluni. Aammattaaq innuttaasunut inatsisitigut isumannaatsuunerisa innuttaasunillu assigiimmik suliarinninnerup qulakkeerneqarnissaa pingaarluni. Kommunit ataasiakkaat tamarmik namminerisaminnik akiliisitsiniarnermi aaqqissuussinernik suleriaatsinillu inerisaassappata eqqarsaatigisassat taakku pisariaqartumik annertussuseqartumik eqqarsaatiginissaasa qulakkeerneqarnissaat sapernassaaq.

Tamatuma kingorna kommuni inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkanut oqaaseqaateqarpoq:

§ 2, nr. 9. Ulluinnarnut majip aallaqqaataani Nunattalu Inuiaatut Ullorsiorfia ilaanersut aalajangersakkami erseqqissarneqartariaqarpoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Ullut suut nalliuttuunersut imaluunniit nalliuttuunersut inatsisini allani aalajangersarneqarput.

§ 4: Imm. 1, nr. 1 pillugu kommuni allappoq aalajangersakkamut nassuiaatini eqqaaneqartoq ullormusiat nerisassarsiniutissallu Ilanngaassivik aqutigalugu tunniunneqartassasut. Tamanna kommunimit tulluannigitsutut isigineqarpoq marlunnik peqquteqarluni: Siullermik pisartakkat taakku sulinermit atatillugu atorfeqartup aningaasartuuteqarneranut ajunngitsorsiassatut tunngasuupput taamaattumillu Ilanngaassivik aqutigalugu akileqquneqartunut pissarsiassat akilernissaannut ilanngaassisinnaanermut ilaatinneqartariaqarnatik, tassa piumasaqaatit taamatut ittut akileqqusinerit ilaatinnginnissaat pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 8-mut ilaammata. Taamaattumik taamatut tunniussisarnerit Ilanngaassivik aqutigalugu pisarnissaannut piviusumik tunngavissaqartoqarnani. Aappaatut atorfeqartut atorfillit pillugit inatsimmut ilaasut suliffimmut atasumik angalanerni aningaasartuutaanerusut matussutissaannut siuornoornissamut piumasaqarsinnaapput. Taamatut inatsisitigut pisussaaffiusut angalanermi siuoorutit tunniunneqartinnagit Ilanngaassivik aqutigalugu tunniussisoqarnissaa atorfeqartumik utaqqineqassappat ilungersunassaaq. Periarfissaq allaasinnaavoq ingerlaannartumik tunniussinissaq pillugu § 16-ip aamma angalanermi siuoorutit tunniunneqartarneri ilaatilerlugit.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Ullormusiat nerisassarsiniutissallu akiligassat akilernissaannut atorneqartariaqannginneri pillugit kommunip eqqarsaatigisai, tassa atorfeqartup aningaasartuuteqarneranut ajunngitsorsiassat pineqarmata, siunnersuummi periarfissaareerpoq. Sulisitsisoq il.il. akiliinermi tamanna allassinnaavaa, taamaalilluni aningaasat Ilanngaassivikkut aqqusaarsinnaallutik akiligassamik akiliititsisoqarnani. Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq pisuni allani suni tamatuma pisinnaaneranik aalajangersaanissamut Naalakkarsuisut piginnaatinneqassasut. Taamaattorli taamatut tunniussineq Ilanngaassivik aqqusaartariaqarjaa, tassa taamaattoqanngippat atonerluisoqarsinnaammata.

Ajoraluartumik imm. 1, nr. 5-imut nassuiaateqanngilaq. Imm. 1-imi tunniussisarnerit assigiinngitsut ataqatigiissillugit atuaraanni tunniussineq suliffeqarfimmiit il.il. Kalaallit Nunaanni najugaqartumit/angerlarsimaffeqartumit/suliffeqarfiusumit pissasoq malunnartumik piumasarineqarpoq. Taamaattorli inuunermut pensionitigullu sillimmasiisarfiit aningaasaateqarfiillu arlalissuit innuttaasunut pensioninik ataasiarlunilu aningaasanik tunniussisartut Kalaallit Nunaanni najugaqartuunngillat. Assersuutigalugu kommunimit

tikkuarneqarsinnaavoq kalaallit ingerlatseqatigiiffiat PFA Soraarnek maannakkut Danmarkimi PFA-mit taarserneqarmat. Suliffeqarfik taamatut ittoq, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqanngitsoq, Ilanngaassivimmik atuinissaanik peqquneqarsinnaanera kommunimit qularnartutut isigineqarpoq. Taamaaqataanik qularnanngitsumi ATP-mit tunniussinerit atuullutik.

Inatsisit nunami atuuttuunerisa kingunerisaanik siunnersuut Kalaallit Nunaata avataani pisortat suliffiutaannut suliffeqarfinnullu sunniuteqanngilaq. Tamanna aamma assersuutigalugu nunani allanut pensionskarsinut atuuppoq, tassunga ilanngullugu Danmarki. Taamaattorli nunani allani ingerlatseqatigiiffiit inatsimmi aalajangersakkanik naammassinninnissaq toqqarsinnaavaat taamaattoqartillugu akiliinerit taakku nunatsinneersut akiliinerit assigalugit suliarinissaannut inatsisitigut aalajangersakkat inatsisitigut tunngavissiillutik. Pisuni aalajangersimasuni aamma ingerlatseqatigiiffinnik nunanik allaneersunik isertitat Ilanngaassivik aqutigalugu tunniunneqartarnissaat pillugit isumaqatigiissuteqarfiginissaannut periarfissaqassaaq. Nunani allaneersoq suliffeqarfik siunnersuummi aalajangersakkanut ilaassappat, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumit ingerlataqarnini pissutigalugu, paarlattuanik tassunga ilaatinneqannginnissamik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq, assersuutigalugu piffissami sivikinnerusumik Kalaallit Nunaanni pilersaarut pineqarpat, tamannalu siunnersuummi § 4, imm. 3 naapertorlugu pisinnaalluni.

Tulliullugu kommunimit eqqaamaneqarpoq pensionskarsit arlallit inuunermut sillimmasiinernik, innarluuteqalernermut taarsiissutinik, napparsimanermi taarsiissutinik il.il. akiliisartut akiligassaqaarfinnik malersuinissamut ilaatinneqanngitsut. Akiliinerit taamatut ittut qularnanngitsumik pissarsiassat pinngitsaaliinikkut akilernerqarnissaat pillugu tunngavissiiinnaassanngillat, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 9, tassa § 9 malillugu akiligassanik akileeqqusineq akiligassaqaarfinnik malersuunermut sanilliunneqarsinnaammata aaqqissuussinerup siunertaa aamma innuttaasut akiitsuinut atassuteqarneri pissutigalugit.

Kommunilli peqatigisaanik kaammattuutigaa Suliffeqarfiit Inuussutissarsiornermi sillimmasiisarfianiit (sulineri ajoqusernermut taarsiinerit il.il.) § 4-mut ilaassanersut qulaajarneqassasoq.

Oqaaseqaat siunnersuummi § 8-p erseqqissarneqarnissaanut pissutissaqartitsisimavoq, taarsiinernik akiliinerit akiliussinermut illersugaasut akiligassanik akileeqqusinermut atorneqartussaannngitsut. Akiliinerit akiliussinernut illersugaaneri Ilanngaassivik aqutigalugu aningaasanik taamatut ittunik peqquneqarnissamut akiliinissamut pisussaasunut akornutaarpassinngilaq, tassa aaqqissuussineq teknikikkut imatut aaqqissugaagami aningaasani akiligassanik akileeqqusisoqarsinnaanani. Kingumut aamma erseqqissarneqassaaq siunnersuummi siunniunneqarmat akiligassanik akileeqqusinermut aaqqissuussineq eqqunneqarniarmat akiitsuunik akileeqqusineq pineqarnani.

§ 5. Aalajangersagaq nalinginnaavallaarpassippoq. Nioqutissanik kiffartuussinernillu tunniunneqartunut innuttaasunut akiliineq Ilanngaassivik aqqusaassappassuk eqqortuusinnaangilaq. Innuttaasut inuussutissarsiortut imatut aaqqissuunniassanngillat akiliinissamut pisussaaffii isumaqatigiissutitigut piffissani aalajangersimasuni pisussanngorlugit, aatsaallu akiliinerni ilanngaassisoqarsinnaassasoq inatsisitigut naapertuuttumik eqqartuussummik akiliussinikkut imaluunniit pinngitsaaliinikkut ilanngaassinissamut piumasaqaatit naammassineqarsimappata.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. § 5-imi aalajangersakkat piaaraluni annertuunut tunngatillugit allanneqarsimapput, tassa siunertaamat Kalaallit Nunaanni innuttaasunut pisortaniit akiliinerit tamarmik ilaassammata. Tamatumani siunertaq tassaavoq innuttaasunut aningaasanik tunniussisarneq aaqqissuussinermi ataatsimiit pisarnissaat. Oqaatigineqassaaq akiliinernik taaneqartunik akiligassanik akileeqqusisoqassanngitsoq akiliinissamut pisussaasut allassinnaanngorlugit malittarisassanik ilaatigut aalajangersaasoqarsinnaammat. Siunnersuut nammineerluni piffissaq eqqorlugu aamma inuussutissarsiortumik isumaqatigiissutaasut naapertorlugit pisortat akiliisinnaanerannik akornusiinngilaq. Oqartussalli inuussutissarsiuteqartunut akiliisarnitik aaqqissuuttariaqassavaat taamaalilluni siunnersuummi piffissaliussat eqqarsaatigineqarlutik.

§ 8. Aalajangersakkami erseqqissarneqartunit allaanerusunik kinguneqarluartumik akiliinissamut innuttaasut piumasaqarfigisaannik akileeriaatsit allat atorneqarsinnaapput. Taamaalilluni assersuutigalugu nalinginnaasuuvoq innuttaasoq siusinnerusukkut annertuallaamik piumaffigineqarsimaneranik akiliinissamut pisussaasup tungaaniit kukkusoqarsimaneranik iluarsiisummik akiliisoqarnissaanik innuttaasut piumasaqarsinnaallutik. Innuttaasoq kinguneqarluartumik akiliisoqarnissaanik inatsisitigut piumasaqarpat akiliinissamut naalakkiutaasumut akiliinermut akiliinerup atorneqannginnissaa akiliinissamut pisussaasumit allanneqarsinnaasoq aalajangersakkami nalinginnaasunngortinneqassappat tulluarnerusalluni. Taamaalilluni tulluanngitsumik inissisimalersinnaaneq pinngitsoorneqassaaq innuttaasut inatsisitigut piumasaqaataannut apeqqutaalerluni imm. 2 malillugu Naalakkersuisut nalunaaruteqarsimanersut.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Assersuutigalugu eqqartuussisarnermik inatsimmi tunngavilersuutigineqartut assersuutigalugu pensionini, feeriaqarnersiutini akilersuutinilu akiliussisoqannginnissaa siunnersuummut matumunnga nuunneqarsinnaanngillat, tassa siunnersuummi pineqarmat akiligassanik akileeqqusineq akiitsunik akileeqqusineq pineqarnani, aamma siunnersuut sakkunik allanik imaqarpoq soorlu aningaasat atorsinnaasat innuttaasup napatinnissaanut naammattunik isertitaqarnissaanik qulakkeerinnittut. Aappaatigullu imatut pisoqartarluni aningaasanik taarsiissutinik tunniussisoqartarluni, aningaasat akiligassanik akileeqqusinernut atorneqartariaqannginnerannik tunngavilersuutaasinnaasut. Siunnersuut taamaattumik inatsisinik tunngavissaqartunik ataqatigiissitsinernik imaqarpoq, tunniussineq

akileqqusinermut atorneqaqqusaanani aamma pisut allat taamatut pisinnaasut pillugit Naalackersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaanerannik piginnaatitsineq.

Siunnersuummi nalinginnaasumik ilaatitsinnginneq pillugu aalajangersakkamik ikkussisoqanngilaq, tassa taamatut aalajangersakkap kingunerisinnaammagu nuussinerit akiligassanik akileeqqusinermut atorneqarnissaannut ilaatinninnissaat pillugu ilaatitsinnginnerit atorneqarsinnaanngorlutik.

§ 9. Kommune Kujalleq isumaqarpoq innuttaasooq qinnuteqaqqaarnani akiligassanik akileeqqusineq pillugu malittarisassanut ilaalersinnaaneranut piumasaqaatit tulluanngitsut.

Siullermik imm. 1. nr. 1-imut nassuiaatinit takuneqarsinnaavoq pingaaruteqartuusooq qitiusumik akiliisitsiniarnermi oqartussani akiitsoqartutut innuttaasup nalunaarsugaanera pingaaruteqartuusooq. Kommuni naliliivoq aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq akiitsunik akiliisitsiniarneq pillugu inatsimmi § 11 a-mut naleqqussarneqarsimanngitsooq, tassani pissarsiassat akiliisitsiniarnermi oqartussaniit utertinneqarnissaannut kommunit periarfissaqarlutik. Pissarsiassap uterteqqunerata pinngitsoornerani kingunerinngilaa akiitsut pineqarunnaartut.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Inuk akiligassanik akileeqqusinermut ilaanersooq pillugu aalajangiineq akiitsunik akilinngitsuukkanik nalunaarsorsimasooqartoq pisortanit paasisutissat aallaavigalugit aalajangiiffigineqassaaq. Aammattaaq akileraartarnermik nalunaarsuiffimmi aamma CPR nalunaarsuiffimmi paasisutissat ilanngunneqartariaqarput innuttaasup Kalaallit Nunaannit nuussimannginnera isertitaqarneralu il.il. qulakkeerniarlugit. Aalajangiinermut atugassanik nalunaarsuiffinnit allaniit paasisutissat ilaatinnissaat maannakkut tulluurtutut isigineqanngilaq, tassunga ilanngullugu akiitsunik nalunaarsuiffiit.

Tulliatut pissarsiassat suusinnaasut tamaasa akileqquneqarnissaannut akileraartarnermut aqutsisoqarfik piginnaatitaanngilaq, tak. akiliisitsiniarneq aamma pisortanut akiitsut pitsaaliornissaat pillugu inatsisartut inatsisaani § 1. Inatsisissatut siunnersuutip taamaattumik kinguneraa innuttaasup pineqartup akiitsui akiliisitsiniarneq pillugu inatsimmut ilaanersooq imaluunniit ilaannginnerooq aallaavigalugu innuttaasunik assigiinngisitsisoqarnertut isigineqarsinnaalluni, tamannalu kommunimit kaammattuutigineqarsinnaanani.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Inuk akiitsunik nalunaarsuiffimmi allassimanersooq imaluunniit allassimannginnerooq pingaartinneqarnera assigiinngisitsisoqarnertut isigineqarsinnaanngilaq, aamma akiliisitsiniarneq aamma pisortanut akiitsut pitsaaliornissaat pillugu inatsisartut inatsisaanut ilaanngitsunut pisortanut innuttaasooq akiitsoqaraluarpulluunniit. Eqqartuussisarnermik inatsisip imarisaanut tapertaasumi siuliani taaneqartumi inatsimmi malittarisassat pissarsiassat taamatut ittut akilersinniarnerinut periarfissat pitsaanerulernissaasa pisariaqarnerinut inatsisiliortumit oqariartuutigineqarpoq.

Pingaartumik imm. 2, nr. 2-mut tunngasumi kommunimit uparuarneqarpoq pissarsiassanik arlalinnik qitiusumik akiliisitsiniarnermut kommunip tunniussinera innuttaasup pinngitsoorani ilisimanngisaaanik piffissani aalajangersimasuni ingerlaannartumik pisartuq. Innuttaasut akiitsuminnik akiliisimasut, pissarsiassap siusinnerusukkut akiliisitsiniarnermi oqartussanut tunniunneqarsimanera pillugu piumasaqaat aallaavigalugu pinngitsaaliinikkut akiligassanik akileeqqusinermut ilaalersinnaanerit tunngaviatigut eqqarsarnartutut kommunimit isigineqarpoq. Innuttaasut akiitsumik akiliisimappat akiitsup akilerneqarsimasup kingornatigut ingerlatsivimmi ajortumik naliliinermut tunngaviunnginnissaanut innuttaasut tulluarsarniartariaqarpoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Akiliisitsiniarneq aamma pisortanut akiitsut pitsaaliornissaat pillugu inatsisartut inatsisaanni malittarisassat malillugit pissarsiaqartussaq pisussaavoq pissarsiassat akileraartarnermut ingerlatsivimmut tunniunneqarneri pillugit innuttaasunut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqarpoq (inatsimmi § 11 a, imm. 5). Innuttaasut taamaalilluni pissarsiassat akileraartarnermut ingerlatsivimmut tunniunneqarsimaneri pillugit ilisimannittariaqarpoq. Inuit arlalinnik akiitsoqartut akiligassanik akileeqqusinermut ilaanissaannut tunngavilersuut ilaatigut tassaavoq akiitsunik annikitsunik arlalinnik akileeqqusinerit akiliisitsiniarnermi oqartussani annertuusumik isumalluutitigut atuineri kinguneqartarneri.

Nr. 2-mi piumasaqaatip piginnarnissaa taamaattoq kissaatigineqarpat ukiunik tallimanik piffissaliineq annertuumik allannortittariaqassaaq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Siunnersuutigineqarpoq piffissaq aalajangersarneqassasoq taamaalilluni taanna ukiuni tallimani pisoqaliisoornissamut piffissaliussamut naapertuulluni.

Imm. 5 tulluannigsumik oqaasertalerneqarsimavoq, tassa inatsimmi oqaasertani allaaserineqarmat innuttaasut akiligassanik akileeqqusinermiit nalunaarsugaajunnaarnissamik qinnuteqarsinnaasoq, aalajangersakkamulli nassuiaatini allaaserineqarlunilu innuttaasut akileeqqusinermiit ilaajunnaarsinnaasoq. Innuttaasut aaqquissuussinermut ilaannginnissamut piumasaqaatinik naammassinnillutik nammineerlutik ilaajunnaarsinnaassappata qinnuteqaammik suliamik piviusumik suliarinnittoqassanngilaq. Suliamik suliarinninneq tunngavigalugu aalajangiineq taamaallaat pisinnaavoq innuttaasut ilaajunnaarsinnaanera akileraartarnermik ingerlatsivimmit itigartinneqarpat. Oqaasertaliussaq tassaasinnaavoq oqaatsit "qinnuteqartoqarneratigut" peerneqarlutik, tassa oqaasertassat siunnersuutigineqartoq akileraartarnermik ingerlatsiviup naliliineq tunngavigalugu ilaajunnaarnissamik itigartitsinnaanerani innuttaasumut oqariartuuteqarnermut tulluarmat.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Aalajangersakkami siunniunneqarpoq akileraartarnermik ingerlatsivik inatsimmik tunngaveqartumik aalajangiisinnaanera. Tassani piumasaqaatinik

innuttaasoq naammassinnippat akiligassanik akileeqqusinermut innuttaasoq akileraartarnermik ingerlatsivimmit ilaajunnaarsinneqassaaq. "Qinnuteqartoqarneratigut" eqqarsaatigineqarpoq innuttaasoq suliap suliarinissaanut suliniuteqassasoq.

"Akiitsunik nalunaarsuiffiit il.il." ataasimuulersinnissaat pillugu imm. 7 inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatini sukumiinerusumik nassuiarneqartariaqarpoq. Tamatuma saniatigut aalajangersakkami paasissutissanik paarlaasseqatigiinnikkut akiliisitsiniarnermi oqartussat aamma Ilanngaassivimmik aqutsisoqarfiup akornanni suleqatigiissinnaaneq oqaatigineqanngilaq, tak. tamanna pillugu inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit inatsimmi § 8.

Oqaaseqaatit ilanngunneqarput. Aalajangersakkami nassuiaatit itisilerneqarput.

§ 10. Kommune Kujallermit paasineqarpoq maannakkut inatsisissatut siunnersuutit iluserisaani pissarsiassami ilaasa Ilanngaassivik aqputigalugu akilersinnissaanut kommuni pisussaalersinnaasoq, pissarsiassallu taakku paarlattuanik akiliisitsiniarnermi oqartussat aqputigalugit akilersinniarneqarsinnaanatik, soorlu aamma Ilanngaassivik aqputigalugu akilersinniarneqarnej ajortunik akiitsut akiliisitsiniarnikkut oqartussanit akilersinniarneqarnissaannut inatsimmi periarfissamik ammaassisoqarluni.

Tamatuma tulluurtuunerani sukumiisumik eqqarsaatigineqassasoq kommunimit kaammattuutigineqarpoq, tassa akiliisitsiniarnermi oqartussat aamma Ilanngaassivik kattullutik pissarsiassanik aalajangersimasunik tamakkiisumik sammisaqarsinnaasutut aaqquissuussineq pitsaasutut kommunimit isigineqanngimmat.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Siunnersuummi siunniunneqarpoq pissarsiassaqaqtunik isumaqatigiinniarnikkut Ilanngaassivik aqputigalugu kina akileeqqusisinnaanersoq pissarsiassallu suut akileeqquneqarsinnaasasut Naalakkersuisut aalajangersaasasut. Pissutsit uparuarneqartut taamaattumik isumaqatigiinniarnernut taakkununga atatillugit misissorneqartariaqarput. -Tamatuma saniatigut siunnersuut akuerineqassappat inatsisinik allanik naleqqusaanissamik pisariaqartitsinermut, oqaaseqaat pingaartumik sunngassuteqarpoq.

§ 12. Isumaginninnermi oqartussani tatisimanninnerup kingunerisinnaasaanik pinngitsuuinissaq eqqarsaatigalugu akiitsullu pisoqaasut akilersinneqanngippata imaluunniit akilerneqanngippata kommuni isumaqarpoq maannakkut aningaasat atorneqarsinnaasutut siunnersuutigineqartut qaffanneqassasut, naak inatsisissatut siunnersuummi siullermi taakku iluarsineqaraluartut.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Sammisaaq taanna pillugu SIK-mit tusarniaanermi akissutip akineqarneranut innersuussisoqarpoq.

§ 16. Kommune Kujalliup kaammattuutigaa innuttaasup piumasaqarfigisinnaasaanik pilertortumik innuttaasooq akiliiffigineqarnani tulluannigsumik pisut pinngitsoortinniarlugit nalinginnaasumik siunnersuutigineqarpoq erseqqinnerusumik pisuni aalajangersarneqarsimasuni Ilangaassivimmiit ingerlaannartumik akiliisoqarnissaanik oqartussat piumasaqarsinnaassasut taamaalilluni ingerlaannartumik akiliinissamut periarfissaq akiliinernut ataasiakkaaginnarnut killeqartinnatik.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit tusarniaanermi akissut tunngavigalugu siunnersuummi §§ 8 aamma 16 siunnersuummi § 8-imi ataatsimuulersinneqarput. Aalajangersagaq malillugu akiligassamik akileeqqusinermut atorneqartussaannigitsunik nuussinerit pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, kiisalu Ilangaassivimmi ingerlaannartumik akiliisarnernik pilersitsisoqarnissaa pillugu. Ingerlaannartumik akiliinerit immikkut eqqarsaatigisassanut pisunut killeqartinnissaat naatsorsuutigineqassaaq, assersuutigalugu innuttaasumut taamatut akiliisoqarnissaanik tunngavilersuuteqartumut.

§ 18. Kommune Kujalleq isumaqarpoq imm. 3-mi aalajangersagaq akiligassap akilernissaa sioqqullugu akileraartarnermik ingerlatsivik innuttaasumik peqataasumik tusarniaanissamut pisussaaffeqarnersoq pillugu nalornilersitsisoq, tassa nassuiaatini allassimammat ullunik qulinik piffissaliineq innuttaasup akerliliinissamut piffissaqartinniarlugu aalajangersarneqarsimasooq.

Oqartussat suliniuteqarnerini peqataasumik tusarniaaneq, tak. sulianik suliarinninnermik inatsimmi § 19, aalajangiinernut atasuusooq kommuni isumaqarunarpoq. Akiligassamik akileeqqusineq aalajangiinertut kommunimit isigineqarsinnaanngilaq. Aalajangiineq inatsisitigut pissutsinut atasuuvoq.

(Maannakkut § 17). Aalajangiinerup kingunerisaanik akiliinissamut naalakkiutip nassiunneqarneraniit akileqquneqarsinnaalerneranut ullut qulit ingerlassapput. Siunertaq tassaavoq akiliinerup aallartinnissaa sioqqullugu akiliinissamut naalakkiummi suna akileqquneqarnera pillugu paasissutissanik innuttaasup pissarsinissaa. Taamatut pisinnaaneq innuttaasunut atugassaasumik akiliinissamut kiffartuussinermut assingusup aaqqissuussinerup ilagivaa. Ilumoorpoq soorlu Kommune Kujallermit allanneqartoq taamaalinikkut aalajangiineq imaluunniit peqataasumik tusarniaaneq pineqanngimmata. Akiliinissamut naalakkiutissatut aamma akiliinissaaq akileqquneqarnissaanut takussutissiamik nassiussineq ingerlatsiviup sulineratut isigineqartariaqarpoq.

§ 19. Kommunit akileraartarnermik ingerlatsivimmut akiliinissamut innersuussippat tamatumalu kingorna akilernerqarnani akiliinissamut naalakkiut unitsinneqarpat akiliisitsiniarneq siunertarlugu akileraartarnermik ingerlatsivimmut pissarsiasumik kingumut kommuni nassiusseqqissappat tamanna pisariaqanngitsumik allaffissornerut

pingaarnertigut isigineqarpoq. Kommuni isumaqarpoq Ilanngaassivik pisariaqanngitsumik akileeqqusilluni suliaqartutut pisariusutut isigineqassanngippat akiligassat il.il. akilerneqarsimannigitsut akileraartarnermik ingerlatsivimmi akiliisitsiniartarfimmut tunniunneqarnissaannut akileraartarnermik ingerlatsivik nammineq akisussaasariaqartoq.

(Maannakkut § 18). Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Aalajangersakkami oqaasertai tassaapput akiliinissamut naalakkiut pisumi tassani Ilanngaassivimmit peerneqassasoq. Pissarsiassap akileraartarnikkut ingerlatsivik aqqutigalugu akiliisitsiniarnermut nuunnissaa pillugu akilisitsiniarnermi inatsisini attuumassuteqartunut aalajangersaasoqarnissaanut aalajangersagaq akornusiinngilaq.

§ 27. Kommune Kujalleq isumaqarpoq eqqarsaatigilluagaanngitsoq akileraartarnermik aqutsisoqarfimmit akiliinissamik isumaqatigiissutit pissarsiqaqtussanik toqqaannartumik akiliinissamut isumaqatigiissutinik salliutinneqarnissaat.

Allatigut kommunimit kaammattuutigineqarpoq oqaaseq "kajumissutsimik" nr. 2-mit peerneqassasoq, isumaqatigiissut nassuiarnermigut tamatigut kajumissusermik tunngaveqartarmata.

(Maannakkut § 26) Akiitsortumik akileraartarnermut ingerlatsiviup kajumissutsimik akiliinissamut isumaqatigiissuteqarnera qaffasinnerusumik salliutinneqartariaqarpoq, tassa akileraartarnermut ingerlatsiviup aqussinnaasaanik innuttaasut akiitsui pillugit ataatsimut akilersuinissamut isumaqatigiissummut naapertuussinnaammata, tassunga ilanngullugu kommunit akiitsui. Oqaaseq "kajumissutsimik" aalajangersakkamit peerneqarpoq.

§ 32. Kommunimit ilimagineqarpoq aalajangersakkap kingunerisaanik aningaasat innuttaasup aningaaserivimmi kontuanut ikineqarsimasut utertinnissaannik akileraartarnermut ingerlatsivik piunasaqarsinnaanngilaq.

Kommunimit malugineqarpoq nassuiaatini erseqqissarneqarsimasoq pisortani aningaaserivimmi konto pillugu inatsimmik eqqussisoqarnissaa Ilanngaassivimmi tunngavigineqartoq. Apeqqut taanna nassuiaatini itisilerneqassasoq kommunimit takorusunnarpoq, inatsilli taamatut ittoq namminersorlutik oqartussat inatsisitigut piginnaasaannut ilaassanersoq eqqarsaatigalugu, kiisalu taamaattoqassappat inatsisissatut siunnersuut qaqugu saqqummiunneqassanersoq nalunaarutigalugu.

(Maannakkut § 31) Aalajangersagaq tamatuma kingorna naalingaatsiarlugu tusarniutigineqarpoq. Aalajangersakkat maannakkut pisortat aningaaserivimmi kontuat pillugu inatsisip akuerineqarnissaannut naapertuutilerput, siunnersuummiissimasunut aalajangersakkanut atuutilertussa.

§ 36. Kommune Kujallip paasivaa akiliisitsiniarnermi oqartussat inatsisartut inatsisaatigut nr. 13, 15. november 2007-imeersukkut qitiusumiit ingerlanneqalerneratigut eqqunneqartumut assingusumik aaqqissuussinermik siunniussaartoqartoq.

Kingullertut taaneqartumut inatsisissamut siunnersuummut nassuiaatini ilaatigut oqartussatigut aaqqissuussineq pillugu allassimavoq:

"Siunnersuutigineqarpoq akileraartarnermut ingerlatsivik akiliisitsiniarnermi oqartussatut suliassanik isumaginnissasoq. Taamaalilluni akiliisitsiniarnermik suliassaq akileraartarnermik ingerlatsiviup ataatsimut suliffeqarfittut suliassaaniilerluni."

Kommunip isiginnittaasia malillugu akileraartarnermik ingerlatsivik akiliisitsiniarnermi suliassap saniatigut aamma Ilangaassivimmik aqutsissappat akileraartarnermi ingerlatsivimmi sulisut akornanni suliassatigut agguaanermut immikkut piumasaqarfiussaaq, suliassat taakku marluk akornanni akuleriitsitsisoqassanngippat. Suleriaatsit taamatut ittut innuttaasunut inatsisitigut isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu aamma akiligassaqarfiit Ilangaassivimmit atuisussat eqqarsaatigalugit tamanit pissarsiarineqarsinnaasariaqarput.

(Maannakut § 35) Oqaaseqaatit allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Tassani pineqarput eqqarsaasersuutit tulluartut tamatuma kingorna siunnersuutip atulersinneranut atatillugu ilanngunneqarsinnaasut. Sulisut immikkoortinnissaat il.il. pillugit Digitanngorsaannermit aqutsisoqarfimmit tusarniaanermi akissutip akineqarneranut innersuussisoqarpoq.

§ 37. Akileraartarnermik ingerlatsivik ullumikkut Ilulissani, Sisimiuni, Maniitsumi, Nuummi Qaortumilu sinniisoqarpoq.

Peqatigisaanik inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqarnani kommunit Ilangaassivimmik aqutsinermut atasumik suliassaqassasut.

Kommuni taamaattumik pissusissamisoornerpaatut isigaa innuttaasunut naleqqiullugu ilitseruussinikkut siunnersuinikkullu suliassat Akileraartarnermut aqutsisoqarfimmit isumagineqarpata.

Ilitseruussinermi siunnersuinermilu suliassat akisussaasumit allaanerusumi oqartussani allani inissisimassappat tamanna aaqqissuussinertut tulluanngitsutut isigineqassaaq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Ilangaassivik qanoq atorineqassanersoq ingerlataqassanersorlu il.il. pillugit apeqquteqarniarlutik innuttaasut kommuninut saaffiginnissinnaanerit pingaarluinnarpoq, tassa kommunit taakkuummata nunaqqatigiinni najuuttuusut.

Kommunip suliassanik taakkuninnga innuttaasunut isumaginninnissamut pisariaqartumik kommunit ilitersuunneqarnissaat ilinniartinnissaallu akileraartarnermik ingerlatsiviup qulakkeertussaavaa.

§ 39. Imm. 3-mi akisussaajumannginneq pillugu malittarisassaq tulluannigitsutut isikkoqarpoq, tassa pisunut aqussinnaanngisanut assingusunut sillimasiinikkut pisuussutigullu inatsisitigut tunngaviit aallaaviatigut pisortani ingerlatsivimmi oqartussat suliassaannik aaqqiinermut atatillugu kukkunernut atorpeqartariaqanngimmata. Tassani aaqqissuussineq atuisunut (akiligassaqarfinnut innuttaasunullu) nammineq qinigaannginnera eqqarsaatigineqartariaqarpoq, akileraartarnermillu ingerlatsivik taamaattumik kukkunernut akisussaasariaqarluni, pisuussuteqarneq imaluunniit sulisitsisup akisussaanera pillugu malittarisassat nalinginnaasut malillugit ingerlatsivik akisussaasunngortinneqarsinnaanersoq apeqqutaatinnagu.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Tamanna pillugu aalajangersagaqannginnera taarsiinissamut akisussaanermut aallaaviusoq tassaasariaqarpoq pisuussuteqarluni taarsiinissamut Kalaallit Nunaanni/Danmarkimi inatsisit nalinginnaasut.

Taarsiinissamut akisussaaneq pillugu siunnersuummi aalajangersakkami siunniussineq tassaavoq innuttaasunut Namminersorlutik Oqartussat taarsiinissamut akisussaanerata sakkortusinera. Akileraartarnermut ingerlatsiviup kukkunerinut sumiginnaaneranullu Namminersorlutik Oqartussat akisussaapput, taakku akileraartarnermik ingerlatsivimmit mianersuaalliornikkut imaluunniit peratarsinnaasutut ajutoornertut pineri apeqqutaatinnagit. Akileraartarnermik ingerlatsiviup tungaaniit mianersuaalliornikkut pisoq pinersoq innuttaasoq taamaalilluni nakkutiginnissanngilaq. Qarasaasiaqatigut aaqqissuussinerit pineqartillugit innuttaasumik uppersarsaruminaatsut. Taamaattorli suli pissutaasumut atassuteqarnerani annasaqarnerlu uppersarsarneqartussaassaaq.

Peqatigisaanik aamma tulluartuulluni pisortat akisussaanerat akileraartarnermik ingerlatsiviup akerlilernissaanut naammaginartumik periarfissaqarfiata avataaniittunik pissuteqartunik kukkunernut il.il. pisunut annertussusilerneqanngippat. Innuttaasoq nammineq pisuussuteqarpat imaluunniit pisumut nammineq pisuussuteqarpat Namminersorlutik Oqartussat taarsiinissamut akisussaatinneqarsinnaanngillat.

§ 41. Aalajangersagaq qulequtaqarpoq "naammagittaalliorsinnaaneq". Tamanna eqqunngilaq, tassa § 41-mi pineqanngimmat naammagittaalliuuteqarsinnaaneq. Imm. 2-mut naleqqiullugu Kommune Kujalleq isumaqarpoq aalajangersagaq § 39-mut naapertuutinngitsoq, tassa akileraartarnermik ingerlatsivik kukkunernut akileraartarnermik ingerlatsiviup akisussaaffigisaanut naammagittaalliornermi saaffissaamat.

(Maannakkut § 40). Oqaaseqaatit ilanngunneqarput.

§ 43. Akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangiineri qaffasinnerusumut naammagittaalliuutigineqarsinnaanersut pillugu apeqqummik aalajangersagaq qaqitsivoq. Akileraartarnermik ingerlatsivik pillugu inatsimmi § 1 malillugu akileraartarnermik ingerlatsivik oqartussaavoq namminersortoq. Tamanna isumaqarpoq akileraartarnermik ingerlatsiviup aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutit, akileraartarnermut tunngasuunngitsut (akileraartarnermut siunnersuisoqatigiinnut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut tak. akileraartarnermik ingerlatsivik pillugu inatsimmi § 2), akileraartarnermut ingerlatsiviup ilaaffigisaanut naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Kaammattuutigineqarpoq taanna inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatini allaaserineqassasoq.

(Maannakkut § 42). Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Siunnersuummi nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 2.8-mi takuneqarsinnaavoq naammagittaalliuuteqartoqarsinnaasoq.

§ 45. Inatsisip atulersinnerani malittarisassat pioreersut atorunnaarsinneqanngillat. Kommune Kujallermit eqqaaneqarpoq pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 15. april 2011-meersumi (atuuffianik annertusisitsineq kiisalu ingerlaannartumik akiliisarnissamik piumasaqaat) inatsimmi § 6 a-mi aalajangersagaq una ikkunneqarpoq:

”§ 6 a. Inuit imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu aningaaseriviup Kalaallit Nunaanni, Savalimmiuni Danmarkimiluunniit angerlarsimaffeqartup ingerlaannartumik akiliisarnissamik aaqqissuussinnermik neqeroorutaanut ilanngunnissaat pisortat oqartussaasut piumasaqaatigisinnaavaat. Tassunga atatillugu aningaasanngorlugit akiliutit akiligassanut naammassinnissutaanissaat pisortanit oqartussaasunit itigartinneqarsinnaavoq.

Imm. 2. Aalajangersakkami pineqarput pisortanut aalajangersimasumik akiliutaasartut tamar-mik, matumani ilanngullugit akileraarutinit akitsuutinullu akiliutit kiisalu nioqqutissanut sullissinernullu akiliutit.

Imm. 3. Inuit imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu ingerlaannartumik akiliisarnissaq pillugu aningaaserivimmik isumaqatigiissuteqarsinnaanngippata imm. 1 atuutissanngilaq.

Imm. 4. Inuit aamma inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu pisortanut oqartussaasunut akiliisarnerat pillugu, matumani ilanngullugu inuk ingerlaannartumik akiliisarnissaq pillugu aningaaserivimmik isumaqatigiissuteqarfiginninnissamut periarfissaqanngitsillugu maleru-agassat erseqqinnerusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsinnaapput.”

Aalajangersagaq taanna Ilangaassivik pillugu inatsisip saniatigut suli atuutissappat marloqiusamik malittarisassaartoqassaaq.

(Maannakkut § 44). Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. § 6 a akiliisarnermi kiffartuussivitsigut aaqqissuussinernik innuttaasut atuinissaannut oqartussat periarfissiippat. Taanna marloqiusamik malittarisassatut isigineqanngilaq, tassa innuttaasooq Ilangaassivimmi akiligassanik akileeqqusinermut ilaangippat aalajangersagaq suli attuumassuteqassammat.

Aalajangersakkami imm. 2 nassuiaatini itisilerneqartariaqarpoq, taamatullu misiligutaasumik pilersaarut kommuni pineqartut imaluunniit pineqartut siumoortumik isumaqatigini aqqaarnagit aallartinneqartariaqarnani, soorlu aamma misiligutaasumik pilersaarut pillugit malittarisassat inatsisitigut isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu nalunaarutitut pigineqartariaqarlutik.

Oqaaseqaatit ilanngunneqarput. Erseqqissarneqarpoq siunnersuutip atulersinneqarnera, misiligutigut pilersaarummut atasumik, nalunaarutikkut pissasoq. Aalajangersakkamut immikkut nassuiaatit aamma itisilerneqarput.

7 Qeqqata Kommunian

Akiliisarnermik aaqqissuussineq Ilangaassivik Kalaallit Nunaanni annertuumik ajornartorsiutitta ilaat sammivaa, tassa kommuninut namminersorlutillu oqartussanut innuttaasut akiitsuisa qaffakkiartuinnarneri, ajornartorsiutillu tamatuma sammineqarnera assut nuannaarutigalutigu. Akiliisarnermik aaqqissuussineq Ilangaassivik eqqortumik aaqqiinerunersoq aatsaat naliliiffigisinnaavarput suleqatigiissitaq pilersinneqarsimasooq pilersaarut tamarmiusooq pillugu nassuiarnerminik naammassinnippat, pilersaarulli tamarmiusooq pillugu nassuiaatit takutippagu akiitsortinni ikilisaasoqarneratigut Kalaallit Nunanani pisortat ukiumut ukiumut 30 mio. kr.-nik missiliorneqartunik isertitaqarnerusinnaasugut akiliisarnermik aaqqissuussinerup Ilangaassivik pillugu ajunngitsumik isumminngitsoornissaq sapernassaaq. Taamaattorli misissueqqaarnerup nalaani Akiliisarnermik aaqqissuussineq kommunini tallimani akiliisitsiniartartunut 5-10 atorfeqartunut, akiitsut nutaat akilersinnissaannik siunnerfeqarlutik suliaqartunut nalilersorneqarsinnaavoq, peqatigisaanillu aamma sulissutigineqarluni akiitsortit nutaat akiitsuisa pisoqaanerusut akilersinnissaat. Aaqqiineq taanna piviusunngussappat akiitsut nutaat pisoqaanerusullu najukkani aallunneqalissappat, tassani akiliisarnermik aaqqissuussineq Ilangaassiviup ulluni 30/90-ini akiitsuusut akilernissaat taamaallaat suliarisussaallugit.

Oqaaseqaatit allangortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Akiitsut amerliartornerisa inuiaqatigiinni annertuumik ajornartorsiutaanerannik kommunip akuersinera pitsaasuvoq. Tulliatut kommuni isumaqarpoq iluanaarutit siunnersuummi aningaasartuutininik amerlanerunersut erseqqinngitsoq. Soorlu Qeqqata Kommunianut tusarniaanermi akissummi

allaaserineqartoq aningaasartuutit pillugit ullumikkut erseqqippoq, sipaarutissatullu isertitassatullu naatsorsuutigisat missiliuinermik suli annertunerusumik itisilernerqartussamik tunngaveqarnerullutik. Aammattaaq erseqqissarneqassaaq siunnersuummi sipaarutit isertitallu taamaaginnassammata, tassa ukiumut sipaarutit pineqarmata. Akerlianilli aningaasartuutit annertuutigut aaqqissuussinermik pilersitsinermut atasumik ataasiaannarluni aningaasartuutaasussaallutik. Siunnersuut pillugu pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnerata pitsaanerulersinnissaa Naalakkersuisoqarfimmit sulissutigineqarpoq. Tamatumunnga tunngatillugu aningaasaqarnikkut kingunerisassat pillugit nalinginnaasumik nassuiaatit takoqquneqarput.

Siunnersuutip matuma suliassaq akiitsunik akiliisitsiniarneq allaffissornikkut inissisimasoq kalluanngilaa.

Kommuni tusarniaanermi akissummi allappoq siunnersuummi taamaallaat pineqartut akiitsut sivilunerpaamik "ulluni 30/90-ini akiitsuusut". Tamanna siunnersuutip imarisaanik paatsuuinermik tunngaveqarsimassaaq, tassa siunnersuut akiitsunik akiliisitsiniarnermut tunngasuunngimmat. Siunnersuutilli kinguneralugu akiligassamik piffissaagallartillugu akiliinissamut piffissaq qaammatinik pingasunik sivilussuseqarsinnaasoq.

Aammattaaq piffissatigut kukkusuuneraarput inatsisissatut siunnersuut maannakkut tusarniutigineqarmat, imatut siunertaqartumik suleqatigiissitamik pilersitsisoqarsimalluni:

1. Inatsisissatut siunnersuutip ilusissaanik siunnersuuteqarnissaaq kaammattuuteqarnissarlu tamatumalu kingorna aaqqissuussineq ineriartortinneqarluni atulersinneqarlunilu.
2. Inatsisissatut siunnersuummi aamma EG A/S-imiit misissueqqissaarluni nalunaarsusiami allaaserineqartutut taamatut akiliisarnissamik aaqqissuussinermik eqqussinerup aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisinnaasaanik erseqqissaanissaaq.

Sulineq suli aallartinneqanngilaq, tassa atortussat kissaatigineqartut, ilaatigut suleqatigiissitap sulinermi tunngavissaa 3.5.19-imik ullulernerqarsimasoq aatsaat sapaatit akunnerisa marlussuit matuma siorna tiguneqarmat, tamatumalu kinguneralugu sulinermi tunngavissami suliassamut siullermut isummernissamut arlaannaatigulluunniit piviusumik periarfissaqartoqarnani.

Taamaattorli inatsisissatut siunnersuutip najoqqutatut aaqqissugaanertaanut oqaaseqaatigut saqqummiuppagut eqqarsarnartoqartillugulu, tassa innuttaasup inuussutigisinnaasaanik naammaannartunik naatsorsuinermik eqqartuussisarnermik inatsimmi eqqarsaatigineqartunik inatsit ataqqinnngimmat. Aningaasat allanneqartut, 4.000 kr.-t kisermaanut aamma 6.000 kr.-t inooqatigiittunut Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmut 2016-imeersumut naapertuutinngimmata, tassa § 625, imm. 2-mi allanneqarmat akileraarutit ilanngaatigereerlugit pisassaasa pingajorararterutaat sinnerlugit arlaannaatigulluunniit ilanngaasoqarsinaanngitsoq, peqatigisaanillu paragrafimmi tassani allanneqarlunilu "akiitsulik taassumalu inoqutai inuuniutissanik pisariaqartunik pissaqartinneqartassapput". Tamanna isumaqarpoq akissarsianit ilanngaassisoqartinnagu inummut pineqartumut

nalilersuisoqassasoq. § 619, imm. 4-mi allanneqarpoq qularnaveeqqutitut sillimmasiussisoqarsinnaanngilaq akissarsiasani suli tunniunneqanngitsuni - akissarsiammi aatsaat akiitsoqartumit tiguneqarsinnaammata akissarsiat taassuma kontuanut ikineqarpata, sulisitsisup akissarsiaqartussallu akornanni aningaasat ingerlanerinnngisaanni.

Ilaatigut kommunip tusarniaanermi akissutaa tunuliaqutaralugu siunnersuummi § 10-p erseqqissarneqarnissaanut pissutissaqalersimavoq siunnersuummi taamaallaat piffissaq eqqorlugu akiliinissamut piffissaliussamik kingullermi qaangiisimannngitsunik pissarsiasanik akileeqqusineq kisimi pineqarluni.

Siunnersuut taanna pingaarnerusumik akiligassat akilernissaannut aaqqissuussinermik pilersitsisoqarnissaa. Tamanna ullumikkut inatsisitigut sammisaqarfiusuni inatsisitigut iluarsiiiffigineqarsimannngilaq. Siunnersuummi pineqanngillat akiitsunik il.il. pinngitsaaliinikkut naammassisaqarnissaq akiliisitsinissarlu, taakku Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisikkut inatsisitigullu allatigut malittarisassaqtartinneqarlutik. Siunnersuutip atortutigut atuuffia taamaalilluni eqqartuussisarnermik inatsimmi malittarisassaniit allaaneruvoq. Taamaattorli eqqartuussisarnermi inatsimmi malittarisassanik saneqqussinerit inatsisini allani akuerineqarsinnaaneritut inatsisitigut aporfissaqanngilaq taamaaliortoqarnissaannullu tunuarsimaartoqartariaqarluni, tassa inatsit killormoortoq pineqarmat. Siunnersuulli eqqartuussisarnermi inatsimmi malittarisassanik saneqqussinissamik siunertaqanngilaq.

Eqqartuussisarnermik inatsimmi inuussutigisinnaasat naammaannartut pillugit aalajangersakkat inuit pisinnaatitaaffiisigut malittarisassanik tunngavigisanilluunniit inatsisitigut tunngavissaqartitsilernermut imaluunniit piviusunngortitsinermik arlaatigut oqariartuusutut oqaatigineqartariaqarluni. Taamaaqataanik eqqarsaatigisassat siunnersuummut matumunnga aamma atuupput, siunnersuulli taamaalilluni immikkoortunik arlalinnik imaqarluni, soorlu aningaasat atorineqarsinnaasut naammagittaalliuuteqarsinnaanerlu il.il., innuttaasut tunngaviusumik pisinnaatitaaffiinit inatsisitigut isumannaatsuunissaannik qulakkeerinninnissamik siunertaqartut.

Suleqatigiissitami pilersinneqartumi sulinerlut atattillugu ilisimatinneqarput akiligassanik akiliinissamut akissarsianik ilanngaaneq annertuallaartoq innuttaasoq isumaqarpat innuttaasut kommuninut saaffiginnittussaassapput, tassanilu inoqutigiinnut ataasiakkaanut inuussutigisinnaasat naammaannartut naatsorsorneqarnissaat suliarineqassalluni. Pisuni naatsorsuineri tassani takutitsisoqarpat ilanngaassivik aningaasanik annertuallaartunik ilanngaasimasoq tamanna kommunimit ilanngaassivimmut nalunaarutigineqassaaq, taassumalu aningaasat minnerpaamik innuttaasumut tunniunneqartussat tigullugit.

Oqaaseqaatit allannngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Tusarniaanermi akissut paatsuuineri tunngaveqarpasippoq. Siunnersuutip malitsigisaanik innuttaasut inuussutigisinnaasat naammaannartut pillugit kommunit naatsorsuinatillu

aalajangiisussaangillat. Siunnersuut malillugu siunnersuummi aalajangiiffigisassatut Naalackersuisut piginnaatitaaffigisaanni malittarisassat malillugit innuttaasunut aningaasat atorsinnaasat qaffannissaat pillugu kommunit aalajangiisinnaapput.

Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq namminersortuni inissiamut attartukkamut imaluunniit innarluutilimmu il.il. innuttaasup aningaasartuutai uppersarnerqartut eqqarsaatigalugit aningaasat atorneqartussat qaffanneqarneri. Ilumoorpoq siunnersuut taamaalilluni kommuninut suliaassanngortitsisoq, tassa kommuni aalajangiisussaammat. Tamannali tulluartutut isigineqarpoq, tassa kommunini ingerlatsiviit innuttaasunut qaninnerummata.

Qeqqata Kommuniata ernumassutigaa "akerliliinernik" sulianik suliarinninnerup kommuninut nuunneqarnerata kingunerissagaa annikigisassaangitsumik suliaatigut artukkerneqarneq, soorlu illuatungeriit (Ilanngaassivik, pissarsiaqartussaq innuttaasorlu) akornanni siumut utimullu pissarsiassanik passussinermi ajornartorsiutit aamma kommunimi allaffissornikkut suliaasaqalernissaa pillugu apeqquteqartugut. Kiisalu innuttaasooq "aningaasaataaruttoq" pinngitsoorani innuttaasunik sullissivimmu saaffiginnittussaassaaq, tamanna qaavatigut aningaasartuuteqarfiullunilu allaffissornermik kinguneqassalluni.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Ilimagineqarpoq tusarniaanermi akissummi pissarsiassanut akerliliinernut innersuussisoqartoq. Akerliliinernut atasunik suliaassanik siunnersuummi nuussisoqanngilaq, tassa ullumikkut kommunit nammineq pissarsiassatik pillugit sulianik suliarinnereermata.

Illuatungeriit akornanni siumut utimullu pissarsiassanik passussinermi ajornartorsiutaalersinnaasut pillugit kommuni aamma apeqqusiivoq. Ajornartorsiut taanna ullumikkut pisartuniit annertunerujussuusutut isigineqanngilaq, kommuni akiliinernik sullissisartunik namminersortunik atuippat.

Suleqatigiissitap sulinermi tunngavissaani immikkoortoq 2 "taamatut akiliisarnermik aaqquissuussinermik eqqussinerup aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaanik nassuiaaneq" suli aallartinneqanngilaq, taamaattumik periuseq taanna pisortanut annertunerusunik annikinnerusunilluunniit aningaasartuutunik kinguneqassanersoq piviusumik nalilerneqarsinnaanani.

Ajoraluartumilli annilaangassutigaarput pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarneranik sulinerup kingunerissagaa akileraartarnermik ingerlatsivimmi taamatut aaqquinnermik pilersitsinermi ingerlatsinermilu aningaasartuutit aaqquissuussinerup taassuma pissarsiarisinnaasaanik qaavatigut pissarsiassat nalingannit qaffasinnerungaassasut.

Tamatumunnga pissutaasut arlaliupput:

1. Inatsisissami siunniussap innersuussutigaa aalajangersimasunut akissarsianik tunniussinerit annikillinerinik kinguneqartut pissarsiassat piffissap akiliiffissamiit ullut 30-it tikillugit taamaallaat pisoqaasinnaasut, allallu ullut 90-it tikillugit pisoqaasinnaasut.
2. Akiitsoqartut akissarsiaasa qaffasissusii aamma apeqqutaapput, pingaartumik 0.199.999 kr.-nik isertitaqartut attorneqarsinnaangimmata, taakkulu akiitsoqartut 79,5 %-iitut amerlassuseqarlutik. Eqqartuussisarnermi inatsimmi § 619 innuttaasunut taakkununga akissarsiatigut ilanngaassisoqarnissaanik kommunit periarfissaqarnerannik annikilliliivoq, taakkorpiaammi ilaatinneqangimmata, tak. paragraffip taassuma imm. 1, 2 aamma 3.
3. Inatsit taanna ullunik 90-ini pisoqaanerusunik pissarsiassanik aaqqiinernik imaqaangilaq, taamaattumik Kalaallit Nunaanni pisortani pissarsiassat sulii 1 mia. kr.-t sinnerlugit annertussuseqassammata.
4. Siunnersuummut uppersaat - Kalaallit Nunaanni innuttaasut pingajorarterutai marluk sinnerlugit pisortanut akiitsoqarnerat ajoraluartumik eqquppoq, piviusuunanili, tassa pissarsiassani taakkuni ikittuinnaat ullut 90-it inorlugit pisoqaammata, taamaattumik siunnerfigineqartut ikinnerullutik.
5. Akileraarutini akiitsunut immikkoortortamut tassunga ingerlatsinermi aningaasartuutit ukiumut 9,5 mio. kr.-nut missiliorneqarput, taakkununga ilanngussapput qarasaasiatigut ineriartortitsinermit aningaasartuutit, kiisalu innunat ataasiakkaanut sulianik suliarinninnermut siunnersuinnermullu kommunit aningaasartuutaat. Kiisalu akissarsianik tunniussinerup kinguarterneratigut akileraarnermik ingerlatsivimmum aningaasartuutaassaaq, taamaalillunilu "Kalaallit Nunaata Akissarsisitsisarfia" sivikinnerpaamik ulluni marlunni kontumiitneqarlutik, tamannalu nalinginnaasumik aningaaserivimmi ulluni 3-4-ni ullunut erniaqarfiusunut naapertuutissalluni.
6. Pissarsiassat 20 %-ii - tassa pissarsiassaareersut aamma pissarsiassanut nutaat pineqarnatik, qularnanngitsumik sukkanerusumik akilersinneqarsinnaassallutik tamannalu kommuninut akikinnerussalluni.
7. Pissarsiassat amerlanerpaartaat A-nik akiliinernik pissuteqarput innuttaasullu taakku qularnanngitsumik inatsisip matuma angusinnaasaata avataaniissallutik.

Oqaaseqaatit allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Aningaasatigut kingunissamik siunnersuummi allaaserisat paasisutissamik pissarsiarineqarsinnaasunik tunngaveqarput. Kommunit suleqatigalugit tunngavigisat pitsaanerulersinnissaat sulissutigineqarpoq.

1-3-mut. Siunnersuutip kingunerisaanik innuttaasut ilaasa akissarsiaat pisortanit akiligassamik akiliinermut atorneqassapput. Taamaalilluni tusarniaanermi akissummi akiligassamik innuttaasumut akileqquneqartut, tassa imaappoq isumaqatigiisummi inatsimmiluunniit il.il. piffissap aalajangersarneqartup iluani sullissinermut innuttaasup akiligassaata aamma akiitsuulersunut piumasaaqatit, tassa imaappoq innuttaasup piffissaagallartillugu akilersimannngisaasa akornanni immikkoortitsisoqaangilaq. Siullertut

taaneqartut piumasaqaatit kisimik, tassa imaappoq akiligassat Ilanngaassivik aqutigalugu akileqquneqarsinnaapput.

4-mut. Inuit 30.000-it missaaniittut pillugit kisitsit tassaavoq inuit ataasiakkaat (cpr.nr.) 2016/17-imi pisortanut akiitsoqartut amerlassusaat. Kisitsit taanna qaammatit pingasut tikillugit Ilanngaassivimmi akiligassat akilerneqarnissaannut attuumassuteqanngilaq.

6-imut. Eqqagassalerinermi akiligassanik akileeqqusineq kommunit suliassaqarfigaat kommunillu ingerlaavartumik akiligassanik akileeqqusisarnerup pitsaaninngortinnissaanut periarfissaqarsimallutik. Taamaattorli paasineqarluni eqqagassalerinermi akiligassat pillugit suliat akiliisitsiniarnermik oqartussani sulianit tamarmiusunit annertooujussuusut. Akiitsut Akiitsunillu akiliineq pillugu nassuiaammit, 2017, takuneqarsinnaavoq januar 2016-imi akiitsut pillugit sulianit 280.864-iusunit eqqagassat pillugit suliat 100.273-iusut. Tamanna akiitsut pillugit sulianit tamarmiusunit pingajorarterutaasa missaaniippoq.

7-imut. Akiitsunit akilersuutit akiligassani pingaarnersaapput 344,3 mio. kr-ullutik, pisortanut akiitsut tamarmiusut 2016-imi 770,2 mio. kr-usuniit. Akiitsut Akiitsunillu akilersuineq pillugu nassuiaammit takuneqarsinnaavoq akilersuutini akiitsut annertunersaat (73 %-it missaaniittut) inunnit ukiumut 0 - 150.000 kr-nik isertitaqartunit akiitsuusut. Tamatuma kingunerisaanik akiitsut 27 %-iisa missaaniittut ukiumut 150.000 kr-t sinnerlugit isertitaqartunit akiitsuupput, akilersuutit ingerlaavartumik akilersornissaannut tunngaveqarsinnaasut.

Taamaattumik siunnersuutigaarput aqqissuussinermi tassani aningaasaqarnermik naliliinissamut suleqatigiissitap nassuiaataa aamma pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnera inatsisissap matuma utaqqissagai. Kiisalu kaammattuutigalutigu akissarsianit taamatut ilanngaassisarneq inatsisinut naapertuunnersoq misissorneqassasoq, tak Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermik inatsit atuuttoq.

Oqaaseqaatit allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngillat. Siunnersuutip matuma aamma eqqartuussisarnermik inatsisip akornanni pissutsinut tunngasut akissummut ataaniittumut innersuussisoqarpoq.

8 Moderniseringsstyrelsi (MS)

Missingersuummi § 4, imm. 3-mi imatut allassimasoqarpoq:

"Naalakkersuisut tamatuma saniatigut, sulisitsisut, soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfiit, inuunermut soraarnerussutisianullu sillimmasiisarfiit, nunanit allaneersut, ilanngullugit danskit aamma Savalimmiormiut, nunani imm. 1, nr. 1 aamma nr. 5 malillugu isertitat Ilanngaassivimmut akilissanngikkaat, pillugu maleruagassanik aalajangersaasinnaapput."

Missingiummi aalajangersakkamut nassuiaatini imatut allassimasoqarpoq:

"Siunertaavoq siunnersuummi danskit oqartussaasuinit Kalaallit Nunaanni sulisartunut tunniussinerit aammalu Danmarkimi soraarnerussutisianut aningaasaateqarfinit inunnt Kalaallit Nunaanniittunut tunniussinerit ilaatinneqassasut. Naalackersuisut aamma naalagaaffimmi oqartussat danskit oqartussaasuinit aamma soraarnerussutisianut aningaasaateqarfinit il.il. akiliinerit Ilangaassivik aqutigalugu pisassasut pillugu isumaqatigiissuteqarnissap tungaanut iliuuserigallagassatut, Naalackersuisut maleruagassanik taakkuninnga Ilangaassivimmut akilerneqartussanit ilaatitsinnginnissamut aalajangersaanissamut piginnaatinneqassapput."

Pingaarpoq, Moderniseringsstyrelsi, Kalaallit Nunaanni najugaqartunut atorfeqartunut akissarsisitsisartuusoq, malittarisassat atuuffii Danmarkimi oqartussaniit il.il. akiliisarnerit ilanngullugit annertusineqarnissaa sioqqullugu piffissaagallartillugu peqataalersinnissaa. Taamatut ilisimatitsineq naatsorsuutigineqarpoq Moderniseringsstyrelsimi Statens Lønlnøsningsimut tunniunneqassasoq, tassa naliliisoqarmat akissarsialerissummi annertunerusumik allannguisoqassasoq. Matumani tulliuttut pineqarput:

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq. Oqaaseqaalli inatsisissatut siunnersuutip imarisaanut tunngasuunngilaq, kisiannili inatsisip kingornatigut atulersinnissaannut sammisuulluni. Aammattaaq uparuarneqassalluni eqqarsaatigisassat allanneqartut aamma sulisitsisunut namminersortunut, Namminersorlutik Oqartussanut kiisalu kommuninut pingaaruteqarmata. Inatsisip atulersinnissaa sioqqullugu akissarsialerissutini il.il. allannguinerit pisariaqartut qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu Moderniseringsstyrelsi peqataasullu allat Naalackersuisunit ilanngunneqassapput.

A. Siusinnerusukkut SLS-imi akissarsiaqartut ineqarnermut akiliummik Namminersornerullutik Oqartussanut/kommuninut imaluunniit INI-mut ilanngaaffigineqarsimasut eqqaaneqarsimapput.

Taakku siunissami Ilangaassivimmi ilanngaaffigineqartassappat?

Innuttaasooq akiligassanik akileeqqusinermut ilaappat ilimanarsinnaavoq ilaatigut INI-mit ineqarnermut akiliummut tunngasut akiligassat Ilangaassivik aqutigalugu akileqquneqarsinnaasut. Innuttaasut akiligassanik akileeqqusissummut ilaanngippata akissarsianit ineqarnermut akiliuttip akilernissaanut ilanngaassisoqarnissaa sulititsisumut sulii periarfissaassaaq, assersuutigalugu sulisitsisumik isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu.

B. Akissarsiallitt tallimat ullumikkut akissarsiaminnit akiitsunut ilanngaaffigineqartarput (Kommunip allaffia

Ilulissat). Taakku siunissami Ilangaassivimmit ilanngaaffigineqartassappat?

Tamanna ilumoorpoq. Naatsorsuutigineqarpoq akissarsiatigut ilanngaassinerit siunissami ilanngaassivimmuut saaffiginnissutigineqartassasut.

C. SLS-imiit akiliinerit qularnanngitsumik allanngortinneqassapput. Immikkoortoq 2.9 Oqartussani pissutsit, immikkoortoq 7. "Tamatumani saniatigut sulisitsisut ilanngaasiinnginnermi aningaasarsiasanik akiliisarneri qanoq pisassanersut, kiisalu paasissutissat suut ilanngullugit nassiunneqartassanersut pillugit piumasaqaatinik akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangersaassaaq." A-p missingersuutaani § 4, imm. 1 ilaatigut allassimavoq "akileraarutit A-t,..... ilanngaatigereerlugit". Taanna annertunerusumik nassuiarneqartariaqarpoq. § 4, imm. 1-imut ilanngunneqassagunarpoq: "Suliffimmuut atasumik inissiamut akiliutit".

Oqaaseqaatit ilai ilanngunneqarput. Aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissarneqarpoq "akileraarutit A-t,..... ilanngaatigereerlugit"-ni suna eqqarsaatigineqarnerisooq. Suliffimmuut atasumik inissiamut akiliut pillugu oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq, tassa akiliut siunnersuutip maannakkut oqaasertaani ilaareersutut isigineqarmat, tassa aalajangersakkami assersuutitnik taakkartuineq pineqarmat, kiisalu aalajangersakkami "inissiamut akiliinerit" ilaasut takuneqarsinnaammatt.

D. Nalunaaruteqarnissamut akiliinissamullu piffissaliussaq Danmarkimi ulloq akiliiffissaq ullut 2-t sioqqullugu inissisimavoq, tamannalu Statens Lønløsningimi sillimaffigineqassalluni.

E. Ullormusiani angalanermilu ajunngitsorsiasani akiitsut ilanngaatigeqqusaanngillat. Isertitat taamatut ittu akissarsialeriffimmi nalunaaqutserneqarsimassapput taamaalillutik taakku ilanngunneqarnatik.

Oqaaseqaatit paasisaqarnertut isikkoqarpat allannguinnissamullu pissutissaqartitsinatik. Tusarniaanermi akissut siunnersuutip imarisaanut naleqqiullugu eqqortumik inissisimavoq.

F. Immikkoortoq 2.9 Oqartussamut tunngasut, immikkoortoq 7: "Tamatumani saniatigut sulisitsisut ilanngaasiinnginnermi aningaasarsiasanik akiliisarneri qanoq pisassanersut, kiisalu paasissutissat suut ilanngullugit nassiunneqartassanersut pillugit piumasaqaatinik akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangersaassaaq." Qulaajarneqassaaq killormut iluarsinerit (isertitat A-t) qanoq passunneqassanersut.

Oqaaseqaat immikkoortoq 2.9-mi nassuiaatini iluarsinermik kinguneqarpoq, tassa siunertaammatt ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit akissarsiat sulisitsisumit tunniunneqartussaammata. Oqaaseqaat aamma kingornatigut inatsimmik aqutsinermut sammisuuvoq.

G. Statens Lønløsningimit pitsaanerutinneqarpoq ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit akissarsiat kalaallit nunaanni akileraartartunut tamarmiisunut isumannaarneqartarpat.

Ilaatitsinninnerit aqussallugit oqimaatsuupput.

Taamatut isumaqarneq naalakkersuisoqarfiup isumaqatigilluinnarpaa. Siunnersuut taamaattumik aamma suliarineqarpoq taamaalilluni Kalaallit Nunaanni innuttaasut Ilangaassivik aqutigalugu isertitaminnik akilerneqartartussaallutik.

Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni najugaqartunut tjenestemandinut soraarnngorsimasunut tjenestemandit pensionissaannik akiliisarput, kalaallit nunaanni tjenestemandinut pensionit pillugit inatsit malillugu pensionisfaqartunut. Inatsisissatut siunnersuummut missingiummi oqaasertat malillugit tjenestemandinut pensionit taakku akiliisarnermik aqqissuussinermut nutaamut ilaasutut isikkoqanngillat.

Siunnersuummi erseqqissarneqarpoq tjenestemandinut pensioninik akiliisarnerit ilaasut.

9 INI A/S

Pisortanut innuttaasut akiitsuunik appartitseqataasinnaasunik suliniutinik nalinginnaasumik INI tapersersuivoq, tassunga ilanngullugit soorunami INI-p niuerneranut attuumassuteqartut akiitsut ilanngullugit.

Siunnersuummit takuneqarsinnaavoq akiliinissamut aqqissuussinermut ilaassasut innuttaasut pisortanut il.il. akiitsoqartut. Taakku Kalaallit Nunaanni inunnut 30.000-it missaannut naatsorsorneqarput, taamaattumik INI-p naatsorsuutigalugu INIp attartortartui arlalissuit Ilangaassivimmu ilaassasut.

Inatsisissatut siunnersuummik paasinninnerput naapertorlugu tamatuma kingunerissavaa akileraarutit akilereerlugit akissarsiat akiliinissamik aqqissuussinermut ilaasunut innuttaasunut Ilangaassivimmu akilerneqareernerisigut akiliutissatut INI-p kissaatigisai qaammatit tamaasa INI akileeqqusisassasoq.

Suliffeqarfittut inissianik immikkoortortaqarfinnik kinguneqarluartumik ingerlatsinissamut akisussaasutut INI-p taamaalilluni siunnersuut tapersersorpaa, tassa suliniut taanna ineqarnermut akiliutini akiitsut ikinnerulernerannik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarmat.

Siunnersuummut siunnersuummilu siunertamut taamatut tapersersuisoqarnera Naalakkersuisunit nuannaarutigineqarpoq.

Akiliinissat tullerriaarneri § 26-mi takuneqarsinnaapput, qaammatit tamaasa aningaasat atorsinnaasat minnerpaaffissai tikillugit tunniussisoqartassalluni. INI-mit malugineqarpoq akiliinissat tullerriaarnerini ineqarnermut akiliut nr. 1-itut allanneqarsimasoq aamma innaallagiaq, imeq kiassarnerlu nr. 2-ullutik. Taamaattorlu INI ineqarnermut akiliummut aamma imermut/kiassarnermullu ataatsimoortillugit attartortorpassuarni akileeqqusisarpoq.

Taamaalilluta siunnersuutigaarput taamatut tulleriiaarineq taamaallaat atuutissasoq akiliutit ataatsimoortinnagit akileqarpata.

Oqaaseqaat pissutissaqartitsilerpoq siunnersuummi erseqqissarneqarluni ineqarnermut akiliummik akileeqqusineq, aamma innaallagissamut, imermut kiassarnermullu aningaasanik imaqartoq nr. 1-itut salliutinneqarlutik.

INI-mit aamma siunnersuutigineqarpoq ineqarnermut akiliut, tak. akiliinissat tulleriiaarneranni nr. 1, aamma ineqarnermut akiliutinut attuumassuteqartut allat ilaatilerlugit annertusineqassasoq, soorlu qularnaveeqqutinik akiliummik akilersuineq, qularnaveeqqutitut akilerneqartut sinnerlugit nutsernermi aningaasartuutit aamma anitsitsinermi aningaasartuutit.

Oqaaseqaatit ilaatigut siunnersuummut ilanngunneqarput. Naalakkersuisulli isumaqarput nalunaarutikkut pissarsiassanik taakkuninnga sukumiinerusumik pingaarnersiuiinermi isummertoqassasoq, inatsit naapertorlugu kingornatigut atulersinneqartussami. Tassunga atatillugu anitsitsinermi nuunnermilu aningaasartuutit pillugit aalajangersakkani siunertamut ineqarnermut akiliutitulli pingaartinneqarneri naapertuunnersut eqqarsaatigineqassaaq.

Siunnersuut taamatut isikkoqartillugu ineqarnermut tapiissutit Ilangaassivikkut toqqaannartumik akilerneqartassanngillat, ullumikkulli atuuttut ineqarnermut akiliutip akilernerani ilanngaatilugit INI-mut sulit tutsinneqartassallutik. Tamanna siunertarineqanngippat tamanna inatsisissatut siunnersuummi erseqqinnerusumik takuneqarsinnaasariaqarpoq.

Aallaaviatigut pisortaniit innuttaasunut akilerneqartut isumaginninnermi ikiorsiinerit tamarmik, soorlu ineqarnermut tapiissutit Ilangaassivik aqutugalugu akilerneqartassapput. Inatsisinili attuumassuteqartuni assersuutigalugu inissiatileqatigiiffimmut toqqaannartumik akiliinissaq periarfissaappat siunnersuutip matuma taamaalorsinnaanermut oqartussanut mattussinngilaq. Siunnersuutilli akuerineqarnerata nanginneratut pissusissamisussalluni ineqarnermut tapiissutinik pisortaniilli pisartakkanik allanik akiliisarneq annertunerusumik ingerlaannartumik pialissanersoq aamma Ilangaassivik aqutugalugu akilerneqartassanersut misissorneqassaaq.

Taakku saniatigut siunnersuutigaarput pingaarnersiuiineq 10-mi aamma § 10, imm. 2-mi taaneqartut suliffeqarfiit ilaatinneqalissasut.

Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq.

10 Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik (IKIN)

Siunnersuummut siullermut (allakkiaq 4. juli 2017-imeersoq) naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermi akissutaani soorlu eqqaaneqartoq naalakkersuisoqarfik siunnersuummi

siunertamut pingaarnertigut tapersersuisinnaavoq. Tusarniaanermi akissummi tassani naalackersuisoqarfimmit erseqqissarneqarpoq siunnersuutip tapersersoqqinnissaa atulersinnissaa pillugit naalackersuisoqarfimmi ataasiakkaanik qaninnerusumik suleqatigiittoqarnissaa pisariaqarpassittoq. Ingerlataqarfiit ataasiakkaat iluini maannakkut inatsisinut naleqqiullugu siunertarineqanngitsunik kinguneqartitsisoqannginnissaata qulakkeerneqarnissaa tassani siunertaralugu, tassa maluginiarneqarmat naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiani assersuutigalugu ilinniagaqarnersiutit aamma ilinniartut ineqarfii tamanna atuummat. Naalackersuisoqarfiulli ajuusaarutigalugu paasivaa maannakkut siunnersuummik pigineqartumik tusarniaanissaq sioqqullugu tamatut suleqatigiittoqarnissaanut suliniuteqartoqarsimangitsaq.

Peqatigisaanik naalackersuisoqarfimmit paasineqarpoq pissutsit arlallit tusarniaanermi siullermi naalackersuisoqarfimmit oqaaseqarfigineqartut maannakkut siunnersuummi saaffigineqarsimarpassinngimmata. Tamanna pillugu tulluittumi nassuiaasoqassaaq. Kingornatigut siunnersuutip maannakkut iluseqarnermigut pissutissaqartitsisumik suli allanik naalackersuisoqarfik oqaaseqassaaq.

Sulinerup ingerlaqqinnerani annertunerusumik ilaatinneqarnissamik kissaateqarneq tusaatissatut tiguneqarpoq. Oqaatigineqassaarli eqqarsaatigisassat allanneqartut arlallit annertunerusumik kingornatigut qarasaasiatigut ineriartortitsinermut, kinguneranik inatsisiliornissamut aqqissuussallu atulersinnissaanut tunngasuusut. Sulineq taanna siunnersuutip inaarutaasumik ilusissaanut isummertoqarpat aatsaat aallartinneqassaaq.

1) Inatsisissatut siunnersuutip taaguutaa

Naalackersuisoqarfimmit paasineqarpoq naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataa tusaaniarneqarsimasooq.

2) Atuuffia

Siunnersuummi § 5-imut nassuiaatinit takuneqarsinnaavoq "innuttaasunut akiliinerit allat tamarmik" pillugu erseqqissaasoqarsimasooq, ilaatigut kultureqarnermut tunngasut iluini legatinik tapiissutinillu akiliinerit ilanngunneqarlutik. Kultureqarnermut tunngasut iluani tapiissutit arlallit pilersaarutinut tapiissutaammata tapiissutit taamatut ittut akiliisarnermik aqqissuussinermut ilaatinnissaat tulluurtutut isigineqanngilaq. Taamaaqataanik tapiissutit, assersuutigalugu efterskolinit tunngasut, illoqarfigisamiit efterskolimut utimullu angalanermut kiisalu angajoqqaat akiliutaasa appartinnissaannut tapiissutit eqqarsaatigalugit, tassa tapiissutit aningaasartuummut aalajangersimasumut matussutaammata.

Ilinniartitaanermut kultureqarnermullu tunngasuni tapiissutit arlallit ilaatinnginnissaat taamaattumik eqqarsaatigineqartariaqarpoq. Tamatuma erseqqinnerusumik oqallisigineqarnissaa naalackersuisoqarfimmit qilanaarineqarpoq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Siunnersuummi § 8, imm. 2-p malitsigisaanik naatsorsuutigineqarpoq akiligassat akilernissaannut atorneqaqqusaanngitsut

akiliinerit il.il. pillugit nalunaarummik atulersitsisoqassasoq. Legatit aningaasartuutinullu matussutaasussanik akilinerit taaneqartut pisuni arlalinni akiligassat akilernissaannut atorneqartariaqannginnerinut naalackersuisoqarfik isumaqataavoq. Taamaattumik suliassaqarfimmi nalunaarummik piareersaalluni sulinerup ingerlaqqinnerani tamanna ilanngunneqassaaq.

3) Aningaasat atorsinnaasat aamma akiliinerit tullerriaarneqarneri

Aningaasat atorsinnaasat pillugit aalajangersakkat ilinniarnermi taarsigassarsianik utertitsilluni akiliinissaq pillugu malittarisassanut sunniuteqarnera pillugu allanneqarsimasut suli atuupput. Siunnersuummi tassungalu atasumi nassuiaatini ajornartorsiummut tassunga isummertoqarpasinngilaq, tassunga aamma ilanngullugu taakku nunatta karsianut kingornatigut aningaasatigut sunniutaasinnaasut allanneqarnatik.

Peqatigisaanik paasineqarsinnaavoq ilinniarnermi taarsigassarsianik utertitsilluni akilersuineq suli appasissorujuusarmik pingaartinneqarmat. Naalackersuisoqarfik siusinnerusukkut pissutaasutut allanneqartut pillugit suli isumaqarpoq ilinniarnermi taarsigassarsianik utertitsilluni akilersuineq pingaarnersiulluni tullerriaarinnermi qaffasinnerusumi inissisimasariaqartoq. Siunnersuummi § 26-mut nassuiaatinit takuneqarsinnaavoq pingaarnersiunerup siunnersuutigineqartup aalajangersarnerani ataasiakkaat inuunerannut pingaaruteqartut nalilerneqartut pissarsiassat pingaartinneqarsimasut, tassa inissiaq, innaallagiaq, kiassarnermik pilersuineq meeqqanillu paarsineq. Tassunga atatillugu paasineqarpoq nr. 4-6-imi taaneqartut pissarsiassat tassunga atatillugu eqqaaneqarsimanngitsut. Naalackersuisoqarfik paasinnippoq nr. 4 aamma 5 nalinginnaasumik tullerriaarinnermi tunngavisoq aallaavigalugu qaffasinnerusumik pingaartinneqarneri, isumaqarlunili paasiuminaatsoq siumoortumik akilersuutitigut akiliisarnernut tunngasuni piunasaqaatit ilinniarnermi taarsigassarsianik utertitsilluni akilersuinnermut tunngatillugu sooq qaffasinnerusumik inissinneqarsimanersut.

Pingaarnersiunermi tullerriaarinnerup ilinniarnermi taarsigassarsiat akilersornerinut tapiissutinut tunngasunut tapiissuteqartarnermut sunniuteqarneri pillugit naalackersuisoqarfiup oqaaseqaatai aalajangiussimaneqarput.

Oqaaseqaat allangortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Soorlu takuneqarsinnaasoq ilinniarnermi taarsigassarsianik utertitsilluni akilersuinnerup pingaarnersiornera qaffasissumiippoq, kisiannili siumoortumik akilersuutinit appasinnerulluni. Akilersuutit tassaapput meeqqap angajoqqaavi inooqatigiinngippata meeqqamik pilersuinnermut akiliutit. Siumoortumik akilersuutit isumaqarpoq angajoqqaq akilersuutininik akilersuisussaq sinnerlugu kommunip aningaasartuuteqarnera, taamaattumillu akiitsoqartumut piunasaqaammut ilaalluni. Ilinniarnermi taarsigassarsiat nunatta karsianut utertillugit akilerneriniit tamanna annertunerusumik pingaarneruvoq, kiisalu ilinniarnermi

taarsigassarsiat utertillugit akilernissaannut ataasiakkaat tapiissutisinerannit. Pissarsiassalli ataasiakkaat allanit qaffasinnerusumik appasinnerusumilluunniit pingartinneqassanersut tamatigut oqallisigineqarsinnaapput.

Naalackersuisoqarfiup aamma paasillugu siunnersuut ilanngaassinissamut periarfissanut qanoq annertutigisumik kinguneqartitsineranik erseqqissaasoqarnissaa pillugu kissaateqarnermut isummertoqarsimanngitsoq, tassunga ilanngullugit pissarsiassanik eqqartuussinermi pissutsip assinganik aallaaveqartut ilanngaassineq. Assersuutigalugu ilinniagaqarnersiutinik amerlavallaanik tunniussisoqarsimaneranit ilanngaassineq, soorlu tamanna ilinniagaqarnersiutit pillugit inatsimmi malittarisassani aalajangersarneqartoq.

Tassunga ilanngunneqarsinnaavoq ilinniagaqarnersiutit pillugit inatsimmi aamma ilinniagaqarnersiutinik Naalackersuisut uninngatitsinissaannut tunngavissiiisoqarmat

- 1) ilinniartut ineqarfiini ineqarfinnilu allani Namminersorlutik Oqartussanit kommunalbestyrelsinilluunniit pigineqartuni ingerlanneqartunilluunniit nerisaqarnermut ineqarnermullu akiliutit,
- 2) ilinniartut ineqarfiini ineqarfinnilu allani Namminersorlutik Oqartussanit kommunalbestyrelsinilluunniit akilersorneqartuni nerisaqarnermut ineqarnermullu akiliutit aamma
- 3) ilinniartut kattuffiinut ilaasortaanermut akiliutit.

Kissaatiginarpoq tamatumunnga suli periarfissaqarnersooq pillugu siunnersuummi erseqqissaasoqassasoq, tamannalu naalackersuisoqarfimmit tulluartutut isigineqarluni.

Pissutsit ilanngaassinissamut qanoq inissisimaneranut nassuiaatini nalinginnaasuni erseqqinnerusumik allaaserineqarnissaanut oqaaseqaat pissutissaqalersitsivoq. Sulisitsisup pisortaniluunniit oqartussat ilanngaassinissamik killiliisumik siunnersuut taamatut malittarisassaqaqqanngilaq, inatsisini aalajangersakkanit imaluunniit pisussaaffinnut tunngasuni malittarisassat malillugit taamatut ilanngaassisoqarsinnaanera apeqqutaatinnagu.

4) Qaammatit 3-t pillugit malittarisassaq

Piffissaagallartillugu ulloq akiliiffissaq kingulleq pillugu aalajangersakkat (maannakkut siunnersuummi § 19, imm. 3) kingunerisaat pillugit allatat aalajangiussimaneqarput. Taamaalilluni tamanna ilinniartut ineqarfiini ingerlatsinermut aamma ilinniartut ineqarfiini piginnaasaani tatisimanninnermut siunertaanngitsunik kinguneqartitsissaaq aamma aningaasatigut kinguneqartitsissalluni. Tamannali siunnersuummi tassungalu atasuni nassuiaatini saaffigineqanngilaq.

Siunnersuut pillugu tusarniaanermut siullermut IKIN-ip tusarniaanermi akissutaasunut tunngasut oqaaseqaatit. Taamanikkut tusarniaanermi akissutip pingaarnertut imarisaani pineqarpoq akiligassat qaammatit pingasut tikillugit uninngatinneqartarnissaannik ajornartorsiuteqarneq, tassa ineqarnermut akiliisoqannginnerani attartornermik

isumaqatigiissummit ilinniartut ineqarfiinik aqutsisoqarfiup qanoq atorunnaarsitsinissaannut piffissamik tamanna kinguartitsissamat. 2017-imi tusarniaanermi akissummi immikkoortoq attuumassuteqartoq tulluuttumi issuarneqarpoq.

"Atorunnaarsitsineq aatsaat pisinnaavoq pissutsit iluarsineqarnissaannut ilinniartut ineqarfianni najugaqartumut allakkatigut peqqusereernerup kingorna. Attartornermik isumaqatigiissut atorunnaarsinneqarpat Ilinniartut ineqarfii pillugit nalunaarummi § 43,imm. 1 naapertorlugu ilinniartut ineqarfianni najugaqartup ingerlaannartumik ilinniartut ineqarfiani inissiaq qimassavaa. Malittarisassani siunnersuutigineqartuni kingunissaa tassarpassippoq ilinniartut ineqarfianni najugaqartoq piffissaagallartillugu akiliisimangitsoq piffissami sivisunerujussuarmi ilinniartut ineqarfianni inissiami najugaqaannarsinnaassasoq, tamannalu ilinniartut ineqarfii tatisimanninnermik suli annertunerusumik pilersitsissalluni. Peqatigisaanik ilinniartut ineqarfianni najugaqartut suli annertunerusumik piffissaagallartillugu akiliisannginnissaannut siunertaanngitsumik kinguneqartitsisinnaalluni.

Ulloq akiliiffissaq kingulleq pillugu siunnersuummi malittarisassat aamma ilinniartut ineqarfii pillugit nalunaarummut akerliupput, § 15-imi aalajangersarneqarluni attartornermik isumaqatigiissummi aalajangersarneqartumi piffissami ineqarnermut akiliummik ilinniartut ineqarfianni najugaqartoq akiliissasoq, akiliinermi ullup akiliiffissap kingulliup kingorna kingusinnerpaamik ulluinaat 3-anni pissasoq.

Piffissami qaammatini pingasuni sumiginnaanermi pisussaaffiit atuutsinneqarsinnaannginnera aamma nukingisaarinermi akiliummik akileeqqusisoqarsinnaannginnera ilinniartut ineqarfiinut kiisalu ilinniagaqarneriutinut aningaasatigut kinguneqartitsissapput.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Akiligassap Ilangaassivikkut akileqquneqarsinnaaneranut siunnersuut malillugu piumasaqaatinut akiligassaq naapertuutissaaq. Tassani naatsorsuutigineqarpoq, soorlu siunnersuummi nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 2.10-mi allaaserineqartoq, akiligassaq pineqartoq Ilangaassivik aqqutigalugu akileqquneqarsinnaanera siunertaappat malittarisassani isumaqatigiissutinilu piumasaqaatinik pisariaqartutigut allannguisoqarnissaa. Tassunga atatillugu aamma attartornermik isumaqatigiissut sumiginnaasoqarnerani qaqugu atorunnaarsinneqarsinnaanersoq nalilersussallugu tulluassaaq. Siunnersuummili siunertaq tassaavoq akiligassanik akiliisarnermik siuarsaanissaq aamma nukingisaarutit anisitsisarnerillu amerlassusiisa ikilisinneqarnissaat. Illuanik akiitsullip (innuttaasup) piffissami sivisunerusumi akiliinissamut periarfissaqalernerata aappaanilu innuttaasooq naammattunik isertitaqanngippat akiligassamik akiliinnginnissamut innuttaasup kipititsinissaata akornanni siunnersuut manna oqimaaqatigiissitsilluni.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfimmit tusarniaanermi akissummut ilanngussaq
1) Aningaasanut atorsinnaasanut

Tamanna pillugu allassimasat aalajangiussimaneqarput. Aningaasat atorsinnaasat qanoq aalajangersarneqarsimanersut tassanilu piumasaqaatit suut ilaanersut pillugit nassuiaasoqarsimangilaq.

Aningaasat atorsinnaasat akiitsuerutsitsinissamut akigititatut ilitseruutaasut aallaavigalugit aalajangersarneqarput. Malugineqarpoq kommunalbestyrelsi suliani aalajangersimasuni Naalackersuisunit aalajangersarneqarsimasut malittarisassat malillugit aningaasanik atorsinnaasanik qaffaanissaq pillugu aalajangiisinnaasoq.

2) § 10, imm. 3, naggat kingulleq

Allanneqarpoq piumasaqaat pisariaqarpassinngitsoq, paasineqarsinnaallunilu piumasaqaat maannakkut siunnersuummi pigineqartumi ilaanngitsoq.

Oqaaseqaat allannortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Maluginiarneqarpoq inatsisinut innersuussineq 2017-imi tusarniaanermesooq.

3) § 13, imm. 2 § 27, imm., 1 aamma 2-mut assersuullugu

Allanneqarpoq Ilanngaassiviup neqeroorutigisaanik digitalikkut aaqqiinermik atuisinnaanngitsunut inunnut taanna ajornartuusoq. Paasineqarpoq taanna maannakkut siunnersuummi pigineqartumi ilaanngitsoq.

Oqaaseqaat siunnersuummit akuerineqartutut isigineqarpoq.

4) § 27 ilaatinneqannginneq

Allanneqarpoq allanneqartut allakkatigut aaqqiinermi siunertamut naapertuutinngitsut. Paasineqarsinnaavoq allanneqartut maannakkut siunnersuummi pigineqartumi ilaanngitsut.

Oqaaseqaat siunnersuummit akuerineqartutut isigineqarpoq.

5) § 33, imm. 1

Allanneqarpoq aalajangersagaq soqutaanngitsoq, tassa taassuma imarisaa § 19-imut ilaasutut isigineqarmat, taanna pitsaanerusumik oqaasertalerneqarsimalluni. Paasineqarpoq aalajangersakkat taamaaqatai siunnersuummi § 7-imi aamma § 34-mi ilaasut paasinarlutillu.

Oqaaseqaat siunnersuummit akuerineqartutut isigineqarpoq.

6) § 35, imm. 2

Oqaaseqaammi nalunaarsukkanik passussinermi akisussaaneq pineqarpoq. Paasineqarpoq siunnersuummi pigineqartumik Akileraartarnermut aqutsisoqarfik nalunaarsukkanut akisussaatinneqalersimasooq, oqaaseqaallu taamaalilluni akuerineqarluni.

Oqaaseqaat siunnersuummit akuerineqartutut isigineqarpoq.

7) § 36 suliariumannittussarsiuussineq

Oqaaseqaammi suliariumannittussarsiuussinissamut periarfissat pineqarput.

Paasineqarsinnaavoq maannakkut inatsisissatut siunnersuutip nassuiaatillu akornanni naapertuuttoqalersoq.

Oqaaseqaat siunnersuummit akuerineqartutut isigineqarpoq.

8) § 38 Nipangiussisussaatitaaneq

Oqaaseqaammi pineqarpoq sakkortunerusumik nipangiussisussaatitaaneq.

Paasineqarsinnaavoq inatsisip siunertaanik suliaanillu allannguinermi ajornartorsiuteqarunnaartoq.

Oqaaseqaat siunnersuummit akuerineqartutut isigineqarpoq.

9) Inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi § 35

Allanneqarsimasut aalajangiussimaneqarput, taamaalillunilu siunnersuummi tassungalu atasumi aalajangersakkamut nassuiaatini sulii isummertoqarsimangitsaq.

Digitalinningsaanermut aqutsisoqarfiup 2017-imi tusarniaanermut akissutaanut tunngasut oqaaseqaatit. Tigusinerit attuumassuteqartut ataani issuarneqarput:

"Inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi § 35

Nalunaarsorneqartup paasissutissat imminut attuumassutillit suliarineqarnissaat pillugu qarasaasiakkut paasissutissanut akisussaasumut sukkuulluunniit maalaaruteqarsinnaavoq.

Imm. 2. Maalaaruteqartoqarsinnaaneq naleqquppat paasissutissat pineqartut suliarinninnermut ilaatinneqarunnaassapput.

Siunnersuut aalajangersakkamut tassunga isummertariaqarpoq. Ilaatigut aalajangersagaq Datatilsynimut naammagittaalliorsinnaanermik ilaatigullu eqqartuussivinni misiliinissamik kinguneqarpoq.

Naggataatigut eqqartuussiviit § 35 siunnersuummut matumunnga atuunnersoq pillugu inaarutaasumik aalajangiisussaapput."

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinnigilaq. Inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi innuttaasumut pisinnaatitaaffinnik, tassunga ilanngullugu naammagittaalliuuteqarsinnaanermut, allannguinnissamik siunnersuut siunertaqanngilaq. Siunnersuut Datatilsynimut tusarniaassutigineqarsimavoq. Datatilsynimit tusarniaanermi akissutit suliarinerinut ataani innersuussisoqarpoq.

B) Oqaaseqaatit nutaat

IKIN

1) Akerliliissutit

Siunnersuummi § 9, imm. 3-mit takuneqarsinnaavoq innuttaasoq akiligassanik akileeqqusinermut ilaassasoq pillugu aalajangiinissatut eqqarsaatigineqartumut akerliliinissamut akileraartarnermik ingerlatsivik innuttaasumut periarfissiissasoq.

Peqatigisaanik siunnersuummi § 41, imm. 1-imi aalajangersarneqarluni innuttaasup pisinnaatitaaffini tamaasa pigiinnassagai, tassunga ilanngullugit pissarsiassap eqqortuuneranut akerliliinissamut ileqquusumik periarfissai, naak pissarsiassaq Ilangaassivimmuut nalunaarutigineqareeraluartoq akileeqquneqareeraluartorlu. Tamatuma nanginneratut imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq akerliliinerit pissarsiassaqartumut saqqummiunneqassasut.

Aalajangersakkat taakku marluk innuttaasoq kimut akerliliinissaa pillugu taakkulu aalajangersakkat marluk qanoq imminnut atassuteqassanersut nalornissuteqartitsisinnaavoq.

§ 9, imm. 3-mi aamma allanneqarpoq piumasaqaatip piviusuuneranut akerliliisoqarneranut innuttaasup tungaaniit uppersaasoqarsinnaappat akerliliineq kinguartitsisumik sunniuteqalissasoq. Aalajangersakkamut nassuiaatini nassuiaatigineqarpoq tamanna qanoq paasineqassanersoq, aalajangersakkalli oqaasertai iluaqutaasumik erseqqinnerulersinnaallutik.

Oqaaseqaatit inatsisip oqaasertaani allanngortitsippat erseqqissarneqarluni § 41 (maannakkut § 40) pissarsiassanut Ilangaassivimmuut akiligassatut nalunaarutigineqartunut atuutilerluni. § 9, imm. 3-mi akileraartarnermut ingerlatsiviup inuup akiligassanik akileeqqusinernut ilaanissaa pillugu aalajangiiffigisaanut akerliliinerit kisimik pineqarput.

2) Ilinniagaqarnersiutit

§ 4, imm. 1, nr. 2-mi aalajangersarneqarpoq "Ilinniagaqarnersiutit, ilinniagaqarnerup il.il. nalaani meeqqanut tapit assigisaalluunniit, Nunatta Karsianit kommuninilluunniit akilerneqarsimasut Ilangaassivimmuut akilerneqartassasut.

Tassunga atatillugu uparuarneqassaaq ilinniagaqarnersiutit pillugit inatsimmi ilinniagaqarnersiutit tassaammata akiliinernut arlalinnut ataatsimut taaguutaasoq, soorlu ilinniagaqarnersiutit, meeqqanut tapit, atuarnermi akitsuut misilitsinnermilu akiliut, akiliumneqarluni angalanerit, pisattanik assartuineq, utaqqiisaasumik najugaqarnermut aningaasartuutit, immikkut atuartinneqarneq katsorsartinnermullu aningaasartuutit, atuakkanut aningaasartuutinut tapiissutit, iliniarnermi taarsigassarsiat aamma iliniarnermi taarsigassarsiat akilersornerinut tapiissutit.

Akiliutit taakku arlalissuit siunertaraat aningaasartuutinut aalajangersimasunut matussutaanissaat, tamannalu tunngavigalugu tulluarnani aningaasartuutinut taakkununga Ilangaassivimmuut akiliisoqassappat. Aammattaaq tulluarnani taarsigassarsiat

taarsigassarsianillu akilersuinermit tapiissutit ilaanissaat, tassa akilersuinerit taakku siunertaannut akerliussammat. Aalajangersagaq taamaattumik taamaallaat ilinniagaqarnersiutinut meeqqanullu tapinut tunngasuusariaqarpoq.

"Ilinniarnermi il.il." qanoq paasineqassanersoq aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissaasoqarnissaa aamma amigaatigineqarpoq. Aalajangersakkamut nassuiaatit aalajangersakkamut namminermit nassuiaasoqanngilaq, tamannalu siunnersuummi aalajangersakkanut arlalinnut naleqqiullugu atuulluni.

Aalajangersakkat immikkoortumi tassani piaaraluni annertuumik imaqartillugit allataapput, tassa siunertaq tassaammat pisortaniit innuttaasunut akiliinerit tamarmik aallaaviatigut Ilangaassivik aqqutigalugu akilernerqartassammata. Aalajangersimasunik akiliisoqarpat, assersuutigalugu aningaasartuutinut matussutissatut akiliinerit, siunnersuummi § 8 naapertorlugu atulersinneqartumi nalunaarummi akiliinissamut piumasarineqartunut taakku ilaatinneqarnatik. Taamatut pisoqartillugu oqartussat akiliisussaasut allassavaat tassani pineqartoq akiligassanik akileeqqusinermut ilaatinneqanngitsoq.

3) Ilinniartunut aningaasat atorsinnaasat

Siunnersuummi § 12, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq innuttaasut ilinniagaqarnersiuteqartut qaammammut 2.500 kr.-nik aningaasanik atorsinnaasanik peqassasut. Aalajangersakkamut nassuiaatini taamaallaat allanneqarpoq siunnersuutigineqartoq ilinniagaqartunut appasinnerusunik aningaasanik atorsinnaasanik aalajangersaasoqassasoq. Aalajangersakkamut isummernissamut tusarniaanermi peqataasut kingornalu politikikkut aalajangiisartut periarfissaqassappata tamatumunnga tunngavilersuuteqartariaqarpoq. Taamaattoqanngilaq, tassa aalajangersakkamut nassuiaat aalajangersakkap malitsigisaanik taamaallaat issuaanerummat.

Naalackersuisoqarfiup taamaattumik kaammattuutigissavaa aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq pillugu nassuiaasoqassasoq. Tassunga atatillugu uparuarneqassaaq innuttaasunut allanut naleqqiullutik ilinniartut aningaasanik appasinnerusunik atorsinnaasaqarnissaannut piviusunik tunngavissaqarpassinngilaq.

Oqaaseqaatit nassuiaatini nalinginnaasuni erseqqissaasoqarnissaanut pissutissaqartitsipput, taamaattumik siunnersuutigineqarluni aningaasat atorsinnaasat ilinniagaqartunut appasinnerusumik aalajangersarneqassasut. Ilinniagaqartunut aningaasat atorsinnaasat appasinnerunerinut tunngavilersuutaavoq ilinniagaqartut ima qaffasitsigisunik ilinniagaqarnersiuteqarmata, tamatuma kingunerissallugu aningaasat atorsinnaasat ima qaffasitsigisumik inissinneqarlutik allanut akiligassat aalajangersimasut ingerlaavartut akilernerqarnatik. Ilinniartuq 18-it sinnerlugit ukioqartoq Sullissivik.gl naapertorlugu qaammammut 4.700 kr.-nik ilinniagaqarnersiuteqartarpoq. Aningaasat atorsinnaasat kisermaanut 4.000 kr.-nut inissinneqarpata ilinniartut ineqarfianni ineqarnermit akiliutip akilernissaanut naammattunik periarfissaqassanngilaq. Tassunga atatillugu kingumut erseqqissarneqassaaq siunnersuutip kingunerissanngimagu ullumikkumut naleqqiullugu

ilinniartup qaffasinnerusunik appasinnerusunilluunnit akiligassanik akiliisarnissaa. Ilinniartut piviusumik aningaasatigut atugaat atorsinnaasaallu taamaattumik ajorseriassanngillat. Peqatigisaanik oqaatigineqassalluni meeqqamut ataatsimut angerlarsimaffimmi najugaqartumut aningaasat atorsinnaasat 1.600 kr.-nik qaffassammata.

4) Ingerlaannartumik tunniussineq

Siunnersuummi § 16 pisortani oqartussanit aalajangersimasuniit pisartakkat aalajangersimasut ingerlaannartumik tunniuneqartarneri pillugu aalajangersakkat aalajangersarneqarput.

Peqatigisaanik siunnersuummi § 8-mi akiliutaasoq, imaluunniit akiliutaasup ilaa akileeqqusissummik akiliinermut atorineqqaqusaanngitsoq, akiliisussaataitaasut akiliinerminni allassinnaavaat, makkuninnga pisoqarnerani.

Aalajangersakkat 2-t pissuseq ataaseq malittarisassaqaartippaat, taamaattumik imminnut naleqqiullugit aalajangersakkat atuuffiisa erseqqissarneqarnissaat kissaatiginarluni, immaqalu aamma ilumut pissuseq ataaseq sammineqarpat ataatsimuulersinnissaat eqqarsaatigineqarluni.

Oqaaseqaatit aalajangersakkat taakku marluk siunnersuummi § 8-mi ataatsimuulersinneqarput. Aammattaaq aalajangersakkani oqaasertat assigiissarneqarlutik.

5) Inatsisini allani kingunerisaanik allanngineq

Siunnersuummut nassuiaatini allanneqarpoq siunnersuut akuerineqassappat inatsisini allani il.il. kingunerisaanik allannguisoqarnissaa pisariaqassasoq.

Peqatigisaanik allanneqarluni kingunerisaanik inatsisini siunnersuutini allannguinissat pisariaqartut 2020-p ingerlanerani kingusinnerusukkullu piimaartut.

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq tulluartsuussasoq siunnersuummi inatsisit suut eqqorneqassanersut inatsisini sutigut allannguisoqarnissaa naatsorsuutigineqarnerisat nassuiaasoqarpat.

Malittarisassat suut atuuttuuneri paasisaqarfiginissaat eqqarsaatigalugu naalackersuisoqarfimmit tulluartsutut isigineqarpoq ilanngaassiviup atulersinnissaa sioqqullugu inatsisini allani kingunerisaanik allanngunerit naammassineqarpata.

Oqaaseqaat allannguinissamut pissutissaqaartitsinngilaq tassa oqaaseqaat kingornatigut siunnersuutit atulersinnissaanut sammimmat. Malugineqarpoq siunnersuummi siunniunneqartoq inatsit nalunaarutitigut atulersinneqassasoq, taamaalilluni aatsaat tamanna pisinnaalluni teknikikkut atulersitsinerit pisinnaalerpata attuumassuteqartunilu kingunerisaanik inatsisit naammassineqarpata.

11 Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik – (DSA)

§ 2 litra 2: Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfiup sakkortunerpaamik kaammattuutigissavaa innuttaasunut nittartagaq sullissivik.gl-ip atorneqartussaana. Pisortanit digitalikkut kiffartuussinerni atuissagunik innuttaasunut nittartakkamut ataasiinnarmut saaffissaqarneq innuttaasunut pisariinnerpaassaaq.

Sullissivik.gl toqqaannartumik inatsimmi allanneqartariaqarpoq.

Aammattaaq inatsimmit toqqaannartumik takuneqarsinnaasariaqarluni akiliinissamut takussutissat, pissarsiassat nalunaarutigineqarsimasut il.il. Pisortat Digitalikkut Allakkeriviatigut nassiunneqassasut, tak. Pisortat Digitalikkut Allakkeriviat pillugu Inatsisartut inatsisaat.

Oqaaseqaatit kingunerisaannik inatsimmi inatsimmullu nassuiaatini Sullissivik.gl eqqarsaatigineqartoq erseqqissaasoqarpoq. Pisortat digitalikkut allakkeriviat atorneqassasoq siunnersuummi erseqqissarneqanngilaq, tassa ilaatigut siunnersuummi nassuiaatini allaaserineqarmat pisortat digitalikkut allakkeriviata eqqunneqarnissaa naatsorsuutigineqarmat, maannakkullu siunnersuummi innuttaasunut nassiussineq qanoq pisassanersoq isummerfigineqanngimmat. Nassiussineq malittarisassat qaqukkulluunniit atuuttut naapertorlugit pissaaq.

§ 3, imm. 1: Qitiusumik Inunnik Nalunaarsuiffik pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisip atulersinnera pillugu peqqussut naapertorlugu kommunalbestyrelsit pineqartup sumi piviusumik najugaqarnera malillugu inunnik nalunaarsuissapput, tak. § 1 litra 3. Najugaqarfimmi paasineqarpoq sumiiffik (najugaqarfik) inuup nalinginnaasumik siniffigisartaga tak. § 6, imm. 1. Aammattaaq kommunalbestyrelsip najugaqarfeqanngitsoq pineqartup sumiiffigisartagaanut nalunaarsussavaa taanna qanoq ittuunera apeqqutaatinnagu. Najukkap aalajangersimasutut isigineqarsinnaaneranut najugarisaq aalajangersimasumik sivilissuseqassaaq, tak. § 6, imm. 2.

Siunnersuummi taamaalilluni piumasarineqarpoq sulisitsisut § 6, imm. 1 imaluunniit imm. 2 malillugu inunnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsorsimaneri naapertorlugit akissarsiortut immikkoortitissagaat. Tamanna sulisitsisunut naleqquppallaassanngilaq.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfiup tupigusuutigaa innuttaasut kikkut Inatsisartut inatsisaannut tassunga ilaanerannik innersuussineq akileraartarnermik inatsimmi nassaassaangimmat. Akissarsiaqartunut assigiinngitsunut immikkoortiterinissamik peqqusineq annertuumik sulisitsisunut artukkiissaaq, tassunga ilangullugu akissarsiortut Kalaallit Nunaata avataani najugaqartut. Akissarsiortut CPR pillugu peqqussummi § 6, imm. 2-mut ilaasut aamma akissarsiortut Kalaallit Nunaata avataani najugaqartut sulisitsisut

nammineq akissarsisittassavaat. Tamanna sulisitsisut akissarsialerissutaannik iluarsiinissamik pisariaqartitsissaaq. Iluarsiinerit taakku qularnanngitsumik assigiissaartuunngillat.

Oqaaseqaat aalajangersakkamik allannguisoqarnissaanik pissutissaqartitsivoq taamaalilluni maannakkut takuneqarsinnaalerluni innuttaasunut Kalaallit Nunaanni nuussimasutut nalunaarsugaanngitsunut akiliineq pisassasoq. Inuk nuussimasutut nalunaarsugaappat amerlanertigut sulisitsisoq ilanngaassinissamut pisussaatinneqartarpoq. Naatsorsuutigineqartariaqarpoq allannguisoqarnera apeqqutaatinnagu aamma nalornisoqartalissasoq, assersuutigalugu innuttaasup kommunimit nuussimanini nalunaarutigisimanngippagu imaluunniit marlunnik najugaqarfeqarpat. Taamatut pisoqaratarsinnaavoq, aalajangersakkamili siunertaq tassaavoq innuttaasup aalajangersimasup siunnersuummi aalajangersakkanut ilaanera imaluunniit ilaannginera pillugu nalornissuteqarsinnaaneq minnerpaatinniarlugu.

§ 12: Siunnersuut taanna digitalikkut aaqqiinerit annertuutigut innuttaasunut sammisuunissaannik pisariaqartitsivoq. Aningaasat atorsinnaasat allanneqarsimasut imatut qaffasissuseqarput innuttaasut inatsimmut tassunga ilaasut, tak. § 9, imm. 1, digitalikkut nalunaarsukkanik ilaasortaanissamut, kiisalu atortunik elektroniskiusunik aammalu oqarasuaatigut angallattakkanik nutaalianik imaluunniit qarasaasianik pisinissamut aalajangiussimanissaanullu akissaqarnatik. Pingaartumik aamma eqqarsaatigineqassappat ineqarnermut aningaasartuutit aningaasat taakku iluanni akilerneqartussaanerat.

Naatsumik erseqqissarneqassaaq aningaasat atorsinnaasat ineqarnermut aningaasartuut allallu akiligassat sioqqullugit Ilangaassivik aqqutigalugu akileqquneqarsinnaasut sioqqullugit naatsorsugaammata. Tassa imaappoq innuttaasup ineqarnermut akiliummik akiliisimannginera apeqqutaatinnagu innuttaasoq aningaasanik atorsinnaasanik tunineqarnissaa qulakkeerneqartoq. Innuttaasoq namminersortuni inissiami attartortakkami najugaqarpat aningaasat atorsinnaasat tiginissaannut siunnersuut periarfissiivoq. Oqaaseqaat annikitsumik maannakkut siunnersuummut sammisuuvoq, soorlu nalinginnaasumik aningaasaqarnikkut atukkanut nunami innuttaasut ilaannut ajoraluartumik inissisimaffigisaannut sammilluni.

§ 32: Nassuiaatini pisortat aningaaserivimmi kontuat pillugu malittarisassanik eqquassinissamut naatsorsuutigineqartumut innersuussivoq. Ilangaassivik atorsinnaassappat pisariaqarpoq aningaaserivimmi konto pillugu paasisutissanik Ilangaassivimmut innuttaasut nalunaaruteqarnissaat kiisalu siunertamut atorneqarsinnaasumik aningaaserivimmi kontumik pissarsisinnaanerat.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfimmi Kalaallit Nunaata Danmarkimi Nemkontomik atuisinnaanera pillugu Danmarkimi Digitaliseringsstyrelsimi maannakkut isumaqatiginninniarpoq. Danmarkimi Nemkonto pillugu inatsit Kalaallit Nunaannut peqqussummut periarfissamik imaqqanngilaq. Peqqussummut aamma Kalaallit Nunaannut

naleqqutinngilaq, tassa aalajangersakkat amerlanersaat Danmarkimi pissutsinut sammisuummata. Pissutsit taakku amerlanerit Kalaallit Nunaannut inatsisissamut siunnersuummik taassuminnga aaqqiipput.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfiup taamaattumik siunnersuutigissavaa innuttaasut konto normuminnik qanoq nalunaaruteqarnissaannut aalajangersakkat pisariaqartinneqartut inatsisissatut siunnersuummi ilaatinneqalissasut imaluunniit nalunaarutikkut tamanna pillugu aalajangersakkanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaallutik.

Innuttaasut aningaaserivimmi kontumut pisinnaatitaaffeqarnerat pillugu ajornartorsiut aaqqiiffiginiarlugu Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfiup kaammattuutigissavaa Akiliinermi kontut pillugit inatsit Kalaallit Nunaannut aalajangersarneqassasoq. Tassani kapitali 4-mi aalajangersarneqarpoq tunngaviusumik akiliinissamut kontumut innuttaasut pisinnaatitaaffeqarnerat. Tamanna pisariaqarpoq, tassa inatsisissatut siunnersuummi tassani isumaginninnikkut pisartakkanik tamanik tunniussisarnerit ilaammata. Tamanna innuttaasut atugarliortut qulakkeerniarlugit.

Siunnersuummi matumani pisortat aningaaserivimmi konto pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa tulluannngilaq. Tamanna pillugu aalajangersakkat immikkut inatsimmiittariaqarput. Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfimmit soorlu eqqaaneqartoq tulluassaaq akiliinissamut konto pillugu inatsimmik eqqussisoqarpat.

§ 36: Siunnersuutigineqarpoq Akileraartarnermut ingerlatsivik Ilangaassivimmik aqutsinermik isumaginnissasoq. Tamanna inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummut naleqqiullugu nangaanartutut isigineqartariaqarpoq. Siunnersuummi § 34, imm. 2 naapertorlugu innuttaasumik akuersinertaqanngitsumik inuk pillugu paasissutissanik kommunalbestyrelsi akileraartarnermik ingerlatsivimmut tunniussisinnaavoq, tassunga ilanngullugit inummut tunngasut paasissutissat.

Kommuni pisortanit ikiorsiissutinik tunniussisarpat ikiorsiineq taanna Ilangaassivimmut akilerneqassaaq, taassumalu ikiorsiissutit innuttaasup kontuanut ikillugit. Ilangaassivik tassunga atatillugu pisartagaqartoq aamma pisartat suuneri il.il. pillugit paasissutissanik tigusaqassaaq. Paasissutissat taakku inummut mianernartuusinnaapput. Tunniussinerit naammassineqarnissaannut aamma paasissutissat naatsorsuinerni imaluunniit Ilangaassivik pillugu nittartakkami innuttaasumit pissarsiarineqarnissaannut Ilangaassivimmit atorneqassapput.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfiup naatsorsuutigaa taaguut "inummut tunngasut" paasissutissat nalinginnaasut, isertuussassat immikkullu isertuunneqartussat inuk pillugu paasissutissani kukkusumik allanneqarsimasoq, tak inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi §§ 6-8. Inummut tunngasut paasissutissat Tunngaviusumik inatsisini § 72-imi illersugaasunut ilaapput.

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq taamaalilluni maannakkut allassimalerluni "paasissutissat isertuussassat".

Aalajangersagaq taanna pissutigalugu akileraartarnermik ingerlatsivik peqqissutsimut tunngasunik paasissutissanik, tak. inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi § 7, aamma isumaginninnermi pissutsit pingaaruteqartut aamma pinerluttulerinnermi pissutsit pillugit paasissutissanik, tak. inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi § 8 katersissaaq. Akileraartarnermik ingerlatsivik taamaalilluni inuk pillugu paasissutissanik katersaqalissaaq akileraartarnermik ingerlatsiviup innuttaasup akileraarutininik akiliinissaanik aalajangersaasunik pingaarnertut suliassaanik allanik naammassinninnissamut pisariaqanngitsutut isigineqartunik. Ilangaassivik akileraartarnermut ingerlatsivimmut ilaalissappat akileraartarnermik ingerlatsivimmi immikkoortut allat Ilangaassivimmi inuk pillugu paasissutissanik katersorneqarsimasunik pissarsisinnaannginnissaat qulakkeerneqassaaq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Siunnersuummi § 1-imi takuneqarsinnaavoq isertitanik akiliinermik tunniussinermillu isumaginnittumik aaqquissuussinnermi eqquassinissamut kiisalu akiligassanik akileeqqusissummik eqqussisoqarnissaanik inatsit siunertaqartoq.

Akiliinerit tiguinerinut pissusissamisoortumik atasumik Ilangaassivik tiguisusaaq aningaasallu taakku suunerit pillugit paasissutissanik tigusaqassaaq. Taamaaqataanik Ilangaassivik akiliinissamut peqqussutini, pissarsisussamit nassiunneqartuni akiligassap suunera imarisaalu pillugit paasissutissanik tigusaqassalluni. Tassani pineqarsinnaapput paasissutissat isertuussassat, assersuutigalugu siumoortumik akilersuutininik akileeqqusineq pineqarpat. Ilaatigut akiliinernik nuussinerit isumaginnissaannut aningaasallu tiguisussamut eqqortumut tunniunneqarnissaannut, ilaatigullu paasissutissat innuttaasunit pissarsiarineqarsinnaasunngortinniarlugit paasissutissat taakku Ilangaassivimmit atorineqassapput.

Ilangaassiviup paasissutissat taakku inatsimmi siunertaasup iluaniittunut siunertamut atussavai. Ilumoorpoq aaqqiinerit atulersinnerini qulakkeerneqassammat sulisut attuumassuteqartut kisimik paasissutissanut periarfissaqassammata. Tassunga atatillugu sulisut nipangiussisussaataaernerat pillugu siunnersuummi aalajangersakkanut aamma nalunaarsukkanut akisussaaneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarnissaanut innersuussisoqarpoq.

§ 38, imm. 1: Ukiunut qulinut ingerlatsinnermi isumaqatigiissutit aaqquissuussinerup qanoq pisariunngitsuunera eqqarsaatigalugu naleqqutinngitsumik sivisuutut isigineqarput. Isumaqatigiissutinik akulikinnerusumik nutarterisarnerit piffissami ingerlatsiviusumi akisuumik inerisaaffiunngitsumik Ilangaassiviup tulluarnissaanut pitsaanerusumik

periarfissiissapput. Pisortat oqartussaaffigisaanni suliffeqarfiinilu nioqputissanik kiffartuussinernillu pisinermut tunngatillugu neqerooruteqartitsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaattut siunnersuut maannakkut Inatsisartuni suliarineqartumut innersuussisoqarpoq.

Aalajangersakkami tunngavissiisoqarpoq ukiut qulit tikillugit ingerlatsinermi isumaqatigiissusiortoqarsinnaasoq. Ingerlatsinermi isumaqatigiissut taamaalilluni sivikinnerusumik sivilissuseqartussatut isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq, tamanna iluaqutaasutut isigineqarpat. Soorlu Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfimmiup iserfigigaa inuiaqatigiinni ingerlaqqinnermut aalajangiisoq aaqqissuussineq pineqarpoq. Aaqqissuussinermi siunissami ungasinnerusumi ingerlatsineq pillugu isumannaatsumik pilersitsisoqarnissaanut tamanna pissutissaqartitsivoq.

Nalinginnaasumik: Ilanngaassiviup kalaallit nunaanni inuiaqatigiinnut qarasaasiatigut ingerlaqqinnermut annertuumik aalajangiisutut Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfimmit isigineqarpoq.

- Ilaatigut qarasaasiatigut aaqqissuussinernit allanit arlalinniit inuk pillugu paasissutissanik Ilanngaassivik katersivoq. Qarasaasiatigut aaqqissuussinerit taamaallaat siunertaraat suliassami aalajangersimasumik naammassisaqarnissaq qitiusumillu qarasaasialeriffimmut ingerlateqqinneqartussatut eqqarsaatigineqanngitsunik.
- Ilaatigut akissarsianik tamanik tunniussinissaq qarasaasiatigut aaqqissuussinermi ataasiinnarmiit pisassasoq. Akissarsisitsilernerim qarasaasiatigut kukkuneqarpat tamatuma kingunerissavaa Kalaallit Nunaanni akissarsiorlut arlaannataluunniit akissarsinngitsoornerat. Aamma taamaappoq inunnt pensionisisussanut pisortaniillu isumaginninnermi pisartagaqartunut.

Tamanna eqqarsaatigalugu naatsorsuutigineqarpoq Ilanngaassiviup ingerlanneqarneranut aningaasartuutit aserfallatsaaliinermullu qaffasissasut. Ilanngaassivik sivilunerpaamik nalunaaquttat akunnerini 24-ini ingerlanngitsoorsinnaavoq. Akissarsianik, pensioninik isumaginninnermilu pisartakkanik tunniussinerup nalunaaquttap akunneri 24-t sinnerlugit kingusinaarneq akuerineqarsinnaanngitsutut isigineqartariaqarpoq.

Oqaaseqaatit siunnersuutip imarisaanut tunngasuunngillat, kisiannili kingornatigut ineriartortitsinermut atulersitsinermullu sammisuullutik. Naalakkersuisut isumaqataapput aaqqissuussineq tassaassammat inuiaqatigiinni ingerlaqqinnermut aalajangiisoq aaqqissuussineq, ingerlatsinerup qaffasissumik isumannaatsuunissaanik aalajaatsuunissaanillu piumasaqaateqartoq.

12 Datatilsyni

Allakkatigut 30. april 2019-imeersukkut akiliisarfik Ilanngaassivik pillugu inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut missingiummut qulaani taaneqartumut Datatilsyni oqaaseqaateqaqqullugu Namminersorlutik Oqartussanit qinnuigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 36-imit takuneqarsinnaavoq "akileraartarnermik ingerlatsivik inatsisartut inatsisaannik aqutsinermik isumaginnissasoq". Aammattaaq siunnersuummi § 38, imm. 2-mit takuneqarsinnaalluni " Naalackersuisut periaatsimut akisussaasussamik, akiliutinik tunniussinernillu aqutsinermik isumaginnissamik, kiisalu akiliutissanik nuussinernik suliaqartussamik, toqqaassapput."

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatinit nalinginnaasunik immikkoortoq 2.9-mi allassimalluni akileraartarnermik ingerlatsivik "Ilanngaassivik pillugu qitiusumik oqartussaassasoq", aamma akileraartarnermik ingerlatsivik aaqqissuussinermi pilersitsinermut ingerlatsinermullu akisussaassasoq. Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik Naalackersuisut sinnerlugit Ilanngaassivimmik akileraartarnermik ingerlatsiviup ingerlatsineranik nakkutilliisuussapput".

Datatilsynip aamma paasivaa Ilanngaassivik iluaqutigalugu tunniussinernut oqartussat assigiinngitsut arlallit akisussaassasut. Tamatuma kingorna Datatilsynimit malugineqarpoq nakkutilliisoqarfimmu erseqqinngitsoq ingerlataqartut peqataasut, Ilanngaassivimmi suliarineqartussanut inuk pillugu paasissutissat pillugit nalunaarsukkanut akisussaasut pillugit qanoq annertutigisumik isummertoqarsimanersoq, imaluunniit nalunaarsukkanik passussisoqassanersoq.

Datatilsyni ilisimatitsisinnaavoq qarasaasiakkut paasissutissanut akisussaasoq tassaammat inuk imaluunniit suliaqarfik inatsisitigut akisussaasoq, pisortani oqartussaasoq, suliffeqarfik imaluunniit ingerlatsivik alla sunaluunniit kisimi allanilluunniit peqateqarluni paasissutissanik qanoq siunertaqarluni atortulersuutillu suut atorlugit suliarinninnissamik aalajangiisartoq. Nalunaarsukkanik suliarinnittoq tassaavoq inuk imaluunnit inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaataasorlu, nalunaarsukkanut akisussaasoq sinnerlugu paasissutissanik suliarinnittusoq.

Nalunaarsukkanut akisussaasoq ilaatigut inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi immikkoortoq III-mi nalunaarsugaasut pisinnaatitaaffiinik isumaginninnermut akisussaasoq, taamaalilluni inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi § 31-mi paasisimasaqartuusussaq.

Inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit peqqussummi kapitali 11 malillugu nalunaarsukkanut akisussaasup aamma suliarinninnerup isumannaatsuunera qulakkiissavaa, tassunga ilanngullugit paasissutissat nalaatsornermik imaluunniit inatsisinik

unioqqutsitsisoqarneratigut nungutinneqarsinnaanerit, annaaneqarsinnaanerit
ajorseriaateqarsinnaanerit illuunniit akiorniarlugu kiisalu allanit susassaqqanngitsunit
ilisimaneqalersinnaanerit, atorneqarsinnaanerit allatulluunniit inatsimmut akerliusumik
passuneqarsinnaanerit akiorniarlugu teknikkkut aqqissuussaaniikkullu isumannaallisatit
pisariaqartunik qarasaasiakkut paasissutissanut akisussaasoq aalajangiissaaq. Taamaaqataanik
nalunaarsukkanik suliarinnittunut atuulluni, tak. inuk pillugu nalunaarsukkat pillugit
peqqusummi § 41, imm. 3.

Inuk pillugu paasissutissanik suliarinninnermut atatillugu paasissutissat pillugit kina
nalunaarsukkanut akisussaanerata aalajangersarneqarsimanissaa pingaaruteqartuusoq
Datatilsynimit erseqqissarneqarpoq. Datatilsynimit tunngavigineqarpoq inuk pillugu
nalunaarsukkat pillugit peqqussummi aalajangersakkat ilanngaassivimmi inuk pillugu
paasissutissanik suliarinnittoq pillugu nalunaarsukkanut akisussaasumik eqqortumik
isumagineqarnissaat.

Datatilsyni siunnersuummut allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

*Datatilsynimit tusarniaanermi akisummi pingaarnertut oqariartuutaasumit
takuneqarsinnaasoq tassaavoq nalunaarsukkanut akisussaasut oqartussat kikkunerinik
aalajangersaasoqarnissaa. Nalunaarsukkanut akisussaaneq pillugu siunnersuummi
aalajangersakkanut oqaaseqaatit tamanna tunngavigalugu nalunaarsukkanut akisussaanerup
passunnissaanut pitsaanerumik nassuiaalluni itisiliisoqarpoq. Tamatuma saniatigut
paasissutissanut nalunaarsukkanut akisussaasuuneq pillugu maleruagassanik
erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.*

13 Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik (ININ)

Aallarniutigalugu ININ-imit ajuusaarutigineqassaaq tusarniaanermi akissutip kingusissukkat
nassiunneqarnera.

ININ Nukissiorfiit tusarniaanermi akissutaannut 4. juni 2019-imeersumut isumaqataavoq.
Aammattaaq allakkiaq taanna ilanngunneqarluni.

ININ naliliivoq Nukissiorfiit akiliisitsiniartarnerata allanngortissinnaaneranut atatillugu
kalaallit nunaanni inuiaqatigiinni ingerlatseqatigiiffiup pingaaruteqartumik inissisimaneq
sillimaffigineqassasoq.

Nukissiorfiit tunngaviatigut Kalaallit Nunaanni illut tamaasa kiffartuussaraat, taamaalilluni
akiliisitsiniartarfimmi allannguisoqassappat pingaarluinnarpoq allannguinerit taakku
Nukissiorfiit akiliisitsiniartarneranit ilumut pitsaanerulersitsinissaat.

ININ-imit taamaattumik siunnersuutigineqarpoq Nukissiorfiit aaqqissuussinermut pineqartumut ilaatinneqassanngitsaq imaluunniit Nukissiorfiit tamatuma annertunerusumik ilusilersornerani peqataatinneqassasoq, taamaalilluni Nukissiorfinnit allanneqartut naleqqutinngitsut sapinngisamik pinngitsoortinneqarlutik. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq Nukissiorfiit amerlanerit piumasarisannik kiffartuussisuummata taamaalillunilu kiffartuussinermik matusisinnaanermut annertuumik kimigiisernissamut sakkussaarluni.

Innaallagiaq, imeq kiassarnerlu innuttaasuni tunngaviusumik pisariaqartinneqarput. Pilersuineq pillugu akiligassat taamaalilluni siunnersuummi ineqarnermut akiliutinut tulliuullutik pingaarnersaapput. Aamma ilumoorpoq Nukissiorfiit pilersuisutut pitsaasunik kimigiisernissamut periarfissaqarmata, tassa ikittuinnaat innaallagiaq, imeq kiassarnerlu pinngitsoorsinnaammassuk. Akiligassalli piffissamut akilernerqartarnissaat Nukissiorfinnut sullitanullu suli pitsaaneruvoq.

Pisortanut akiitsunik akiliisitsiniarnermik periarfissiisumik suliniutit ingerlanneqarnissaannut pisariaqartitsisoqarneranut ININ paasinnippoq. Peqatigisaanilli tamatuma kingunerisariaqarnagu inuussutissarsiortunut annertuumik unamminartunngornissaa, taamaattumik aaqqissuussineq ajornanngitsumik suliarineqarsinnaasariaqarluni. Digitalikkut aaqqiisoqarnissaa siunniunneqarpassippoq, taamaattumik Kalaallit Nunaanni sumiiffinni aalajangersimasuni suli internetsikkut atassutit unamminartuuneri sillimaffigineqartariaqarlutik.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Ilumoorpoq digitalikkut aaqqiinerit siamasissumik atorneqarnissaasa siunniunneqarnerat. Ilanngaassiviup atorneqarnissaanut kommunit aamma ilitersuussinissaannut ikiuinissaannullu siunnersuummi peqquneqarput. Pisortat digitalikkut allakkeriviannik innuttaasut atuisinnaanngippata innuttaasunut nalunaarutinik il.il. tunniussinissamut periutsit allat atorneqartariaqarput.

Ilanngaassivik aqputigalugu akissarsianik tunniussisarnissamut sulisitsisut tamarmik peqquneqartussaagunarput, atorfeqartoq pineqartoq tassunga nalunaarsimanera imaluunniit tassani peqataanissaanut peqquneqarsimanera apeqqutaatinnagu. Taamaammata akissarsisitsinerup kingusinaarsinnaanerani kina akisussaassanersoq erseqqissumik takuneqarsinnaasariaqarpoq. Maluginiarneqarmat piffissaq sumiiffillu eqqorlugu akissarsisitsinnginneq annertuumik sumiginnaanertut isigineqassaaq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Siunnersuut malillugu isertitat innuttaasumit tiguneqarsinnaaneri kingusinnerpaamik ulluinnaat marluk sioqqullugit paasissutissat pisariaqartut nalunaarutigineqarlutillu sulisitsisut akiliisassapput. Sulisitsisoq tamatuminnnga naammassinnittoq pisussaaffimminik piffissaagallartillugu naammassinnissimasutut isigineqassaaq. Sulisitsisoq iluaqutaasumik assersuutigalugu

isumaqatigiissutit tulluarsarsinnaavai taamaalilluni akissarsiat il.il. Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqassasut takuneqarsinnaalluni. Tulliulluni pingaarpoq Ilangaassivimmik aaqqissuussineq taakku isertitat piffissamut innuttaasumut tunniunneqarnissaannut ingerlatsinikkut pisariaqartumik patajaatsumik aaqqissuunneqarluni.

Suliffeqarfiit sulisunik aalajangersimasuunngitsunik il.il. atuisut taamaalillutillu tiimi suliffiusoq naapertorlugu sulinerat naatsorsorneqartarluni tiimit taakku akilernissaat sioqqullugu aaqqissuussinermut akiliinerit isumaginnissaat ajornartorsiutaassaaq.

Siunnersuutip kingunerisaanik akissarsiat akissarsiortumit tiguneqarnissaat ullunik marlunnik sioqqullugu Ilangaassivik aqutigalugu isertitanik sulisitsisoq innersuussisariaqarpoq. Isertitat akissarsiortumit qaqugu tiguneqarsinnaaneranut sulisitsisup pisussaaffiini siunnersuut allannguinnilaq. Tamatumunnga amerlanertigut apequtaasarpoq isumaqatigiissummut sorlermut akissarsiortoq ilaanersoq. Tiimit suliffiusut akilernissaasa isertitallu akunnermusiaqartumit tiguneqarnissaasa akornanni nalinginnaasumik ullut arlallit ingerlasarput.

14 Nukissiorfiit

Nukissiorfiit ulloq 30. april 2019-imi "akiliisarfik Ilangaassivik pillugu inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut pillugu tusarniaaneq" tiguaat.

Nukissiorfiit nuannaarutigalugu paasivaat 2017-imi taamaaqataanik siunnersuummit saqqummiunneqartumit innaallagissamut, imermut kiassanermullu akiliinissamut piunasaqaatip qaffasinnerusumik inissinneqarsimammat.

Nukissiorfiilli kingumut uparuassavaat siunnersuutip kingunerissagaa Nukissiorfiit sullitanut akiitsoqartunut nukingisaarinernut matusisarnernullu maannakkut suleriaaseq sunnerneqarluni.

Maannakkut nukingisaarinernut matusinernullu suleriaaseq una Nukissiorfinnit atornerqarpoq. Aprilip qaammataani atuineq aallaavigalugu uani assersuusiortoqarpoq:

Akiligassaq ullulernerqartoq	30. april 2019
Aprilip qaammataani atuinermut tunngasumik akiligassamik nassiussineq	15. maj 2019
Ulloq akiliiffissaq kingulleq	3. juni 2019
Nukingisaarineq siulleq	24. juni 2019
Nukingisaarineq 2	11. juli 2019
Matunegartussanut ilanngussineq	25. juli 2019
Akiliisimanermut uppenarsaat takutinneqanngippat matusineq	26. juli 2019

Taamatut suleriaaseqarnikkut sullitanik matusinissamik Nukissiorfiit aallartitsisinnaapput, taamaalillunilu sullitap akiitsuisa qaffanneqarnissaat pinngitsoorneqarluni. Akiligassaq aatsaat qaammatini pingasuni Ilangaassivimmit akilerneqartussatut uninngassappat tamatumalu kingorna Nukissiorfiit aaqqissuussinerannik akileeqqusinermut nuuppat tamanna qaammatinik pingasunik atueqqinnermik kinguneqassaaq, taamaalilluni sullitap Nukissiorfinnut akiitsui qaffallutik.

Ingerlaqqilluni Nukissiorfinnit uparuarneqarpoq sullitat qaammammut 150 aamma 200-it akornanni akiitsut akilersimanerinit uppernarsaammik takutitsinissamut periarfissamik atuisarmata, taamaalilluni ullormi kingullermi matusaanissaq pinngitsoortillugu. Tamanna suli periarfissaassanersoq paasinanngilaq. Periarfissamik taassuminnga sullitat arlallit atuisuummata tamatuma ingerlatiinnarnissaa Nukissiorfimmit kissaatigineqarpoq.

Oqaaseqaat allangortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Tusarniaanermi akissummit takuneqarsinnaavoq piffissaagallartillugu ullup akiliiffissap kingorna qaammatit marlungajaat kingorna Nukissiorfiit matusisartut. Siunnersuummi matusinermi sulinissap aallartinnissaanut akiliinissamut piffissaq qaammatit 3-t tikillugit sivissuseqassaaq. Siunnersuummi akiligassanik akileeqqusinermut Nukissiorfiit ilaassappata tunisinermi akiligassanik akileeqqusarnerit tulluarsarnissaat tulluassaaq, taamaalilluni matusinissamut sulinerit akiligassap Ilangaassivimmiit peerneqarnerata kinguninngua aallartinneqarluni. Ilangaassivimmi akiligassamik akiliinissaq pillugu akiliinissamik eqqaasitsissummik kaammattuinermilluunniit pissarsisussap imaluunniit Ilangaassiviup nassiussisarnissaanut aamma aporfissaqarnera takuneqarsinnaanngilaq. Piffissap akiliiffiusussaq sioqqullugu taamatut akiliinissamut eqqaasitsinerli sullitamut akiliummik kinguneqassanngilaq.

Kiisalu Nukissiorfiit malugeqqullugu Nukissiorfiit sullitai tassaammata tunngaviatigut Kalaallit Nunaanni inoqutigiit tamarmik, amerlanertigullu inoqutigiinni ataatsini akiliisussatut inuk ataaseq nalunaarsimasarluni. Ullumikkutut akiliineq nalunaarsimasumiit pisarsinnaavoq, kisianni aamma inoqutigiinni ilaasortat allat, ilaquuttat allallu nalunngisat akiligassap akilerneqarnissaanut ikiuussinnaallutik. Ilangaassiviup aaqqissuussinera taamatut eqaatsiginngilaq, tamannalu Nukissiorfinnit nalilerneqarluni sullitanut akornutaasinnaasoq. Tamanna Nukissiorfinnit tulluartutut isigineqanngilaq.

Oqaaseqaat allangortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Eqqarsaatigisat erseqqissarneqartut nalunaarutit malinnaasussat, suleriaatsit qarasaasiatigullu aaqqissuussinernik ilusilersuineri sulinerup ingerlaqqinnerani ilanngunneqartussaassapput. Siunnersuut malillugu akiligassap ataatsip akiitsoqartunut arlalinnut nalunaarutiginissaanut periarfissaqarpoq. Tamanna pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut aamma piginnaatinneqarput. Aammattaaq siunnersuummi akiligassani Ilangaassivimmiittuni innuttaasup imaluunniit taassuma inoqutigisaasa aningaasanik akiliinissaannut aporfiliisoqarnani. Akiligassat ingerlaavartumik inunniillu arlalinniit akilerneqartarnissaannut periarfissinissamut

naleqqiullugu teknikikkut suut periarfissaanersut killiliisoqarnersorlu qulaajarneqartariaqarluni.

Eqikkaalluni oqaatigineqarsinnaavoq Nukissiorfiit suleriaatsiminnik allannguisussaassapput, taamaalillutik Ilangaassivimmi aqqissuussinermut ilaasinnaalerlutik, kisianni aamma Nukissiorfiit isumaqalersinnagit aqqissuussineq Nukissiorfinnut illuinnaasiortumik iluaqusiissasoq. Nukissiorfiit naliliipput inatsisissatut siunnersuut inerisarneqarnissamut suli pisariaqartitsisoq, akiliisitsiniarnermut erseqqissumik iluaqutaasunik pilersitsinissamut, aamma maannakkut akiliisitsiniarnermi periarfissanik annikilliliinani, tamanna inuiaqatigiinnut annaasaqartitsilluni. Taamatut inerisaaneq assersuutigalugu suliffeqarfiup sullitat ilaannik isumaqatigiissuteqarnissaanut periarfissat annertusissavai, allalli manna tikillugu isumagineqassallutik. Siunnersuutip qanoq suli pitsaanerulernissaa pillugu oqallinnermi Nukissiorfiit peqataarusupput.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Ilumoorpoq Nukissiorfiit akiligassanik akileeqquisarnermut ilaassappata Nukissiorfiit suleriaasertik allanngortittussaassavaat tunisinermilu pilersuinerimli piumasaqaatitik il.il. tulluarsarlugit.

Siunnersuutip siunertaraa Kalaallit Nunaanni akileeqquisarnerup ataatsimut pitsaanerulersinnissat siunissamilu akiitsut amerliartornerisa annikillisinnissaannut peqataanissaq. Taamaalilluni imaassinnaavoq Nukissiorfiit, suliffeqarfiup immikkut pitsaasumik akiliisitsiniarnermik kimigiisernissamullu periarfissaqarnera pissutigalugu, siunnersuummi matumani malunnartumik pitsaanerulissanngitsoq imaluunniit ajornerusumik inissisimalissasoq, naatsorsuutigineqarporli pisortani pissarsiaqartussat ataatsimut isigalugit akiliisitsiniarnerup qaffasinnerusumik kinguneqartitsineranik akiitsullu ikilineranik misigisaqassasut.

15 Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA)

Inuiaqatigiit aqqissuussinerlu ullumikkutut isikkoqartillugit taava Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup tungaaniit tamanna isumaqassaaq siunnersuutip matuma akissarsiatigullu paasissutissat qanoq ilinerani pissarsiarinissaannut piumasaqaatit tak. § 6 (ulluinnaat marluk sioqqullugit) kingunerisinnaavaat namminersorlutik oqartussani ullut 14-ikkaarlugit akissarsiaqartunut tamanut akissarsisitsineq tallimanngornerit allortarlugit siusinnerpaamik ataasinngornermut nuuttariaqalissasut. Akissarsiat taamaattumik ullumikkut ullut tallimanut taarsiullugu sulinermi allagartat tunniunneqarneriniit ullut arfineq marluk kingorna siusinnerpaamik tunniunneqarsinnaalissapput. Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik naliliivoq taamatut allannguinerup kingunerissagaa atorfeqartut tungaannit annertuumik naammaginnikkunnaarneq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamik pissutissaqalersitsinngilaq. Ullut 14-ikkaarlugit akissarsiaqartut pillugit Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit (ININ) tusarniaanermi akissutip akineqarneranut

innersuussisoqarpoq. Akunnermusiaqartumut akissarsisitsinermi siunnersuutip sunniutai sulisitsisumit ilanngunneqartariaqarput. Innuttaasoq ullumikkutut akissarsiami assingi tigusartussaavai, ilumoorporli isertitat ilaasa ullumikkumut sanilliullugu kingusinaartarnissaat. Inuk atorfimmi ingerlaannassappat piffissamut tulluuttumut akissarsiat piffissap killiliiffiusup kingornaniittut ilanngunneqassappat, ilaalu ilanngullugit.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup aamma uparuarniarpa CPR normoqanngitsuni piffissani sivikitsuni najugaqartut utaqqiisaasumilluunnit Kalaallit Nunaanni sulisut inuit aqqissuussinermi nutaami sillimaffigineqassammata. Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup maannakkut misigereerpaa inuit CPR-normoqarlutik nalunaarsugaanngippata aamma inuit nalunaarsorsimaffianni najugaqanngippata akissarsisitsiniarnermut atatillugu ajornartorsiuteqartoq, tamanna aqqissuussinermi nutaami matuma ajornartorsiutinngoqqiinnassaaq, teknikikkut imaluunniit inatsimmi ilaatitsinnginnissamut aalajangersagaqarnissamik periarfissaqarnikkut isumagineqartussaq.

Nalinginnaasumik atuuttussaq tassaavoq inuit CPR-normoqanngitsut siunnersuummut ilaasusaanngimmata. Inuk CPR-normumik tunineqarpat aamma Kalaallit Nunaanni najugaqarpat inuup nuussimasutut nalunaarsugaalernissaata tungaanut siunnersuummut ilaalissaaq.

Inuk CPR-normumik qaqugu tunineqassanersoq aamma Kalaallit Nunaanni najugaqartutut nalunaarsugaassanersoq CPR pillugu inatsimmi malittarisassat apeqqutaapput. Aallaaviatigut inuk Kalaallit Nunaannut nuuttoq CPR-normoqartussaavoq, aamma taamaappoq nunami maani akileraartarnermi suliamik suliarinninnermi atuinissaq pisariaqartinneqalerpat.

Tamatuma nanginneratut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup aamma paasivaa akissarsisitsinermut atatillugu tunniussinermut akisussaaneq siunissami Ilanngaassivimmiilissasoq sulisitsisumiinnani, inuit CPR-normu aqqutigalugu Nemkontoqanngippata. Inuit sulinerminnut akissarsinngitsoornissaat pinngitsoortinniarlugu inuit sukkasuumik ajornanngitsumillu Nemkontomik pilersitsinissaat qulakkeerniarlugu Danmarkimi qanoq iliortoqartarnersoq misissorneqartariaqarpoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Ilanngaassiviup eqqunneqarnissaanut tunngaviusoq tassaavoq pisortat aningaaserivimmi konto pillugu inatsisip eqqunneqarnissaa. Inatsisip taassuma siunertaraa innuttaasut kontumik nalunaarsuisimanissaat, oqartussat akiliinernut innersuussinermi atorsinnaasaat.

Akissarsiat ilaannik akiliigallarnissamik pisariaqartitsinermut atatillugu susoqarsinnaanersoq aamma misissorneqassaaq. Akiliigallarnerit aamma Ilanngaassivimmut akilerneqartassanersut tamannalu qanoq passunneqassanersoq akissuteqarfigineqassaaq, tassa sulisut

maannakkorpiaq aningaasanik amigaateqartillugit akiliigallernerit suliarineqartarmata. Taamatut qaavatigut passussinerup aamma kingunerissavaa sulisoq nammineq pissutigalugu imaluunniit pisut naatsorsuutiginnisat allat pissutigalugit sulinermi allagartat amigaataaneri pissutigalugu siullermik akissarsiassaminik pissarsisimanngitsumut sulisumut tunniussinerit malunnartumik kinguaattoorfiuneri. Tamanna qanoq passunneqarnissaanut isummertoqartussaassaaq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Akiliigallarnej akissarsisitsinerit allat assingalu ilanngaassivik aqutigalugu tunniunneqartussaassapput. Tamatuminnga pisariaqartitsisoqarpat siunnersuut naapertorlugu atulersinneqartunik akiligassanik akiliinermi atorneqartussaannigitsunik ingerlaannartumik tunniussinerit akiliinerillu pillugit nalunaarummut akiliinerit ilaasariaqarput.

16 Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik akiliisitsisarfik Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuummut nassiunneqartumut oqaaseqaatinik saqqummiussinissamut periarfissinneqarami qujavoq.

Naalackersuisoqarfik tusarniaanermut atatillugu Peqqissutsimut Pitsaaliuinernullu Aqutsisoqarfimmit Peqqinnissaqarfimmi aqutsisunit ilanngussassanik aamma piniarsimavoq. Taakkua oqaaseqaataat tusarniaanermut akissuteqaammi ataatsimoortumi matumani ilaatinneqarput.

Ilangussamiippoq inatsisissatut siunnersuut track-changes-itaqartoq. Tassani oqaatsitigut iluarsinerit annikinnerusut allassimapput, kisianni aamma inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit nassuiaatillu allassimallutik.

Nalinginnaasumik pisortani akiitsut akilinngitsuukkat qaffasippallaartoq, aammalu taakkua annikillisinnissaannut suliniuteqartoqartariaqartoq, Naalackersuisoqarfik isumaqataavoq. Aammattaaq akiitsunik akilinngitsuugaqalinnginnissap pitsaaliortinnissaa pingaaruteqarpoq.

Naalackersuisoqarfik naliliivoq inatsisissatut siunnersuutip ilinniagaqarsimanngitsunik aammalu aalajangersimasumik sulisussanik Danmarkimeersunik Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi sulisussarsiniartarnej ajornakusuulersissinnaagaa. Tamatumunnga tunngavilersuutigineqarpoq sulisut taamatut akiitsunik akiliisitsiniartarnermik sungiusimasaqannginnerat.

Inuit Kalaallit Nunaanni najugaqarlutik nalunaarsorsimanngitsut atuuffissaani ilaatinneqanngimmata neriulluarnarpoq. Peqqinnissaqarfik sivikitsumik sulisussatut isumaqatigiissuteqarnerit tunngavigalugit taakkuninnga amerlasuunik atuisarpoq. Taamaattoq allassimanngilaq sulisut taakkua aningaasarsiaminnik il.il. tigusaqartarnissaat qanoq

qulakkeerniarneqarnersoq. Ilimagineqarpoq – maannamut pisartutut – Kalaallit Nunaanni sulisunut CPR normoqartunut, kisiannili Kalaallit Nunaanni najugaqartutut nalunaarsorsimangitsunut, aningaasarsisisinnaanissaq periaatsimi qulakkeerneqassasoq.

Oqaaseqaat allannortitsinissamut pissutissaqalersitsinngilaq. Siunnersuut nunanit allaneersunik sulisussanik sivikitsumik sulillutik nunamiittussanik Kalaallit Nunaannut pilerilersitsinissamut tunngatillugu sunniuteqarnerlussasoq naatsorsuutigineqanngilaq. Oqaatigineqassaaq inuk pisortanut akilinngitsuukkanik akiitsoqarsimangippat, siunnersuut taamaallaat ilanngaassivik aqputigalugu inuup kontuanut isertitanik tunniussinermik malitseqartussaasoq. Inuit taamaaliornikkut ullumikkornit ajornerusumik inissisimalersinneqassanngillat. Siunnersuummi § 3 malillugu inuit Danmarkimi najugaqarlutik nalunaarsorsimangitsut imaluunniit Kalaallit Nunaat qimallugu nuussimasut, pineqartunut ilaatinneqarput. Ilimagineqartariaqarpoq inuit piffissami sivikitsuinnarmi Kalaallit Nunaanniittussat, Kalaallit Nunaata avataani najugartik attatiinnassagaat. Taamaattoq siunnersuummi inuit nunanit allaneersut kiisalu Savalimmiunersut aammalu akileraarutitut suliasanik suliarinninnissaq eqqarsaatigalugu allaffissornikkut CPR-normumik tunineqartut, pineqartunut ilaatinneqartussaapput. Kalaallit Nunaannut nuunnissaq siunertaappat, imaluunniit Kalaallit Nunaanniinneq qaammatinit 6-iniit sivilisunerusumik sivilisussuseqartussaappat, inuk Kalaallit Nunaanni najugaqartutut nalunaarsorneqartussaassaaq aammalu siunnersuummi pineqartunut ilaasussaassalluni.

2. Naalackersuisoqarfiup inatsisissatut siunnersuummut nassiunneqartumut oqaaseqaatit aalajangersimasut makkua oqaatigissavai:

Pisariaqartitsinermit aalajangigaasut, Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermik inatsit – inatsisissatut siunnersuummi § 12

Inatsisissatut siunnersuummi § 12-imi aningaasat atorsinnaasat, innuttaasumut inuuniarneranut il.il. tamatigut atugassiissutigineqartartussat, aalajangersarneqarput.

Aningaasat ilaqutariit angerlarsimaffiullu pisuni tamaginni ingerlatsinissaannut pilersornissaannullu pisariaqartutut naliliinissamik periarfissaqartitsinani, aalajangersarneqarput.

Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermik inatsimmi, § 625, imm. 2, (aamma taaneqartartoq pisariaqartitanit aalajangigaasoq) allassimavoq ”akiitsullip akileraarutit ilanngaatigereerlugit pisassaasa pingajorarterutaat sinnerlugit arlaannaatigulluunniit ilanngaasoqarsinnaanngilaq. Taamaattorli akissarsianik allatullu akilerlugit tunniunneqartussanik ilanngartuinissaq pillugu aalajangiinerni akiitsulik taassumalu inoqutai inuuniutissanik pisariaqartunik pissaqartinneqartassapput.” Aalajangersakkami taamaalilluni aningaasanik aalajangersimasunik allassimasoqanngilaq, atugassarisanut pisariaqartunik pissaqassasut allassimalluni.

Naalackersuisoqarfik naliliivoq inatsisissatut siunnersuummi – maannakkorpiaq allassimasutut – naliliinissaq maleruagassamit pingaannginnerutinneqartoq. Tamatumunnga

pisortat ingerlatsinerannut inatsimmi inerteqquteqarneq atuuppoq. Inassutigineqarpoq oqaaseqatigiit allanngortinneqassasut, taamaalilluni suliamit suliamut pisussaaffigineqartumik naliliisoqarsinnaassalluni.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamut pissutissaqalersitsinngilaq. Siunnersuut manna akiitsunik akilinnngitsuukkanik akiliisitsisarnermut tunngassuteqanngilaq, aammalu eqqartuussisarnermut inatsimmi maleruagassat atorineqartussaananik. Tamatuma saniatigut Qeqqata Kommunanit eqqartuussisarnermut inatsimmi maleruagassat aamma siunnersuutip matuma imminnut attuumassuteqarnerat pillugu tusarniaanermut akissuteqaatip akissuteqarfigineqarnera, innersuussutigineqarpoq. Missiliuinerup maleruagassanit pingaannginneqarnissaata pisortat ingerlatsinerannut inatsisini inerteqqutigineqarnera, inatsimmi akigititassanik aalajangersimasunik aalajangersaanissamut akornusiinngilaq, tassami taamaaliornermi inatsimmi isummerfigineqarpoq ataasiakkaatigut naliliisoqassasooq. Taamaattoq oqaatigineqassaaq Kommunalbestyrelsip maleruagassat Naalakkersuisunit aalajangersagaasut malillugit aningaasat atorsinnaasat qaffasinnerunissaat pillugu ataasiakkaatigut aalajangiisinnaanera, siunnersuummi periarfissaqartinneqarmat.

Ilanngaatiginninnissaq pillugu nalunaaruteqarneq Aningaasarsianit tunniunneqartunit suut ilanngaatigineqarnersut pillugu innuttaasumut nalunaaruteqarnissaq pingaaruteqartorujussuuvoq. Allassimavoq innuttaasut pisortanit digitalimik allagarsinissamut ilanngutsinnissamut pisussaaffeqartinneqanngitsut, ilanngaatigineqartunut takussutissiaq qaammammut ataasiarlutik allakkatigut tigusassagaat. Tamanna naammanngitsoq naliliisoqarpoq. Assersuutigalugu ullut 14-ikkaarlugit aningaasarsiaqartartut eqqarsaatigineqanngillat. Minnerpaamik ilanngaatiginninnginnerit tamaasa innuttaasumut ilanngaatiginninnissaq pillugu nalunaarummik nassiussisoqartariaqaraluarpoq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamut pissutissaqalersitsinngilaq. Oqaatigineqassaaq siunnersuut akiligassanik akiliisitsisarfirmik atuutsitsilernissamut tunngassuteqarmat aammalu siunnersuut ilanngaasiisarnermut tunngassuteqanngimmat. Akileeqqusissutit suut akilerneqartussatut aammalu isertitat il.il. nalunaarutigineqarsimanersut pillugu paasissutissanik innuttaasooq pissarsisassasooq, siunnersuummi siunnerfigineqarpoq. Siunnersuutigineqarpoq tamanna minnerpaamik qaammammut ataasiarluni pisassasooq. Paasissutissat qanoq innuttaasumut nassiunneqarnissaannut, digitalimik allakkerisarneq pisussaq apeqqutaassaaq.

Ullut 14-ikkaarlugit aningaasarsiaqartut Ullut 14-ikkaarlugit aningaasarsiaqartartut qanoq iliuuseqarfigineqarniarnersut, inatsisissatut siunnersuummi imaluunniit nassuiaatini taaneqanngilaq. Taamaattumik naliliisoqarpoq killissaliussat qaammammut aalajangersarneqartut, assersuutigalugu § 12-imi, naleqqutinngitsut. Takuuk aamma matuma siuliani pisariaqartitsinerneq tunngasut.

Innuttaasup isertitaasa qaammammut aningaasanit atorsinnaasanit inatsimmi aalajangersagaasunit ikinnerulernerannik malitseqartumik akiligassanik akiliisitsisoqartassanngitsoq, siunnersuummi siunnerfigineqarpoq. Eqqarsaatigisassaq taanna isumaginiarlugu, akiliinerit ataasiakkaat qanoq ingerlanerat periaatsimi aaqqissugaanersoq, inaarutaasumik isummerfigineqanngilaq. Ilimagineqarpoq taamaalilluni aningaasat atorsinnaasat ullut 14-ikkaarlugit aningaasarsiaqartartunut iluaqutaanissaasa qulakkeernissaa siunertarlugu, qaammammi ataatsimi aningaasat atorsinnaasat, isertitani siullerni atornerqartussanngorlugit, periaaseq aaqqissuunneqassasoq.

Ilanngaassivimmit tunniussisarneq

Ullumikkut Peqqinnissaqarfik aningaasarsiat aamma aningaasarsiat allagartaata paasinissaa, sulisartut isumaqatigiissutaat tunniussinerillu pillugit amerlasuunik saaffigineqartareerpoq. Naatsorsuutigineqarpoq inatsisip matuma atuutsinneqalernerani saaffiginnittut suli amerlanerulissasut. Suliffeqarfinni allarpassuarni pisartutut, aamma sulisut nalornissuteqalertartussaapput, tamannalu sulisitsisunut taakkualu HR-mut sulisoqarnermullu immikkoortortaannut tatisimannitsitsisussaavoq. Tamatumunnga isumalluutitik ilanngussinissaq iluaqutaasumik eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

Siunnersuut aningaasarsianik naatsorsuisarnermut aammalu sulisartut isumaqatigiissutaannik nassuiaanernut il.il. tunngassuteqanngilaq. Pingaartumik piffissami ikaarsaarfiusumi Ilanngaassivik pillugu akileraartarnermut ingerlatsivimmut apeqqutit amerlasuujussasut naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissaannik nalilersuinermi ilanngunneqarpoq. Aamma piffissami ikaarsaarfiusumi tamatuma pisortani namminersortunilu sulisitsisunut tuniluussinnaanera aarlerinaateqarpoq.taamaattoq tamanna piffissami ikaarsaarfiusumi killilimmi taamaallaat pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Aaqqiagiinngissutaasut

Aaqqiagiinngissuteqarnermi oqartussamut sorlermut saaffiginnissanerluni innuttaasumut paasiuminaappoq. Akiligassiisoq? Ilanngaassivik? Sulisitsisoq? Aaqqiagiinngissutitik aalajangiisartumik imaluunniit immikkoortortamik qitiusumiinngitsumik immikkoortumik, Ilanngaassivimmut atatillugu apeqqutitik, ilitersuinerimut, naammagittaalliutitik il.il. isumaginnittussamik, iluaqutaasumik pilersitsisoqarsinnaavoq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamut pissutissaqalersitsinngilaq. Naammagittaalliortarfimmik pilersitsinissaq naleqqutinngissorinarpoq, tassami Ilanngaassivimmut siunertaq pingaarneq tassaammat akiliinernik ingerlatsinerup aammalu ingerlatsivimmi suliassanik isumaginninnissaq. Akileraartarnermut ingerlatsivik Ilanngaassiviup ingerlanneqarneranut akisussaasuvoq aammalu suliassat periaatsip ingerlanneqarneranut tunngassuteqartut suliarisussaallugit. Kisianni tamatuma saniatigut kina akiliinerit imaluunniit akiligassiinerit

periaaseq aqutigalugu tunniunneqartussat aamma akilersinneqartussat imarisaannut akisussaasuunersoq, siunnersuummi allanngortinneqanngilaq.

Akiliinerit tulleriinnilersorneqarneri, takuuk § 26

Peqqinnissaqarfimmi sulisunut, aningaasarsiani ilaasut nikerartuuneri pissutigalugu, aningaasarsianik annertunaarlugit tunniussisarneq (aningaasarsiat amigartoorfiusut) ajoraluartumik suli misigineqartarpoq. Misilittagarineqarpoq aningaasat taakkua akilersinnissaat ajornakusoortartoq.

Akiligassiissutit tulleriinnilersorneqartarneri pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 26 naapertorlugu naliliisoqarpoq aningaasarsianik annertunaarlugit tunniussineq immikkoortutut ilaatinneqartariaqaraluartoq. Inassutigineqarpoq taanna pingaarnersiuiineri siullersaatillugu ilaatinneqartariaqartoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Sulisitsisup sulisunut, assersuutigalugu aningaasarsianik annertunaarlugit tunniussisimaneq pissutigalugu, aningaasarsiani ilanngaaticinninnissaa siunnersuummi akornuserneqanngilaq. Tamatuma saniatigut Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit ilanngaaticinnittarneq pillugu tusarniaanermut akissuteqaammut akissuteqaat innersuussutigineqarpoq.

Ingerlatsinerup aallartinnera

Akiliisarfik 2011-imi Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani inassutigineqareerpoq (Kiffaq). Isumaliutissiissut malillugu IT atorlugu periaatsimik siunnerfilimmik atuinermi pisortat pisassaasa akilerneqartarnissaat qulakkeerneqarnerusinnaassaaq, allaffissornikkut sulianik ingerlatitsisarnerit pisariinnerulissallutik, piffissaq eqqornerullugu aalajangiinissamut tunngavissaqalissalluni aammalu isumalluutitik atuinnginnerulissalluni.

Ingerlatsinerup aallartinnissaanut tunngatillugu, akiliisarfimmik toqqaanermi periaatsip misilerarluarneqarsimanissaa aammalu piffissami sivisuumi ingerlanneqarnerata aalajaatsuunerata uppersarneqarsimanissaa pingaartinneqassasoq, innersuussutigineqarpoq. Tamatumani aningaasarsiaqartut nalinginnaasumik ajornartorsiornissaat aammalu atuutsitsilerup ingerlanerani pisariaqanngitsumik isumalluutitik atuinissaq pinngitsoortinneqassaaq.

Oqaaseqaat allanngortitsinissamut pissutissaqalersitsinngilaq, tassami oqaaseqaat tamatuma kingorna periaatsimik ineriartortitsinermut aammalu periaatsip ingerlanneqalerneranut tunngarpassimmat. Periaatsip ingerlanneqalernissaa sioqqullugu sukumiisumik piareersaanissaq aamma periaatsimik ineriartortitsinissaq pisariaqartussaavoq, tassami assersuutigalugu aningaasarsianik tunniussinerit kingusinaarnerat sunniuteqarnerlussinnaammat. Tamatumunnga naapertuuttumik ilaatigut siunnersuutigineqarpoq, siunnersuutip qaqugu atuutilernissaanut aalajangiinissamut

Naalakkersuisut piginnaatinnegassasut, taamaalilluni periaaseq ingerlanneqalernissamut piareerpat aatsaat tamanna pissalluni.